

Vuosi- ja
vastuullisuusraportti

2021

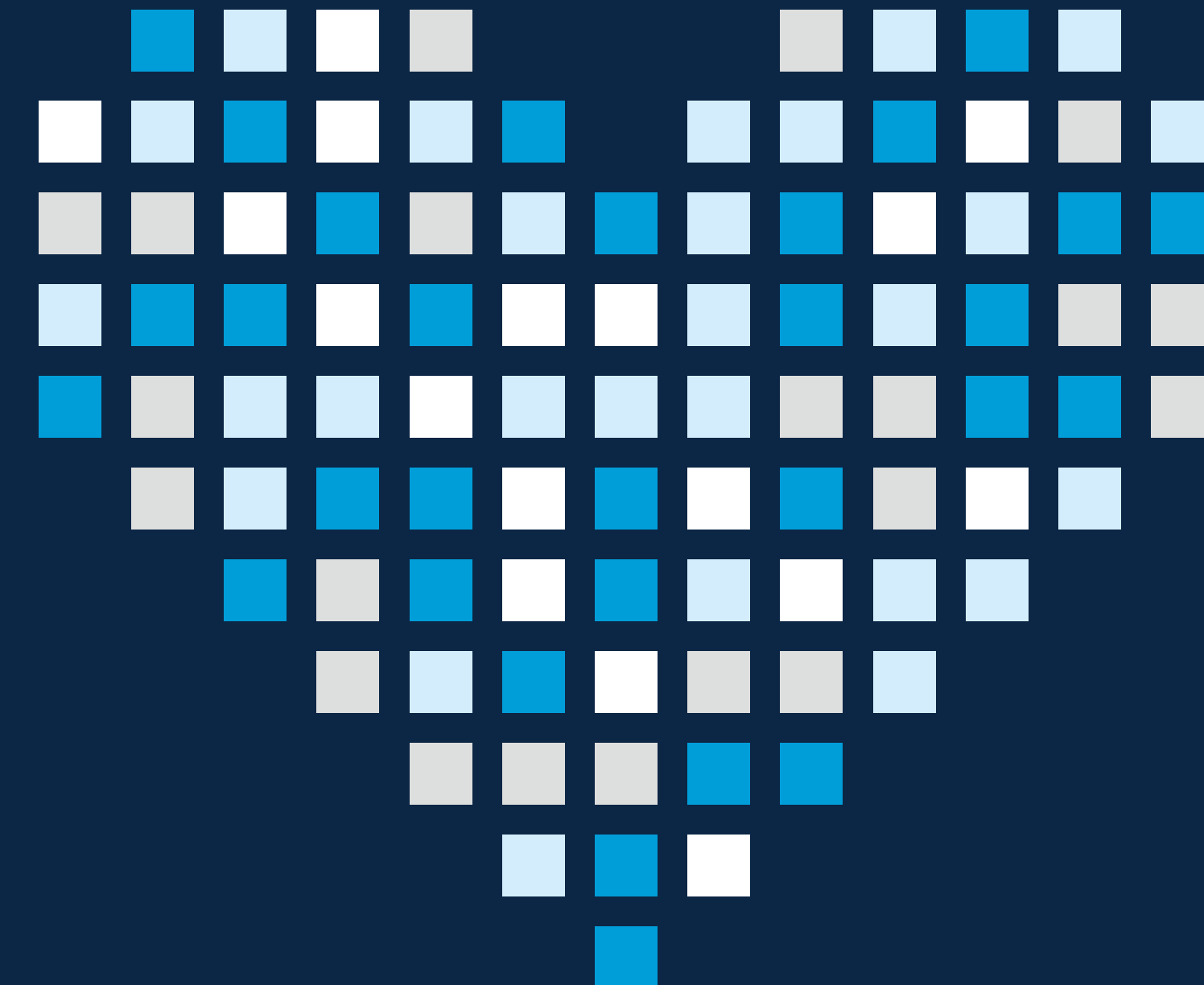
Finavia lyhyesti

Lentoasemayhtiö Finavian tavoitteena on tehdä matkustamisesta sujuvaa ja mutkatonta. Mahdollistamme hyvät lentoyhteydet Suomesta maailmalle koko maan kattavan lentoasemaverkostomme kautta. Päälentoasemamme Helsinki-Vantaa on johtava eurooppalainen kauko- ja vaihtoliikenteen solmukohta.

Kehitämme ja ylläpidämme lentoasemia sekä johdamme isoja kokonaisuuksia vaativista rakennuskohteista monimutkaiseen logistiikkaan, ihmisvirtoihin ja dataan. Yhteistyössä asiakkaidemme ja kumppaniemme kanssa edistämme suomalaisten liikkumista ja Suomen kansainvälistä kilpailukykyä.

Kannamme vastuun toimintamme vaikutuksista ihmisiin, ympäristöön ja yhteiskuntaan. Vastuullisuutemme ytimessä ovat turvallisuus, kestävä kehitys sekä Suomen saavutettavuus. Vastuullisuus muodostuu Finaviassa yksityiskohdista, joista jokainen on tärkeä.

Me Finavialla teemme työtä, jota ilman maailma olisi kaukana.

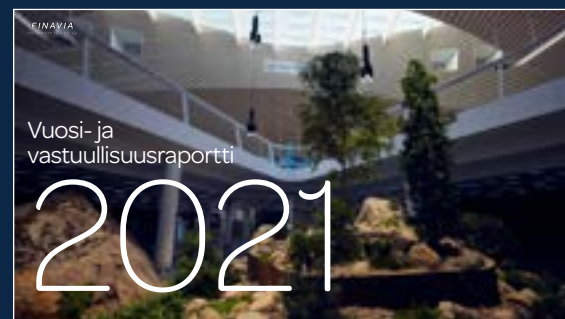

Finavian vastuullisuus on kokonaisuus, jossa jokaisen yksityiskohdan on oltava kunnossa. Yksityiskohdista syntyvät turvalliset ja tehokkaat yhteydet maailmalle, kunnianhimoinen ympäristötyö, innostava työyhteisö ja maailmanluokan matkustajakokemus – hyvien asioiden ketju.

Finavian vuosikertomus 2021

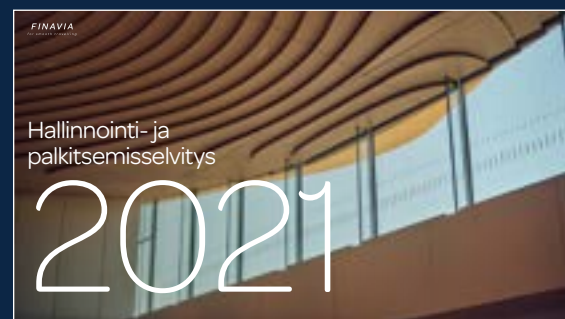
Finavian vuoden 2021 raportointikokonaisuus koostuu vuosi- ja vastuullisuusraportista, hallinnointi- ja palkitsemisselvityksestä sekä tilinpäätöksestä, jotka julkaistaan erillisinä PDF-dokumentteina verkkosivuillamme.

www.finavia.fi

Vuosi- ja vastuullisuusraportti kokoaa yhteen Finavian liiketoiminnan ja vastuullisuuden tavoitteet ja saavutukset sekä sisältää toimitusjohtajan katsauksen.

LUE LISÄÄ

Hallinnointi- ja palkitsemisselvitys sisältää kuvauksen hallinnointi- ja ohjausjärjestelmästä sekä palkka- ja palkkioselvityksen.

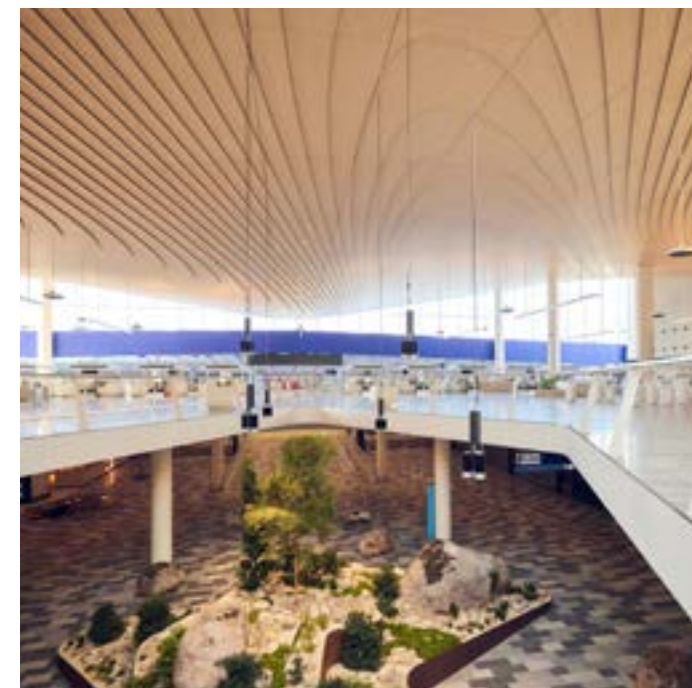
LUE LISÄÄ

Tilinpäätös sisältää hallituksen toimintakertomuksen ja tärkeimmät tiedot Finavian taloudesta kuluneelta vuodelta.

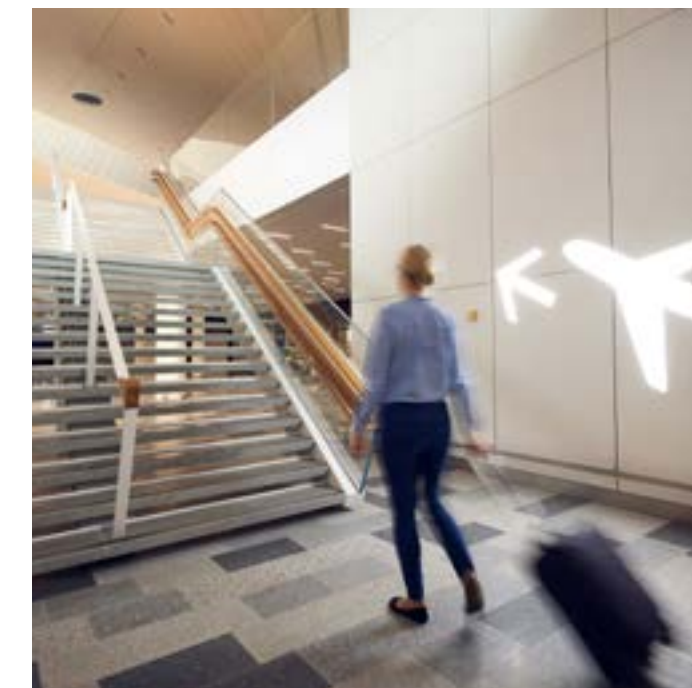
LUE LISÄÄ

Sisältö

Finavia 2021

Avainluvut	5
Tapahtumia vuoden varrelta	7
Toimitusjohtajan katsaus	8

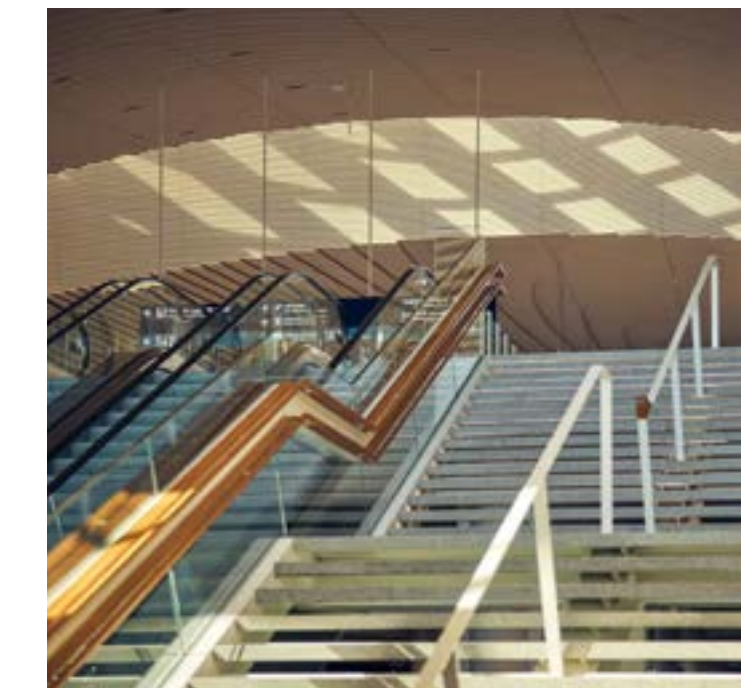
Finavian suunta

Megatrendit ja strategia	11
Arvonluonti	14
Liiketoiminta-alueet	17

Vastuullisuus Finaviassa

Johdanto vastuullisuuteen	22
Hyvä ja avoin yhteistyö	25
Taloudellinen vastuu	30
Saavutettava Suomi	33
Palvelut ja asiakaskokemus	35
Turvallisuus	38
Henkilöstö	40
Ympäristö	44

Raportointiperiaatteet

Raportointiperiaatteet	52
Olellisuustaulukko	54
GRI-indeksi	56
Tilastot 2021	62

Finavia 2021

Valmistauduimme palvelukyvyn nostamiseen ja tulevaisuuden kasvuun liikenteen palautuessa. Terveysturvallisuuden ylläpitäminen ja jatkuva yhteistyö siitä vastaavien viranomaisten kanssa hioutui lentoasemilla osaksi normaalia, sujuvaa toimintaa. Vuoden aikana valmistui merkittäviä kehitysinvestointeja, jotka mahdollistavat liikenteen kasvun jatkumisen.

Avainluvut	5
Tapahtumia vuoden varrelta	7
Toimitusjohtajan katsaus.....	8

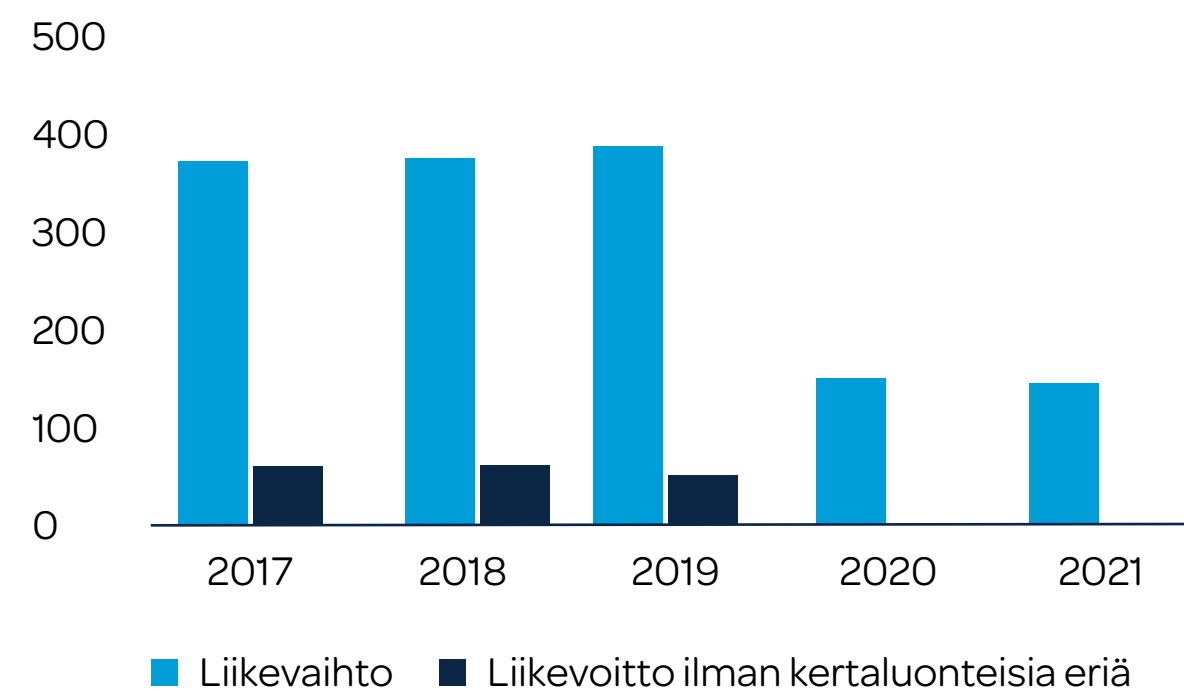

Avainluvut

Finavia-konsernin liikevaihto ja liiketulos jäivät hieman edellisvuotta alhaisemmalle tasolle.

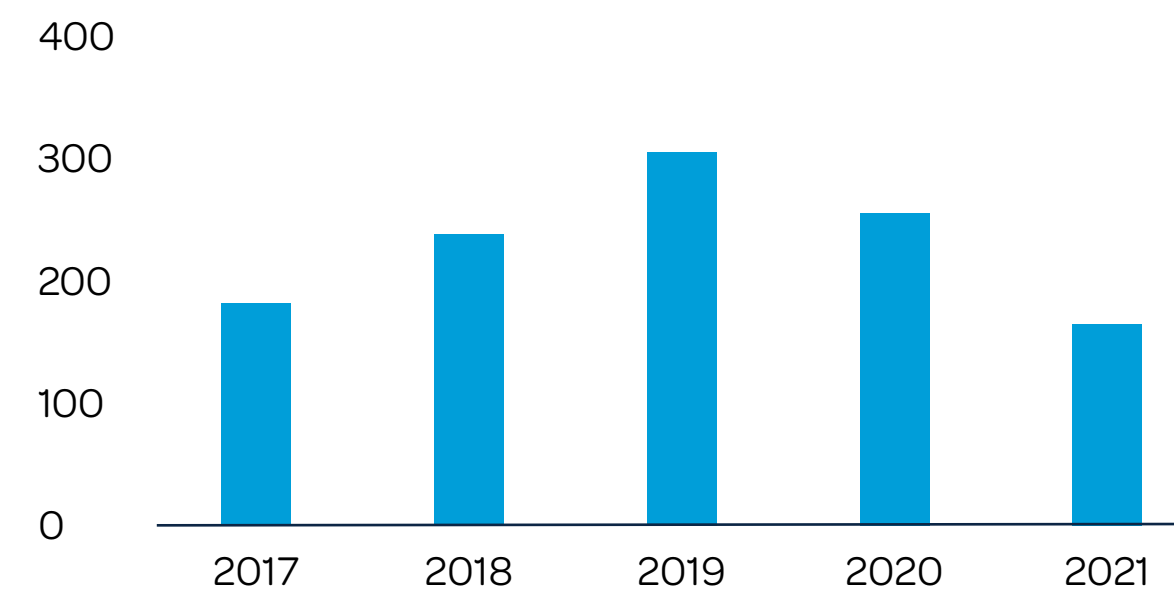
Liikevaihto ja liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä 2017–2021

milj. euroa

Investoinnit 2017–2021

milj. euroa

Konsernin avainluvut

	2021	2020	2019	Muutos-%**
Kokonaismatkustajamäärä, milj. matkustajaa	5,4	6,4	26,0	-16,1
Liikevaihto, milj. euroa	145,4	150,6	389,2	-3,5
Käyttökate, milj. euroa	-27,2	-27,0	134,6	-0,7
Käyttökate, %	-18,7	-17,9	34,6	
Liikevoitto, milj. euroa	-130,7	-128,9	44,0	-1,4
Liikevoitto, %	-89,9	-85,6	11,3	
Tilikauden tulos, milj. euroa	-143,8	-147,0	34,3	2,2
Oman pääoman tuotto, %	-23,0	-24,2	5,1	
Sijoitetun pääoman tuotto*, %	-9,2	-10,4	4,4	
Omavaraisuusaste, %	44,9	36,3	50,3	
Kassavirtapohjaiset investoinnit, milj. euroa	164,7	255,7	306,1	-35,5
Nettovelka	621,3	727,9	489,8	
Taseen loppusumma, milj. euroa	1591,8	1 476,5	1 354,4	7,8
Henkilöstö keskimäärin, htv	1 398	1 366	2 241	1,8
Palkat ja palkkiot, milj. euroa	65,7	62,3	99,4	5,5

Finavia Oyj:ssä työskenteli vuoden 2021 lopussa

1 059

HENKILÖÄ

ja koko Finavia-konsernissa

2 250

HENKILÖÄ

Liikevaihto vuonna 2021

145

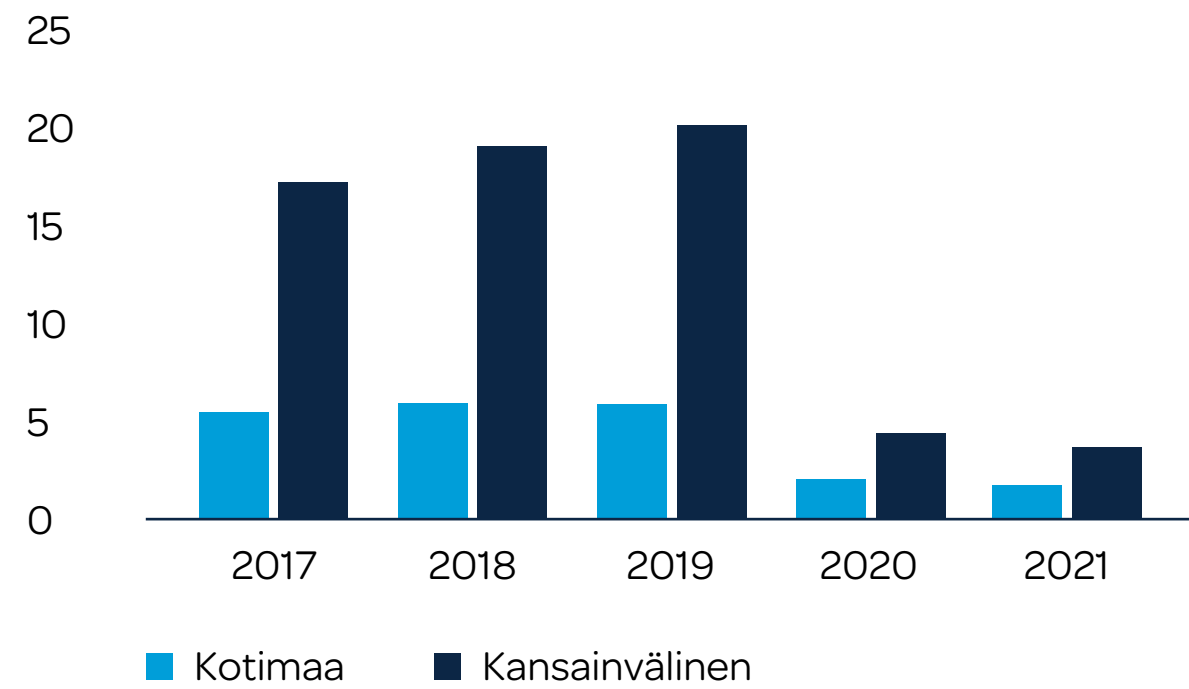
MEUR

* Sijoitetun pääoman tuotto-% laskentakaavassa on huomioitu korko- ja muut rahoituskulut, kun aikaisemmin huomioitiin rahoitustuotot ja -kulut.

** Muutos-% kuvaa vuoden 2021 ja 2020 välistä muutosta.

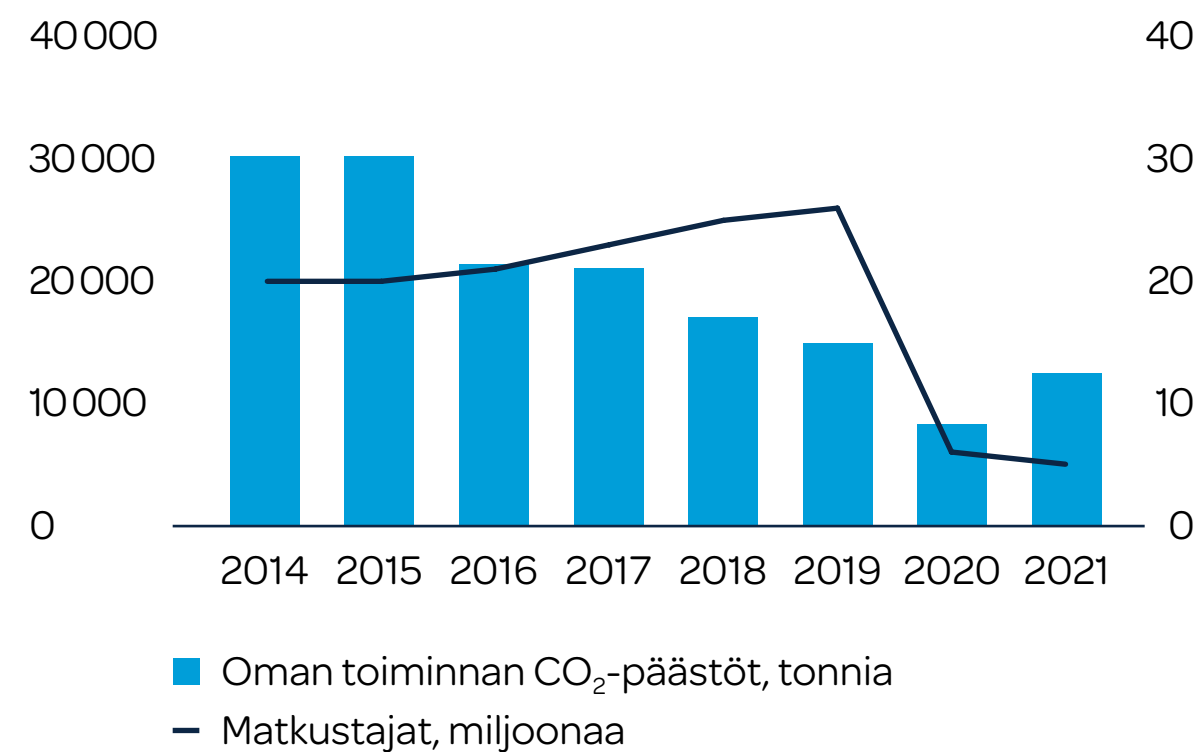
Finavian lentoasemien matkustajamäärät

miljoonaa

Finavian oman toiminnan hiilidioksidipäästöt ja matkustajamäärät

tonnia (vasen akseli) / miljoonaa (oikea akseli)

Lapin lentoasemilla merkittävä määrä tilauslentoja

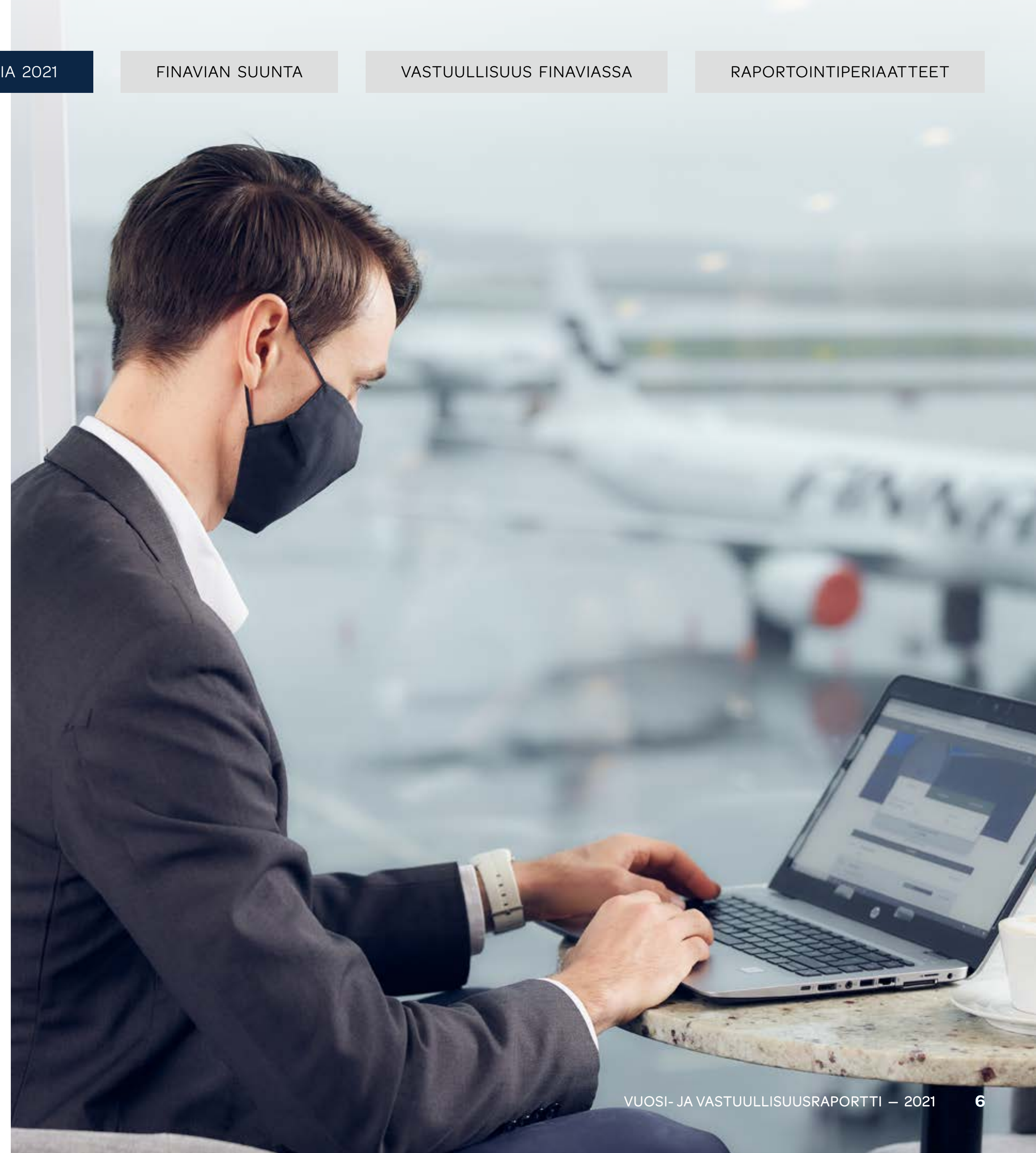
690

Helsinki-Vantaan asiakas-tyytyväisyys kansainvälisessä ASQ-tutkimuksessa

4,12
(ASTEIKKO 1-5)

Uusiutuvan polttoaineen osuus ajoneuvopolttoaineista

23 %

Tapahtumia vuoden 2021 varrelta

Koronapandemiasta huolimatta Finavian vuoteen mahtui hyviä uutisia ja tärkeitä saavutuksia.

Terveysturvallisuus lentoasemilla

Jatkoimme tiivistä yhteistyötä terveysviranomaisten kanssa, jotta matkustaminen olisi mahdollisimman turvallista lentoasemillamme. Otimme myös käyttöön uutta teknologiaa, jonka avulla tehostimme siisteyden ja hygienian ylläpitoa.

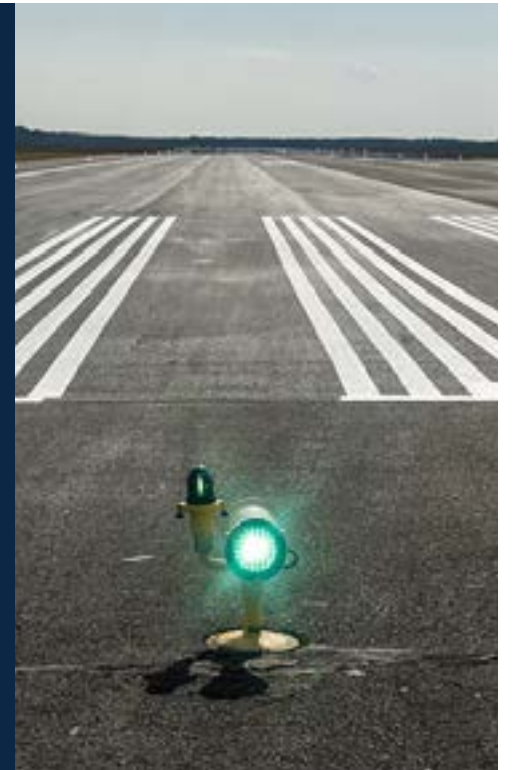
Suomen lentoyhteydet palautuivat

Lentoliikenne palautui koronakriisistä vuoden loppua kohti. Lentoyhtiöt palauttivat aiempia ja avasivat uusia reittejä. Esimerkiksi Air France palasi pitkän tauon jälkeen Suomeen. Lappiin saapui tilauslentoja enemmän kuin ennen koronapandemiaa.

Kiitoteihin ja lentoliikennealueisiin parannuksia

Kunnostimme Maarianhaminan ja Joensuun lentoasemien kiitotiet. Helsinki-Vantaalla paransimme muun muassa hulevesien hallintaa lentoliikennealueiden remontin yhteydessä.

77%

Henkilöstötyytyväisyys pysyi hyvänä

Henkilöstötyytyväisyys pysyi pandemia-ajan vaikeuksista huolimatta hyvänä. Saavutimme henkilöstön pulssi-kyselyissä ennätyskorkean vastausprosentin: noin 77% henkilöstöstä vastasi kyselyihin.

Palkintoja projektiosaamisesta

Helsinki-Vantaan kehitysohjelma sai useita arvostettuja toimialan palkintoja. Projektikonaisuus sai Rakennetun ympäristön alan akateemisten RIL-Palkinnon osoituksena rakennusinsinööritaidosta.

Terminaali 2:n laajennus sai puolestaan Projektiammatillaiset ry:n Vuoden projekti -palkinnon, Teräsrakenneyhdistyksen Vuoden Teräsrakenne -palkinnon sekä Rakennuslehden Vuoden työmaa -palkinnon.

T2

Kehitysohjelmassa tärkeitä etappeja

Helsinki-Vantaan kaukoliikennealueen laajennus valmistui syyskuussa. Terminaali 2:n uusi pääsisäänkäynti, tulo- ja lähtöaulat, uusi matkakeskus ja pysäköintitalo avautuivat joulukuussa. Myös uudet maaliikennejärjestelyt otettiin käyttöön.

Toimitusjohtajan katsaus

Palautumisen ensiaskeleet

Koronaviruspandemian jatkuessa mukautimme toimintaamme muuttuvaan tilanteeseen ja jatkoimme vuonna 2020 käynnistettyä säästöohjelmaa. Valmistauduimme lentomatkustuksen elpymiseen: keskityimme henkilöstömme hyvinvointiin, liiketoiminnan palautumiseen sekä pysyviin säästöihin ja skaalautumiseen.

Maaliskuussa 2020 alkanut koronapandemia jatkui vuonna 2021. Lentomatkustuksen varovainen palautuminen koko toimialan lamaannuttaneesta koronakriisistä alkoi kesällä. Rokotuskattavuuden laajenemisen myötä matkustusrajoituksia purettiin: Schengen-maiden sisärajatarkastukset poistuivat heinäkuussa 2021, ja lentoliikenteen kysyntä ja tarjonta lähtivät kasvuun.

Aasian ja Pohjois-Amerikan maiden rajoitukset kuitenkin jatkuivat, minkä takia mannertenvälisen lentojen ja Helsinki-Vantaan lentoaseman vaihtomatikustajien

määrät pysyivät vähäisinä. Finavian menestykseen vaikuttaa pitkälti Helsinki-Vantaan lentoaseman vaihtoliikenne, joten liiketoimintamme elpyi hitaasti.

Matkustajamäärä jäi koko vuonna pandemiaa edeltäneestä vuoden 2019 tasosta noin viidesosaan eli 5,4 miljoonaan matkustajaan. Vuoteen 2020 nähden liikevaihtomme väheni 3,5 prosenttia 145,4 miljoonaan euroon. Käyttökattamme jäi 27,2 miljoonaa euroa miinukselle.

Vaihtomatkustuksen palautuminen ratkaisevan tärkeää

Uskomme, että lentoliikenteen kasvu vahvistuu, kun matkustusrajoituksia päästään purkamaan globaalisti. Kasvun perustekijät ovat ennallaan. Esimerkiksi Aasian keskiluokka vaurastuu ja etsii elämyksiä matkustamisesta.

◀ ”Syksy osoitti, että matkustukselle on patoutunutta kysyntää”.
– Kimmo Mäki, toimitusjohtaja

Helsinki-Vantaa sijaitsee edelleen vaihtomatrustuksen kannalta erinomaisella paikalla idän ja lännen välissä. Syksy osoitti, että matkustukselle on patoutunutta kysyntää.

Helsinki-Vantaan liiketoiminta ja asema kansainvälisen lentoliikenteen hub-lentokenttänä perustuu vaihtoliikenteeseen, jonka odotamme käynnistyvän ainakin osittain uudelleen vuonna 2022. Helsinki-Vantaan kansainvälisen kilpailukyvyyn ylläpitäminen on tärkeää, jotta matkustajat eivät siirry vaihtoehtoisille lentokentille.

Finavian alueellisilla lentoasemilla matkustaminen on perustunut pitkälti jatkomatrustukseen Helsinki-Vantaan kautta ja lomalentoihin. Pandemian aikana vain muutamalle kentälle on riittänyt kysyntää markkinaehtoisille lennoille. Pitkään jatkunut trendi matkustajaliikenteen keskittymisestä tietyille lentoasemille näyttäisi vahvistuvan koronakriisin seurauksena.

Selviytymisestä kohti palautumista ja uutta kasvua

Koronakriisin alettua keskityimme suojautumaan pandemian vaikutuksilta ja selviytymään kriisin yli toimintakykyisenä. Supistimme lentoasemiemme toimintaa, turvasimme yhtiön taloudelliset toimintaedellytykset rahoitusratkaisujen ja säästötoimenpiteiden avulla sekä huolehdimme terveysturvallisuudesta. Vuonna 2021 matkustamisen palautumisen alettua valmistauduimme palvelukyvyn palauttamiseen ja tulevaisuuden kasvuun. Terveysturvallisuuden ylläpitäminen ja jatkuva yhteistyö siitä vastaavien viranomaisten kanssa hioutui lentoasemilla osaksi normaalia, sujuvaa toimintaa.

Jatkoimme säästöohjelmaa, jonka tavoitteena on 200 miljoonan euron säästöt operatiivisista kuluista vuoden 2023 loppuun mennessä ja 100 miljoonan euron säästöt investoinneista. Operatiivisia kustannussäästöjä saavutimme vuodelle asetettua tavoitetta enemmän. Samalla palvelukykyämme sekä toimintamme turvallisuus, laatu ja luotettavuus pysyivät hyvällä tasolla.

Palautumisstrategiamme tavoitteita ovat rahoituksen riittä-

vyys kriisin yli, kriittisten toimintojen ja palvelukykyämme säilyttäminen sekä tulevaisuuden kilpailukykyämme tukeminen. Siksi valitsimme painopistealueiksi henkilöstön hyvinvoinnin ja tulevaisuuden rakentamisen, liiketoiminnan palautumisen sekä säästöt ja skaalautumisen. Näiden rinnalla keskeisiä kehitysalueita ovat ilmastomuutoksen hillintä ja Suomen alueellinen saavutettavuus.

Lainojen ja valtion 350 miljoonan euron pääomituksen turvin pystyimme panostamaan painopistealueisiin, jotta voimme palvella matkustajia ja lentoyhtiöitä laadukkaasti ja kilpailukykyisesti lentoliikenteen palautuessa.

Venäjän ja Ukrainan välisen sodan vaikutuksia Finavian talouteen on kuitenkin vielä vaikea arvioida. Venäjän asettaman ilmatilan sulkemisella voi olla pitkittyessään merkittäviä vaikutuksia Euroopan ja Aasian väliseen vaihtomatrustukseen ja Finavian liiketoiminnan palautumiseen.

Kehitysohjelma ja ilmasto-ohjelma etenevät

Finavia tukee Suomen saavutettavuutta ja kilpailukykyä ylläpitämällä toimivaa lentoasemaverkostoa ja lentoasemien palvelukokonaisuutta sekä kehittämällä lentoyhteyksiä yhdessä lentoyhtiöiden kanssa. Hyvät lentoyhteydet vaikuttavat etenkin matkailualan menestykseen, mutta tukevat myös muuta elinkeinoelämää laajasti helpottamalla liikesuhteiden solmimista ja ylläpitoa.

Vuonna 2021 jatkoimme pitkän aikavälin kilpailukykyä tukevaa Helsinki-Vantaan kehitysohjelmaa ja saavutimme siinä tärkeitä etappeja. Kaukoliikennealueen kapasiteettia kasvattava laajenusosa valmistui syksyllä. Joulukuussa avattiin terminaali 2:n uudisosa ja otettiin käyttöön uudet maaliikennejärjestelyt sekä uusi matkakeskus, joka linkittää eri kulkumuodot.

Kehitysohjelma on osa pitkäjänteistä työtämme, jonka tavoitteena on luoda Helsinki-Vantaasta merkittävä Aasian ja Euroopan välisen lentoliikenteen solmukohta ja koko Suomen käyntikortti. Helsinki-Vantaan menestys tuo Suomeen tuloja ja työpaikkoja,

ja sen tuotoilla on mahdollista ylläpitää Finavian vähäliikenteisiä alueellisia lentoasemia.

EU:n ja Suomen uudet ilmastotavoitteet vaikuttavat tällä vuosikymmenellä lentoliikenteeseen väijäämättä. Tavoitteiden myötä koko lentoalan on toimittava entistä vastuullisemmin. Finavia on jo pitkään ollut vastuullisuuden edelläkävijä toimialalla: kaikki lentoasemamme ovat olleet hiilineutraaleja vuodesta 2019 lähtien.

Ilmasto-ohjelmamme seuraava tavoite on nettonollahiilipäästöisyys tämän vuosikymmenen aikana. Se tarkoittaa, että toimintamme päästöt ovat niin vähäiset, että ne voidaan sitoa pois ilmakehästä.

Jatkamme aktiivista vastuullisuustyötämme myös muiden teemojen parissa. Vastuullisuustyömme tavoitteet liittyvät kestävään kasvuun ja kannattavaan liiketoimintaan, hyvien yhteyksien ja Suomen kilpailukyvyyn edistämiseen sekä henkilöstön hyvinvointiin. Tavoitteet on asetettu Finavian strategisten tavoitteiden pohjalta. Raportoimme vastuullisuustyötämme Global Reporting Initiative (GRI) -viitekehyksen mukaisesti.

Koronakriisi on vaatinut paljon finavialaisilta, asiakkailtamme ja yhteistyökumppaneiltamme, mutta olemme yhdessä onnistuneet varmistamaan sujuvan matkustamisen. Saumaton yhteistyö kaikkien lentoasemalla toimivien yritysten ja viranomaisten kanssa on avain menestykseen.

Kimmo Mäki
toimitusjohtaja

Lentomatrustuksen kasvun perustekijät ovat ennallaan.

Finavian suunta

Selviydymme kriisin yli keskittymällä henkilöstömme hyvinvointiin, liiketoiminnan palautumiseen sekä pysyviin säästöihin ja skaalautumiseen. Jatkossa tavoitteenamme on olla entistä kustannustehokkaampi ja sopeutuvampi muutokseen. Kehitysinvestointimme varmistavat mahdollisuudet liikenteen kasvuun kriisin jälkeen.

Megatrendit ja strategia	11
Arvonluonti.....	14
Liiketoiminta-alueet.....	17

Megatrendit ja strategia

Finavian toimintaympäristö pysyi epävakaana koronapandemian jatkuessa. Valmistauduimme matkustusrajoitteiden purkuun globaalisti ja lentomatkustuksen palautumiseen. Odotamme lentoliikenteeseen vaikuttavien megatrendien vahvistuvan jatkossa.

Finavian strategiset painopistealueet vastaavat toimintaympäristössä tunnistettuihin megatrendeihin ja ohjaavat toimintamme kehittämistä. Aasian keskiluokan ja muiden kehittyvien talouksien kasvu, globaali kilpailu matkustajista ja ilmastonmuutos heijastuvat toimintaamme voimakkaimmin. Koronaviruspandemia nosti terveysturvallisuuden yhdeksi lentoliikenteeseen vaikuttavaksi trendiksi.

Koronapandemian alussa keskeytimme syksyllä 2019 alkaneen strategian päivitstyömme ja laadimme kriisiajan toimintasuunnitelman varmistaksemme, että Finavia selviytyy. Vuonna 2021 laadimme palautumisstrategian, jonka avulla palautamme palvelutasoa ja käynnistämme toimintamme kehittämistä kohti uutta kasvua.

Pandemian aikana olemme keskittyneet varmistamaan Finavian taloudelliset toimintaedellytykset ja palvelukyvyyn sekä lentoasemien terveysturvallisuuden. Matkustuksen palautuessa pyrimme vaalimaan keskeisiä kilpailukytekijöitämme ja kehitämme Finaviasta aiempaa kustannustehokkaamman ja paremmin muutoksiin sopeutuvan yhtiön. Uskomme, että kuluttajat haluavat jatkossakin matkustaa. Digitalisaatiosta ja etätöyön yleistyisestä huolimatta myös liikematkustuksen tarve pysyy.

Mannertenvälisten yhteyksien palautuessa Helsinki-Vantaa kirii Euroopan kilpailevia hub-lentokenttiä takamatkalta.

Hitaan elpymisen vuosi

Vuonna 2021 toimintaympäristömme muuttui jatkuvasti, sillä matkustuksen palautuminen pandemiasta oli epätasaista. EU:n koronarokotustodistuksen käyttöönoton ja rokotuskattavuuden laajenemisen myötä matkustus elpyi Euroopassa. Suomi kuitenkin avautui matkailulle muita maita hitaammin. Aasian ja Poh-

jois-Amerikan maiden matkustusrajoitusten jatkuminen vaikutti sekä Suomen mannertenvälisiin lentoyhteyksiin että Euroopan jatko-yhteyksien kysyntään. Mannertenvälisten yhteyksien palautuessa Helsinki-Vantaa kirii kilpailevia vaihtolentokenttiä takamatkalta.

Finavian tärkeimmät lentoyhtiöasiakkaat onnistuivat varmistamaan rahoituksensa kriisissä ja palauttivat lentoja kysynnän mukaan. Halpalentoyhtiöt puolestaan hakivat nopeasti kasvua markkinoilta. Suurin osa Helsinki-Vantaan Euroopan kohteista palautui vuoden aikana, mutta lentoja operoitiin pandemiaa edeltänyttä aikaa pienemmillä koneilla ja harvemmillä vuoroilla. Alueellisilla lentoasemillemme lentoja ja matkustajia oli vähän. Tuokeaksemme lentojen palautumista pidättäydyimme vuonna 2021 lentoliikennemaksujen hinnankorotuksista.

Palautumisstrategia vie kohti uutta kasvua

Palautumisstrategiamme tavoitteina on varmistaa rahoituksen riittävyys kriisin yli, säilyttää palvelukyky sekä ylläpitää edellytyksiämme pärjätä kilpailussa tulevaisuudessa.

Strategiassa on kolme painopistealuetta. Ensinnäkin huolehdimme henkilöstön hyvinvoinnista viedäksemme yhdessä Finavian kriisistä läpi ja palautuaksemme entistä parempina. Toiseksi edistämme liiketoiminnan palautumista kehittämällä aktiivisesti lentoyhteyksiä yhdessä lentoyhtiöiden kanssa, tarjoamalla sujuvan asiakaskokemuksen ja laadukkaita palveluita matkustajille sekä optimoimalla toimitiloja ja maankäyttöä. Kolmanneksi kehitämme toimintaamme pysyvästi kustannustehokkaammaksi ja skaalautuvammaksi sekä priorisoimme kehitystoimenpiteitä.

Muita tärkeitä kehitysalueitamme ovat ilmastomuutoksen torjunta ja Suomen alueellinen saavutettavuus. Ilmastomuutosta hillitäksemme vähennämme omasta toiminnastamme aiheutuvia ympäristövaikutuksia ja tavoittelemme nettonollahiilipäästöisyyttä tällä vuosikymmenellä. Alueellista saavutettavuutta

Palautumisstrategiamme tavoitteina on varmistaa rahoituksen riittävyys, säilyttää palvelukyky sekä ylläpitää kilpailukykyä.

Palautumisvaiheessa keskitytään kolmeen painopistealueeseen:

1. Henkilöstön hyvinvointi ja tulevaisuuden rakentaminen

Keskeiset tavoitteet:

- Keskeisten henkilöstömittareiden säilyttäminen hyvällä tasolla (esim. johtamisindeksi, henkilöstötyytyväisyys, sairaspöissaolot)
- Matala omaehtoisten irtisanoutumisten taso

Keskeiset keinot:

- Työskentelyn ja johtamisen mallien uudistaminen
- Hyvinvoinnin ja jaksamisen tukeminen
- Sitouttaminen ja osaamisen varmistaminen

2. Liiketoiminnan palautuminen

Keskeiset tavoitteet:

- Suomi tunnetaan Euroopan terveysturvallisimpana matkailumaana ja houkuttelevana matkakohteena
- Lentoyhtiöt palaavat reiteille
- Liikevaihdon kasvu ja palvelutason kehittyminen

Keskeiset keinot:

- Lentoyhteyksien kehittäminen
- Kysyntään vaikuttaminen markkinoinnin keinoin
- Kaupalliset palvelut matkustajille
- Kiinteistöt ja rahti: toimitilojen ja maankäytön pitkäjänteinen optimointi ja cargo-hubin kehittäminen

3. Säästöt ja skaalautuminen

Keskeiset tavoitteet:

- 200 M€ säästöt operatiivisista kuluista (OPEX) vuoden 2023 loppuun mennessä (vs. 2019 taso)
- 100 M€ säästöt investoinneista (CAPEX) vuoden 2023 loppuun mennessä (vs. Business Plan)
- Rahoituksen varmistaminen ja kassavirran suojaaminen sekä rahoituspaketin ehtojen täyttäminen

Osa-alueet:

- Operatiivisen toiminnan kustannustehokkuus
- Kehittämiskohteiden priorisointi
- Erilliset säästötoimenpiteet

Pitkän aikavälin kehittäminen:

Ilmastomuutoksen torjunta

- Lentoasemamme ovat hiilineutraaleja. Vähennämme omasta toiminnastamme aiheutuvia CO₂-päästöjä ja kompensoimme jäljelle jäävät päästöt. Tavoittelemme nettonollahiilipäästöisyyttä.
- Teemme ilmastoyhteistyötä koko arvoketjun ja toimialan kanssa.

Suomen alueellinen saavutettavuus

- Ylläpidämme ja kehitämme kattavaa, vastuullista ja asiakkaiden arvostamaa lentoasemaverkostoa asiakastarpeisiin ja kysyntään perustuen.
- Haluamme olla mukana rakentamassa sujuvia ja kilpailukykyisiä matkaketjuja, jotka yhdistävät eri liikennemuodot.

ta tuemme ylläpitämällä ja kehittämällä vastuullisesti toimivia ja asiakkaidemme arvostamia lentoasemia. Näin tuemme Suomen matkailualaa ja varmistamme suomalaisten yhteydet maailmalle.

Kilpailuedut varmistettava

Visionamme on mahdollistaa suomalaisille Pohjois-Euroopan parhaat lentoyhteydet sekä tuoda esille Suomea houkuttelevana matkakohteena ja kauttakulkumaana. Tämä edellyttää meiltä vastuullista ja kannattavaa kasvua. Tähän kuuluvat keskeisesti Helsinki-Vantaan ja Lapin lentoasemien investointiohjelmat, joita päätimme jatkaa poikkeustilanteesta huolimatta.

Aasian ja Euroopan välisen liikenteen kasvun odotetaan jatkuvan vahvana, kun lentojen tarjonnan ja kysynnän palautuminen käynnistyy matkustusrajoitusten poistuessa. Yhä useammalla aasialaisella on elintason nousun myötä mahdollisuus ja halu matkustaa ulkomaille. Huolehdimme siitä, että tarjoamme monipuolisia palveluita ja sujuvan vaihtokokemuksen Helsinki-Vantaan lentoasemalla. Poikkeuksellisen laadukas asiakaskokemus on Finavian strateginen kilpailutekijä, johon panostamme, jotta lentoasemamme erottautuvat muista kansainvälisistä kentistä.

Helsinki-Vantaan merkittävä, pysyvä kilpailuetu on sen erinomainen maantieteellinen sijainti idän ja lännen välissä, joka mahdollistaa suorat ja nopeat lennot Euroopan ja Aasian välillä. Helsinki-Vantaa on saavuttanut merkittävän aseman suosittuna vaihtokenttänä ja tarjoaa mieleenpainuvan asiakaskokemuksen tehokkaana, luotettavana ja sujuvana lentoasemana. Tätä kilpailutekijää miljardiluokan investointiohjelmamme parantaa entisestään.

Lapin vetovoima joulupukkeineen, lumi- ja luontokokemuksineen on myös pysyvä kilpailuetu, jonka ansiosta pohjoiset lentoasemamme ovat kehittyneet voimakkaasti. Investointimme Lapin lentoasemiin ja turismiin vahvistavat Lapin kilpailuetua entisestään. Globaalin lentokenttien välisen kilpailun kiristyessä

keskitymme yhä enemmän kehittämään asiakaskokemustamme, palveluprosessejamme ja operatiivista toimintaamme.

Lue lisää Suomen [saavutettavuudesta](#) alkaen sivulta 33.

Vastuullisuuden vaade kasvaa

Ilmastonmuutos vaikuttaa kaikkiin toimialoihin, yhä enemmän myös lentoliikenteeseen. Lentoliikenteen päästöt ovat osa ilmastokeskustelua. Finavia haluaa mahdollistaa suomalaisille lentämisen ja sen mukanaan tuomat taloudelliset ja sosiaaliset hyödyt myös tulevaisuudessa. Olemme työskennelleet pitkään ympäristövaikutustemme vähentämiseksi: suojelemme vesistöjä, vähennämme päästöjä ja lentokonemelua sekä parannamme lentoasemien energiatehokkuutta.

Vuonna 2019 kaikki lentoasemamme saavuttivat hiilineutraaliuden: olemme minimoineet omat hiilidioksidipäästömme ja sen jälkeen kompensoineet jäljelle jäävät päästöt, joita oma toimintamme edelleen aiheuttaa. Seuraava tavoitteemme on nettonollahiilipäästöisyys. Lue lisää [ympäristötyöstämme](#) alkaen sivulta 44.

Matkustamisen ympäristötehokkuuteen voidaan vaikuttaa kehittämällä Suomen liikennejärjestelmää kokonaisuutena ja yhdistämällä eri liikennemuotoja sujuviksi matkaketjuiksi. Keskeisintä kehitystyössä on pitää kokonaismatka-ajat nopeina ja matkustajan kokemus sujuvana sekä vähentää matkustamisen päästöjä. Liikenne- ja viestintäministeriön 12-vuotisen valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman pohjalta haluamme olla mukana kehittämässä yhteistyötä eri toimijoiden välillä ja luomassa malleja, joilla lentoliikenne yhdistetään osaksi toimivia matkaketjuja.

Megatrendi	Vaikutus lentoasematoimintaan	Finavian toimenpiteet
Globaali kilpailu matkustajista	Lentoasemien välinen kilpailu kiristyy entisestään	<ul style="list-style-type: none"> Erinomainen asiakaskokemus ja palveluprosessit Laaja ja monipuolinen reittitarjonta Sujuva, tehokas ja täsmällinen operatiivinen toiminta
Keskiluokan kasvu Aasiassa sekä muiden kehittyvien talouksien kasvu	Elintason nousun myötä yhä useammalla on halua ja mahdollisuus matkustaa ulkomaille	<ul style="list-style-type: none"> Aasialaisille matkustajille suunnatut palvelut ja sujuvat vaihtoliikenteen prosessit Investoinnit riittävän kapasiteetin varmistamiseksi
Ilmastonmuutos	Finavia on vahvasti sitoutunut hiilidioksidipäästöjen vähentämiseen	<ul style="list-style-type: none"> Hiilineutraalit lentoasemat – kohti nettonollahiilipäästöjä Fintraffic lennonvarmistus ohjaa lentoyhtiöitä käyttämään ns. vihreitä laskeutumisia, jotka ovat vähäpäästöisiä Palveluiden ja prosessien kehittäminen vastuullisesti ja ympäristötehokkaasti
Hygieniä ja terveys-turvallisuus	Uusien toimintatapojen ja prosessien käyttöönotto	<ul style="list-style-type: none"> Terveysturvallisuus osana laadukasta asiakaskokemusta
Väestön ikääntyminen	Korkeampi eliniänennuste tarkoittaa kasvavaa aktiivisten ikääntyvien ihmisten määrää. Lisääntyvä vapaa-aika mahdollistaa matkustamisen.	<ul style="list-style-type: none"> Esteettömät ja sujuvat palvelut Opastukseen panostaminen Henkilökohtainen asiakaspalvelu
Kaupungistuminen	Väestö keskittyy suuriin kaupunkeihin. Kotimaassa lentoliikenteen kysyntä heikkenee joillain alueilla entisestään.	<ul style="list-style-type: none"> Matkaketjujen kehittäminen yhdessä eri liikenne-toimijoiden kanssa

Arvonluonti

Arvonluontimme perustuu tehokkaasti, luotettavasti ja sujuvasti toimiviin lentoasemiin sekä Suomen saavutettavuuden ja suomalaisten yhteyksien varmistamiseen. Koronaviruspandemian takia arvonluonti oli vaikeaa vuoden alkupuoliskolla. Matkustusrajoitusten purkaminen Euroopassa helpotti tilannetta.

Visionamme on mahdollistaa suomalaisille Pohjois-Euroopan parhaat lentoyhteydet maailmalle ja edistää Suomea houkuttelevana matkakohteena ja kauttakulkumaana. Suomen saavutettavuutta edistämällä autamme tuottamaan hyvinvointia koko maahan.

Koronaviruspandemiasta aiheutuneiden matkustusrajoitusten ja vähäisen lentoliikenteen vuoksi mahdollisuutemme luoda arvoa omistajallemme ja muille sidosryhmillemme pysyivät vähäisinä vuonna 2021. Suomen lentomatkailu alkoi elpyä pandemian aiheuttamasta lamaannuksesta kesällä, mutta palautuminen eteni epätasaisesti. Matkustajamäärät kasvoivat Helsinki-Vantaalla ja Lapin lentoasemilla parhaimmillaan jopa lähelle vuoden 2019 tasoa.

Tehokkaat ja luotettavat yhteydet luovat hyvinvointia Suomeen

Tuotamme merkittävää arvoa omistajallemme Suomen valtiolle ja koko suomalaiselle yhteiskunnalle mahdollistamalla tehokkaat ja luotettavat yhteydet maailmalle sekä investoimalla lentoasemien kehittämiseen.

Finavian lentoasemat ja lentoyhtiöiden lennot tekevät Suomesta keskeisen ja helposti saavutettavan kohteen. Toimivat,

Saavutettavuus on Suomen kilpailukyvyn edellytys.

monipuoliset ja luotettavat lentoyhteydet ovat suomalaisen elinkeinoelämän elinvoimaisuuden ja kilpailukyvyn edellytys, ja ne edistävät investointeja Suomeen.

Saavutettavuus on elinehto myös Suomeen suuntautuvan matkailun kasvulle ja kehittymiselle. Hyvien lentoyhteyksien ansiosta Suomi on kansainvälisille matkailijoille helposti saavutettavissa, ja suomalaiset voivat matkustaa myös vapaa-ajallaan nopeasti ja helposti ulkomaille. Sujuvan ja miellyttävän lentoasemakokemuksen ansiosta Suomi erottuu positiivisesti muista matkailumaista.

Pitkäjänteinen työmme Suomen saavutettavuuden ja houkuttelevuuden hyväksi on kärsinyt pandemian aiheuttamasta epävarmuudesta. Lue lisää sivulta 33 alkaen.

Ainutlaatuinen asiakaskokemus on erottautumistekijä

Lentoyhtiöasiakkaillemme ja matkustajille luomme arvoa tarjoamalla turvallisia, laadukkaita ja kustannustehokkaita palveluita. Lentoasemillamme asioiminen on sujuvaa ja mutkatonta, mistä kertoo asiakaslupauksemme ”For smooth travelling”. Poikkeuksellisen hyvä asiakaskokemus on tärkeä erottautumistekijä kansainvälisessä kilpailussa.

Asiakaskokemuksen kehittäminen on keskeinen osa strategiaamme. Palveluidemme ja prosessiemme kehittämistä ohjaa neljä asiakaskokemuksen pilaria: kiireettömyys, varmuus, virkistyminen ja kokemus suomalaisuudesta. Ne ovat mukana investointipäätöksiä tehtäessä. Työmme tulokset näkyvät asiakastytyväisyyksmittauksissa ja toimialan palkintoina useana perättäisenä vuonna.

Pandemian takia asiakaskokemuksen keskiöön nousivat vuonna 2021 lentoasemien terveysturvallisuuteen vaikuttavat toimenpiteet. Lue lisää sivulta 35 alkaen.

Matkustus elpyi epätasaisesti

Finavian liikevaihto muodostuu lentoyhtiöiden maksamista lentoasemamaksuista, lentoasemilla toimivien yritysten maksamista liiketila- ja tonttivuokrista, mainospaikkojen vuokratuloista sekä pysäköintituloista.

Kasvu turvaa toimintamme jatkuvuuden, ja sen myötä pystymme säilyttämään kilpailuasemamme, investoimaan ja kehittämään yhtiönä. Teemme päätöksiä ja investointeja, joiden negatiiviset ympäristövaikutukset ovat mahdollisimman vähäiset.

Jatkoimme strategisesti tärkeää Helsinki-Vantaan kehitysohjelmalla valtion 350 miljoonan euron pääomituksen ja lisälai-

noituksen turvin. Infrastruktuuriin tehdyt investoinnit kantavat vuosikymmenien päähän: mannertenvälisen lentoyhteyksien palautuessa uudistettu Helsinki-Vantaa antaa Finavialle ja Suomelle etulyöntiaseman kilpailijoihin verrattuna.

Hyvin toimivien alueellisten lentoasemien ylläpitäminen on ollut mahdollista pitkälti Helsinki-Vantaan lentoaseman vaihtomat-kustajien määrän kasvun ansiosta. Olemme rahoittaneet kaikki investointimme tulo- ja lainarahoituksella.

Koronaviruspandemian jatkuessa lentojen ja matkustajien määrät sekä Finavia-konsernin liikevaihto pysyivät pieninä pandemiaa edeltävään tasoon verrattuna. Jatkoimme vuonna 2020 käynnistettyä mittavaa säästöohjelmaa: priorisoimme ja karsimme investointeja sekä vähensimme operatiivisia kuluja koko konsernissa. Säästöissä päästiin tavoiteaikataulun edelle. Tavoitteena on 200 miljoonan euron säästö operatiivisista kuluista vuoden 2023 loppuun mennessä ja 100 miljoonan euron säästö investoinneista.

Lentoasemien turvallisuudesta ja ympäristötyöstämme emme ole tinkineet säästöohjelman aikana. Ilmasto-ohjelmamme ja hiilineutraalien lentoasemiemme ansiosta olemme ympäristötyön edelläkävijä toimialallamme. Seuraavaksi olemme päättäneet tavoitella nettonollahiilipäästöisyyttä.

Matkustus alkoi elpyä Suomessa kesällä Schengen-alueen sisärajatarkastusten poistumisen myötä. Palautuminen oli epätasaista, ja ajoittain matkustajamäärät kasvoivat voimakkaastikin. Sisärajatarkastukset palautettiin vuoden lopussa. Muualla Euroopassa lentoyhteyksien palautuminen käynnistyi Suomea aiemmin, mikä voi vaikuttaa Helsinki-Vantaan kilpailuasemaan vaihtolentokenttänä.

Investoinnit infrastruktuuriin kantavat vuosikymmenien päähän.

CASE

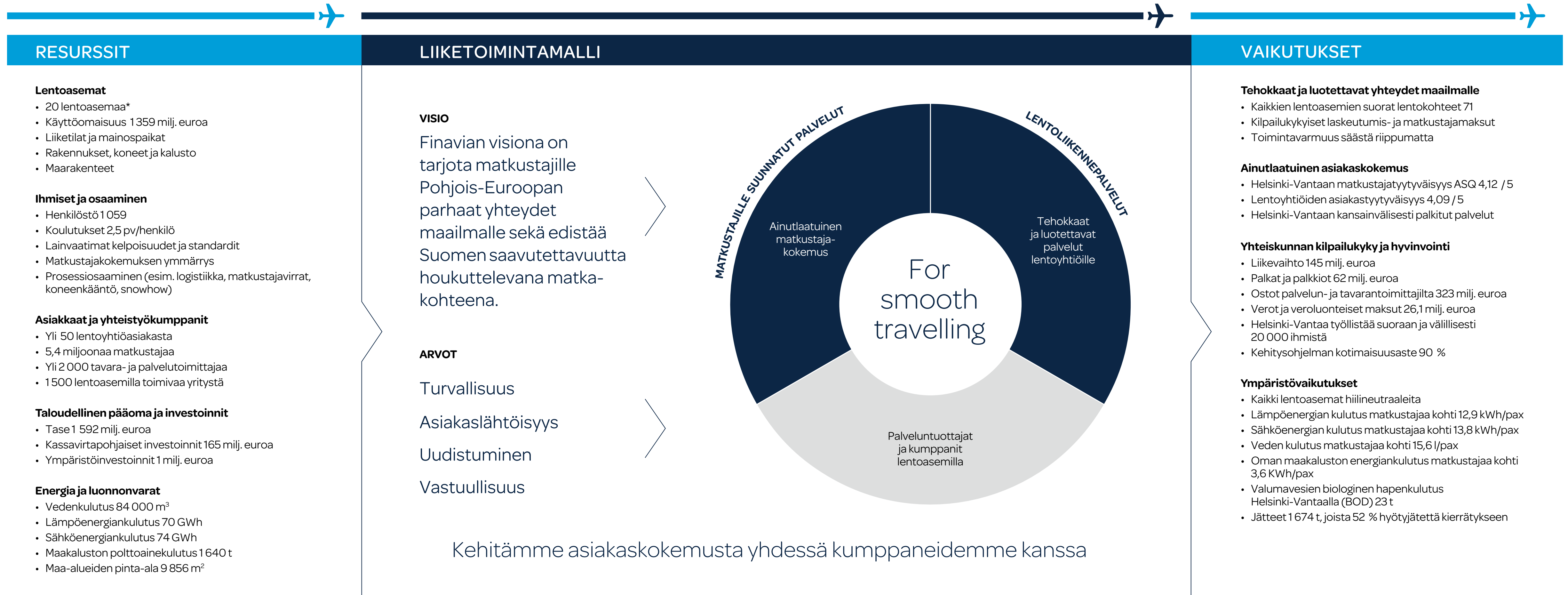
Kehitysohjelmassa vahva kotimaisuusaste

Helsinki-Vantaan kehitysohjelman kotimaisuusaste ylittää lähes 90 prosenttiin. Yksi Finavian investointiohjelman päätavoitteista on ollut nostaa esiin suomalaista osaamista.

LUE LISÄÄ

Näin luomme arvoa yhteiskunnalle

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Liiketoimintaamme vaikuttavat seuraavat keskeiset teemat:

Megatrendit

Globaali kilpailu matkustajista, keskiluokan kasvu Aasiassa sekä muiden kehittyvien talouksien kasvu, ilmastonmuutos, väestön ikääntyminen, kaupungistuminen.

Toimialan vahva sääntely

Finavian liiketoimintaan vaikuttavat mm. kansainväliset ilmailun määräykset sekä EU-tason lait ja asetukset.

Suomen maine ja maantieteellinen sijainti

Rakennamme Suomen maabrändiä ja hyödynnämme Suomen ainutlaatuista sijaintia Euroopan ja Aasian solmukohdassa.

* Enontekiön lentoasema oli Finavian verkostossa heinäkuuhun 2021 saakka.

Liiketoiminta-alueet

Koronapandemian ja matkustusrajoitusten jatkuminen hiljensivät lentoasemat myös vuonna 2021. Jatkoimme säästöohjelmaa ja valmistauduimme samalla liikenteen palautumiseen 20 lentoasemallamme. Lentojen ja matkustajien määrät lähtivät kasvuun vuoden toisella puolikkaalla.

Koronapandemia vaikutti Finavian liiketoimintaan voimakkaasti myös vuonna 2021. Pandemian takia lentoja ja matkustajia oli alkuvuonna hyvin vähän niin Helsinki-Vantaalla kuin alueellisilla lentoasemillakin.

Euroopan lentomatkustus alkoi elpyä kesällä, kun rokotuskattavuus laajeni ja matkustusrajoituksia lievennettiin. Schengen-maita koskevat sisärajatarkastukset poistuivat heinäkuussa, ja lentojen kysyntä ja tarjonta lähtivät kasvuun. Tarkastukset palautettiin vuoden viimeisellä viikolla epidemiatilanteen huononnettua.

Aasian maiden hidas avautuminen piti Helsinki-Vantaan vaihtomatkustajien määrän erittäin vähäisenä koko vuoden. Finavian menestykseen vaikuttaa pitkälti mannertenvälinen vaihtoliikenne. Vaihtomatkustajien puuttuessa Finavian liiketoiminta elpyi hitaasti.

Helsinki-Vantaan matkustajamäärä jäi 16 prosenttia edellisvuodesta ja pysyi pienenä verrattuna pandemiaa edeltäneeseen tasoon. Vaihtomatkustajien määrä väheni viime vuodesta 45 prosenttia. Alueellisten lentoasemien kautta matkusti vuonna 2021 yhteensä 1,1 miljoonaa matkustajaa, missä laskua edellisvuoteen verrattuna oli 17 prosenttia. Suomen matkailulle tärkeillä Lapin lentoasemilla tilauslentojen määrä kasvoi pandemiaa edeltäneelle tasolle.

Jatkoimme koronakriisin takia vuonna 2020 aloitettua säästöohjelmaa ja valmistauduimme samalla matkustuksen elpymiseen ja palvelukykyimme palauttamiseen.

Helsinki-Vantaa valmistautui matkustajamäärien kasvuun

Helsinki-Vantaan lentoaseman matkustajamäärät kasvoivat kesästä alkaen, mutta koko vuoden kehitys ei vastannut odotuksiamme. Liikevaihto ja käyttökate eivät vielä kasvaneet tavoitteiden mukaisesti. Onnistuimme kuitenkin sopeuttamaan toimintaamme ja pitämään kulut hallinnassa.

Olemme tavoitelleet Helsinki-Vantaalle määrätietoisesti johtoasemaa vaihtolentokenttien kansainvälisessä kilpailussa. Ennen koronakriisiä Helsinki-Vantaalta oli Pohjois-Euroopan parhaat kaukolentoyhteydet ympäri maailmaa.

Aasian ja Pohjois-Amerikan maiden matkustusrajoitukset jatkuivat loppuvuoteen, minkä vuoksi mannertenvälisiä lentoja oli hyvin vähän. Enin osa muista lentoyhteyksistä palautui vuoden loppuun mennessä. Lentoja operoitiin kuitenkin pienemmillä koneilla ja harvemmillä vuoroväleillä kuin ennen pandemiaa. Vuoden lopulla avattiin uusiakin kohteita.

Onnistuimme sopeuttamaan toimintaamme säästöihin ja matkustajien ja lentojen määrän epätasaiseen kasvuun.

Terveysturvallisuuden ylläpitäminen oli pandemian jatkuessa tärkeää. Jatkoimme tiivistä ja sujuvaa yhteistyötä terveysturvallisuudesta vastaavien viranomaisten kanssa. Lue lisää [terveysturvallisuudesta lentoasemilla sivulta 35 alkaen](#).

Matkustajien asiakastyytyväisyys pysyi hyvällä tasolla kehitysohjelman rakennus- ja remonttitoista sekä pandemiasta huolimatta. Lue lisää työstämme [asiakaskokemuksen kehittämiseksi sivulta 35 alkaen](#).

Tärkeitä etappeja kehitysohjelmassa

Jatkoimme strategisesti tärkeää miljardin euron kehitysohjelmaamme Helsinki-Vantaalla. Kyse on pitkän aikavälin investoinnista, joka tukee kansainvälisen lentoliikenteen kasvua, Finavian alueellisia lentoasemia ja Suomen taloutta sekä kehittää Helsinki-Vantaan palveluja ja prosesseja. Vähäisen liikenteen vuoksi rakennustöitä päästiin tekemään suunniteltua aikataulua ripeämmin.

Saavutimme vuoden aikana kaksi isoa etappia: kaukolentoalueen monivuotinen laajennus- ja uudistusprojekti valmistui, ja terminaali 2:n uudisosa avattiin. Uudisosaan kuuluvat uusi, arkkitehtuuriltaan vaikuttava pääsisäänkäynti, tulo- ja lähtöaulat sekä eri liikennemuodot yhdistävä matkakeskus uusine liikennejärjestelyineen. Myös vuonna 2020 valmistunut pysäköintihalli otettiin käyttöön.

Kehitysohjelma palkittiin vuoden aikana usealla toimialan palkinnolla. Saimme pääpalkinnon Projektiammatillaiset ry:n Vuoden projekti -kilpailussa, jossa menestymisen kriteereinä olivat muun muassa sidosryhmien tyytyväisyys tuloksiin, johtaminen ja ongelmanratkaisukyky. Projektikonaisuus sai myös Rakennetun ympäristön alan akateemisten RIL-Palkinnon. Palkinto jaetaan vuosittain rakennustyölle, -kohteelle tai -konseptille, joka edustaa parhaiten korkealuokkaista, laadukasta ja innovatiivista suomalaista rakennusinsinööritaitoa ja osaamista. Terminaali 2:n laajennustyömaa voitti Rakennuslehden Vuoden työmaa -kilpailun. Sen raati arvioi, että laajennus- ja muutostöitä varten muodostettu yhteistyöallianssi onnistui kaikissa sille asetetuissa tavoitteissa.

Koko investointiohjelman on määrä valmistua vuoteen 2023 mennessä.

Verkoston lentoasemilla hiljainen vuosi

Myös alueellisten lentoasemiemme verkosto kärsi matkustusrajoituksista ja matkustaminen oli vähäistä. Onnistuimme verkostoliiketoiminnassa säästöohjelman toteuttamisessa ja sopeuttamaan toimintaa muuttuvaan tilanteeseen.

Enontekiön lentoasema siirtyi heinäkuussa Enontekiön kunnan omistukseen. Lentoasemasta luovuttiin, koska sen kiitotie ja terminaalirakennukset olivat tulleet elinkaarensa päähän, eikä Finavialla ollut vähäisen liikenteen vuoksi mahdollisuuksia investoida mittavaan peruskorjaukseen.

Nyt Finavialla on 19 verkostolentoasemaa, joista 17 on matkustajakäytössä. Kahdella lentoasemalla on pelkästään yleisilmailu- ja sotilasliikennettä. Alkuvuosi oli alueellisilla lentoasemilla hiljainen. Liikenne alkoi elpyä syksyllä, jolloin reittilentoja lisättiin ja Euroopan lomakohteisiin lennettiin suoria charter-lentoja.

CASE

Kiitotie uusittiin Maarianhaminassa

Maarianhaminan lentoaseman kiitotie kunnostettiin. Remontin ansiosta Ahvenanmaan lentoliikenteen toimintaedellytykset on turvattu pitkälle tulevaisuuteen. Kiitotievalojärjestelmän uusien led-valaisimet käyttävät energiaa vain noin 30 prosenttia siitä, mitä vanhat valaisimet kuluttivat.

LUE LISÄÄ

Toukokuusta lähtien viidelle lentoasemalle – Kajaaniin, Kemi-Tornioon, Kokkola-Pietarsaaren, Joensuuun ja Jyväskylään – lennettiin vain julkisin varoin tuettua ostoliikennettä. Savonlinnan lentoasemalta liikennöitiin lokakuusta lähtien.

Olemme investoineet vuosina 2018–2021 Kittilän, Rovaniemen ja Ivalon lentoasemiin yli 60 miljoonaa euroa voidaksemme palvella Lapin turismia laadukkaasti. Kansainvälinen matkailu alkoi odotusten mukaisesti palautua Lapissa talvikauden 2021–2022 käynnistyttyä. Vuoden 2021 joulusesongin vilkkaus oli osoitus Lapin vetovoimasta.

Vuonna 2021 investoimme viisi miljoonaa euroa Maarianhaminan lentoaseman kiitotien uudelleenpäällystykseseen ja kiitotievalojärjestelmän uusimiseen. Lisäksi Joensuun lentoasemalla teimme kiitotien päällystys- ja peruskorjaustöitä.

Airpron vuosi 2021

Finavia-konsernin tytäryhtiö Airpro tuottaa palveluita useille lentoliikenteen toimijoille. Airpro toimi vuonna 2021 Helsinki-Vantaan lentoaseman lisäksi 11 alueellisella lentoasemalla ympäri Suomen. Airrossa työskenteli 1 291 työntekijää, joista noin puolet Helsinki-Vantaan lentoasemalla ja puolet alueellisilla lentoasemilla.

Vuonna 2021 Airpron liiketoiminta pysyi tappiollisena vähäisen lentoliikenteen takia, mutta yhtiö sai uusia asiakkauksia ja sen markkinaosuus kasvoi. Lentoliikenteen matkustajamäärä kasvoi erityisesti kesäkaudella. Lapin lentoasemilla matkustajien määrä kohosi joulukuussa lähes vuoden 2019 tasolle. Vuoden 2021 aikana Airpron toiminta lakkasi neljällä lentoasemalla ostoliikennekilpailutuksen seurauksena. Koronakriisin vuoksi vuonna 2020 aloitettua säästöohjelmaa jatkettiin, ja vuoteen 2023 mennessä Airpron tavoitteena on säästää 45 miljoonaa euroa.

● Finavian lentoasemaverkostoon kuuluu 20 lentoasemaa

5,4
MILJ. MATKUSTAJAA

91 635
KAUPALLISTA LENTOA

178 684
TONNIA RAHTIA

* Enontekiö irtautui Finavian verkostosta heinäkuussa 2021

Liiketoiminta-alueet

Finavia-konserni tuottaa lentoliikenteen palveluja lentoyhtiöille ja matkustajille. Konsernilla on kaksi liiketoiminta- aluetta: Helsinki-Vantaan lentoasema ja verkostolentoasemat. Tytäryhtiömme Airpro Oy tuottaa maahuolinta- ja matkustajapalveluita.

Helsinki-Vantaan lentoasema

Helsinki-Vantaa on merkittävä eurooppalainen lentoasema ja johtava vaihtokenttä Euroopan ja Aasian välisessä liikenteessä. Se on saanut palvelutasostaan useita kansainvälisiä palkintoja ja tunnustuksia.

Keskeiset tunnusluvut

	2021	2020	2019
Liikevaihto, milj. euroa	92,4	98,3	274,0
Henkilöstö	416	375	466
Matkustajat	4 261 535	5 053 134	21 861 082
Kaupalliset lennot	68 404	69 287	190 210
Asiakastytyväisyys	4,12	4,23	4,16

Verkostolentoasemat

Verkostolentoasemat muodostuvat 19 lentokentästä, joista 17 on matkustajakenttiä. Hallin ja Utin lentoasemat palvelevat yksinomaan sotilasliikennettä ja yleisilmailua. Lapin lentoasemat ovat mahdollistaneet Suomen matkailun ja turismin kehityksen.

Keskeiset tunnusluvut

	2021	2020	2019
Liikevaihto, milj. euroa	34,8	37,5	69,0
Henkilöstö	429	414	505
Matkustajat	1 115 410	1 347 449	4 162 813
Kaupalliset lennot	23 232	24 353	61 539
Asiakastytyväisyys	*	4,44**	4,28

Enontekiö oli Finavian verkoston lentoasema heinäkuuhun 2021 saakka.

* Tutkimusta ei toteutettu 2021.

** Mitattu tammi-maaliskuulta.

Airpro

Tytäryhtiö Airpro Oy tuottaa lentoliikenteen maahuolinta- ja matkustajapalveluita, turvatarkastus- ja lentoasemapalveluita, logistiikkapalveluita sekä matkustamopalveluita useille lentoliikenteen toimijoille. Airpro toimi vuonna 2021 Helsinki-Vantaan lentoaseman lisäksi 11 verkostolentoasemalla ympäri Suomen.

Keskeiset tunnusluvut

	2021	2020	2019
Liikevaihto, milj. euroa	33,1	29,4	74,7
Henkilöstö	1 291	1 165	1 498

Vastuullisuus Finaviassa

Vastuullisuustyössämme vuonna 2021 painotimme koronapandemian seurauksena matkustajien ja henkilöstön terveysturvallisuutta sekä taloudellisten toimintaedellytysten turvaamista.

Johdanto vastuullisuuteen.....	22
Hyvä ja avoin yhteistyö.....	25
Taloudellinen vastuu	30
Saavutettava Suomi.....	33
Palvelut ja asiakaskokemus	35
Turvallisuus	38
Henkilöstö.....	40
Ympäristö.....	44

Johdanto vastuullisuuteen

Vuonna 2021 vastuullisuustyömme painopisteitä olivat terveysturvallisuus sekä henkilöstön hyvinvoinnin edistäminen.

Vastuullisuus on Finavian toiminnan peruskivi. Turvallisuus ohjaa kaikkea tekemistämme. Ympäristötyössä asetamme riman korkealle ja teemme lentoliikenteen toimialalla urauurtavaa työtä toteuttamalla ilmasto-ohjelmaamme. Edistämme suomalaisten liikkumista ja Suomen saavutettavuutta sekä teemme hyvää yhteistyötä sidosryhmiemme kanssa. Näissä tehtävissä onnistuminen edellyttää, että osaava henkilöstömme voi hyvin työssään. Vastuullisuus Finaviassa muodostuu yksityiskohdista, jotka ovat kaikki tärkeitä.

Olemme luokitelleet Finavian vastuullisuuden olennaiset asiat kolmeen ryhmään:

- Sidosryhmille ja yhteiskunnalle eniten arvoa tuottavat asiat**, joita kehitämme proaktiivisesti: saavutettavuus, turvallisuus, asiakaskokemus, ilmasto-vaikutukset ja vastuullinen kasvu.
- Toiminnan tehokkuutta parantavat asiat**, joita kehitämme, seuraamme ja joista raportoimme: hyvinvoiva henkilöstö, avoin yhteistyö arvoketjussa, uudistumiskyky.
- Toiminnan jatkuvuutta turvaavat asiat**, joista pidetään huolta: normien mukainen toiminta ja sääntelyyn vaikuttaminen, jatkuvuuden hallinta.

Olennesset aiheet ja tämä ryhmittely ohjaavat vastuullisuusraportointiamme. Raportoimme vastuullisuudestamme GRI-viitekehyksen mukaisesti.

Koronakriisiä seuranneiden taloudellisten vaikutusten vuoksi toimintamme prioriteetteja olivat vuonna 2021 yhtiön taloudellisen tilanteen turvaaminen ja palvelukyvyyn palauttaminen. Keskitimme toiminnassamme kohdan 3 asioihin eli viranomais määräysten noudattamiseen ja kustannussäästöjen toteuttamiseen turvallisuudesta tinkimättä.

Pandemian jatkumisesta huolimatta pystyimme huolehtimaan toiminnassamme myös kohtiin 1 ja 2 lukeutuvista asioista. Tuotimme arvoa sidosryhmillemme panostamalla terveysturvallisuustoimiin ja pitämällä asiakaskokemuksen hyvällä tasolla sekä tekemällä aktiivista yhteistyötä lentoyhtiöiden kanssa Suomen lentoyhteyksien palauttamiseksi.

Rahoituspohjan varmistamisen myötä pystyimme panostamaan henkilöstön hyvinvointiin ja aloittamaan kehitystoimet skaalautuvuuden parantamiseksi. Otimme jälleen merkittävän askeleen eteenpäin ilmastomuutoksen hillitsemisessä ja asetimme tavoitteeksemme nettonollahiilipäästöisyyden vielä tämän vuosikymmenen aikana.

CASE

Helsinki-Vantaan kehitysohjelmalle vastuullisuussertifikaatti

Helsinki-Vantaan non-Schengen-alueelle myönnettiin rakennetun ympäristön kestävästä kehityksestä kertova BREEAM-sertifikaatti. Sertifiointi on osoitus Finavian kehitysohjelman kokonaisvaltaisesta vastuullisuustyöstä kaukolentoalueen laajennuksen osalta.

LUE LISÄÄ

Vastuullisuuden johtaminen

Finavian vastuullisuustyötä ohjaavat hyvä työskentelykulttuuri ja arvomme, toimintapolitiikat ja -ohjeet, eettiset periaatteet sekä hyvä hallintotapa. Vastuullinen toiminta ja sen edistäminen kuuluvat jokaiselle finavialaiselle.

Toimintamme vastuullisuudesta on vastuussa toimitusjohtaja yhdessä johtoryhmän kanssa. Finavian hallitus seuraa aktiivisesti vastuullisuusasioiden johtamista ja käsittelee säännöllisesti talouteen, turvallisuuteen, kestävään kehitykseen ja sosiaaliseen vastuuseen liittyviä asioita. Finavian hallitus tai toimitusjohtaja hyväksyy käytössä olevat politiikat. Vuonna 2021 konsernin tuloskortissa vastuullisuuden mittareita oli poikkeuksellisesti vain yksi: taloudellinen kannattavuus. Normaalisti vastuullisuutta mitataan myös asiakastytyväisyyden ja turvallisuuden sekä hiilipäästöjen osalta.

Ympäristövastuun käytännön toteutumisesta vastaavat ympäristöyksikkö ja kestävä kehityksen johtaja yhdessä konserni-toimintojen, liiketoimintojen ja niiden tulosyksiköiden eli lentoasemien kanssa.

Noudatamme sertifioitua ISO 14001 -ympäristöjärjestelmää. Ympäristöpolitiikkamme luo pohjan ympäristötavoitteiden määrittelylle, jotka toimitusjohtaja vahvistaa. Lisäksi olemme tunnustaneet ne toiminnot ja palvelut, joilla on merkittävimmät ympäristövaikutukset, ja joihin voimme vaikuttaa. Ympäristötavoitteet on jaettu pitkän aikavälin (5–10 vuotta) kehitysohjelmiin sekä vuositason toimenpideohjelmiin. Mittaamme ympäristövaikutuksia ja seuraamme toimenpiteiden toteutumista säännöllisesti.

Taloustoiminnan vastuulla on taloudellisen vastuun toteuttaminen käytännön tasolla.

Sosiaalisen vastuun huomioiminen ja edistäminen on vastuutettu Finaviassa usealle taholle. Henkilöstöasioista vastaavat henkilöstöjohtaja ja HR-yksikkö. Sosiaalisen vastuun johtamista ohjaavat henkilöstöstrategia ja siitä johdettu tarkempi toimintasuunnitelma sekä eettiset periaatteet.

Huolehdimme terveys- turvallisuudesta ja valmis- tauduimme matkustuksen palautumiseen.

Turvallisuusasioiden johtamista ja kehittämistä koordinoivat lentoturvallisuus- ja turvatoimintayksiköt.

Käymme viestintäyksikön koordinoimana aktiivista vuoropuhelua sidosryhmiemme kanssa ja otamme vastuullisuustyössä huomioon saamamme palautteen. Viestintäperiaatteiden mukaisesti viestimme ennakoivasti, läpinäkyvästi ja avoimesti.

Edellytämme toimittajiltamme lakien, säädösten, hyvän kauppatavan sekä kestävä kehityksen periaatteiden noudattamista ja vastuullisuutta. Hankintapolitiikka määrittää Finavian hankintatoiminnan vastuut ja toimintatavat. Kehitämme hankintatoimen toimintatapoja tavoitteellisesti, jotta pystymme varmistamaan sosiaalisen vastuun osa-alueet ja niiden sovellettävyyden kaikissa palvelusopimuksissa.

Sitoudumme kaikessa toiminnassamme hyvään hallintotapaan. Tehokas sisäinen valvonta ja riskienhallinta edistävät toimintamme tuloksellisuutta ja ovat olennainen osa konsernin hyvää hallintoa. Yhtiön eettiset periaatteet, toimintakäsikirja ja muun muassa hankintaperiaatteet linjaavat Finavian normien mukaista toimintaa.

Hallinnon läpinäkyvyys varmistetaan noudattamalla Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia siltä osin kuin se on tar-

Finavian vastuullisuuden olennaiset asiat

1. Sidoryhmille ja yhteiskunnalle eniten lisäarvoa tuottavat asiat.	
Kehitetään proaktiivisesti.	
Suomen saavutettavuus	Turvallisuus
Asiakaskokemus	Vastuullinen kasvu
Paikalliset ympäristövaikutukset	Globaalit ympäristövaikutukset
2. Toiminnan tehokkuutta parantavat asiat.	
Kehitetään, seurataan, raportoidaan.	
Hyvinvoiva henkilöstö	Hyvä ja avoin yhteistyö
Uudistumiskyky	
3. Toiminnan jatkuvuutta turvaavat asiat.	
Pidetään kunnossa.	
Normien mukainen toiminta	Lainsäädäntöön vaikuttaminen
Jatkuvuuden hallinta	

koituksenmukaista Suomen valtion omistamassa yhtiössä. Seuraamme yritys vastuutyön tuloksia ja raportoimme niistä yritys vastuuraportissa GRI-standardien mukaisilla mittareilla. Viestintäyksikkö vastaa yritys vastuuraportoinnin koordinoinnista.

Vastuullisuustavoitteet

Vastuullisuustyömme tavoitteet liittyvät kestäväan kasvuun ja kannattavaan liiketoimintaan, hyvien yhteyksien ja Suomen kilpailukyvyyn edistämiseen sekä henkilöstön hyvinvointiin. Tavoitteet on asetettu Finavian strategisten tavoitteiden pohjalta.

Vuonna 2021 vastuullisuutemme painopisteinä pysyivät koronaviruksen leviämisen hillitsemiseen liittyvät toimenpiteet, viranomaisvaatimusten täyttäminen ja koronakriisin aiheuttamasta talousahdingosta selviytyminen mahdollisimman vähin vahingoin.

Saavutimme tärkeitä etappeja Helsinki-Vantaan kehitysohjelmassa, kun kaukolentoalueen ja terminaali 2:n laajennukset valmistuivat. Miljardin euron arvoisen ohjelman työllisyysvaikutus rakentamisen aikana on noin 16 600 henkilötyövuotta ja kotimaisuusaste noin 90 prosenttia.

Huolehdimme toimintamme jatkuvuudesta toteuttamalla säästöohjelmaamme, jossa etenimme tavoiteaikataulua nopeammin. Keskityimme valmistautumaan lentomatkustuksen palautumiseen ja uuteen kasvuun.

Kaikkien vastuullisuustavoitteiden edistämiseksi ei voitu työkennellä alkuperäisen suunnitelman mukaan, vaan jouduimme siirtämään tai hidastamaan niiden toteuttamista. Toimenpiteistä kerromme tarkemmin osioissa Saavutettava Suomi, Turvallisuus, Palvelut ja asiakaskokemus, Henkilöstö ja Ympäristö.

Jatkoimme vuonna 2020 aloittamiemme terveysturvallisuustoimia. Huolehdimme tehostetusti siivouksesta ja hygieniasta, otimme käyttöön uutta teknologiaa desinfiointin tehostamiseksi, opastimme matkustajia turvavälien säilyttämiseksi sekä muokkasimme terminaali- ja kenttäprosesseja vastaamaan muuttuneita matkustusrajoituksia. Jatkoimme tiivistä yhteistyötä viranomaisien kanssa ja viestimme muuttuvista rajoituksista asiakkaillemme ja sidosryhmillemme aktiivisesti.

Turvallisuus- ja ympäristötyön määräystenmukaisuudesta emme tinkineet, mutta kaikkia kehitystoimenpiteitä ei vielä voitu jatkaa.

Teimme kansainvälistä yhteistyötä alan sääntelyyn vaikuttamiseksi, jotta toimialalla olisi paremmat mahdollisuudet toipua koronakriisistä ja valmistautua uuteen kasvuun ilmaston kannalta kestäväällä tavalla.

Vuonna 2021 laadimme palautumisstrategian, jonka avulla aloimme palauttaa palvelukykyämme hallitusti ja käynnistimme toimintamme kehittämisen kohti uutta kasvua. Säästöohjelman jatkuessa panostamme määriteltyihin painopistealueisiin, kuten henkilöstön hyvinvointiin, jotta voimme tarjota parhaan asiakaskokemuksen ja toimia luotettavana yhteistyökumppanina. Lue lisää [strategiasta](#) sivulta 11 alkaen.

Ilmastonmuutos on pitkällä aikavälillä tärkein vastuullisuustyöhömme vaikuttava megatrendi. Ilmasto-ohjelmaamme kirjatut tavoitteet ja toimenpiteet hillitsevät ilmastonmuutosta oman toimintamme osalta.

Ilmasto-ohjelmamme tavoitteet ja saavutetut tulokset toimivat esimerkkinä ympäristö- vastuullisuudesta ilmailualalla. Seuraava tavoitteemme on nettonollapäästöisyys.

Henri Hansson

johtaja, tekniikka, vastuullisuus ja turvallisuus

Hyvä ja avoin yhteistyö

Tiiviin sidosryhmäyhteistyön merkitys korostui koronakriisin jatkuessa. Terveysturvallisuus ja toimialan taloudellinen tilanne vaativat monien eri toimijoiden sujuvaa yhteistyötä.

Sidosryhmiämme ovat lentoyhtiöasiakkaiden, matkustajien, henkilöstön sekä rahoittajien ja omistajan lisäksi lentoasemilla toimivat yritykset, tavara- ja palveluntoimittajat, valtio, kunnat, viranomaiset ja media sekä lentoasemien lähiseutujen asukkaat. Tiivis yhteistyö keskeisimpien sidosryhmien kanssa oli korostuneen tärkeää koronakriisin jatkuessa. Panostimme kriisin aikana säännölliseen viestintään ja avoimuuteen vähentääksemme omalta osaltamme pandemiaan liittyvää epävarmuutta.

Terveysviranomaiset, kuten sosiaali- ja terveysministeriö (STM) ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL), ovat pandemian myötä nousseet tärkeäksi sidosryhmäksi. Jatkoimme vuonna 2021 STM:n, THL:n sekä Helsinki-Vantaan lentoaseman terveysturvallisuudesta vastaavan Vantaan kaupungin kanssa tiivistä ja sujuvaa yhteistyötä matkustajien ja lentoasemalla työskentelevien ihmisten terveysturvallisuuden varmistamiseksi.

Myös EU-komission merkitys alan sääntelyyn vaikuttavana sidosryhmänä korostui toimialan ajauduttua taloudelliseen kriisiin. Omistajamme eli Suomen valtion pääomitus varmisti toimintamme jatkuvuuden globaalissa kriisissä. Osallistuimme liikenne- ja

viestintäministeriön valtakunnalliseen liikennesuunnitteluun ja viestimme lentoliikenteen merkityksestä Suomen saavutettavuuden ja kilpailukyvyn kannalta.

Sopimus- ja muutosneuvotteluiden vuosi

Vuonna 2021 neuvottelimme säännöllisesti lentoyhtiöiden kanssa lentojen palauttamiseksi. Tuimme lentoyhtiöiden taloudellista tilannetta jäädyttämällä lentoliikennemaksut vuoden 2020 tasolle.

Helsinki-Vantaan kehitysohjelman aikana rakennetut uudet liiketilat ja muut kaupallisia palveluita koskevat muutokset edellyttivät sopimusneuvotteluita lentoasemalla toimivien yritysten kanssa. Neuvotteluita käytiin vaikeasta taloudellisesta tilanteesta huolimatta hyvässä hengessä.

Hyväntekeväisyys- ja sponsorointitoimet jäivät heikon taloustilanteemme vuoksi vähäisiksi. Jatkoimme Olympiakomitean virallisena yhteistyökumppanina sekä tuemme Sähkölentoyhdistyksen toimintaa. Vuonna 2021 emme lahjoittaneet varoja hyväntekeväisyyteen.

Mukana alan järjestöissä

Koronaviruspandemia oli edelleen keskeinen aihe kotimaisten ja kansainvälisten järjestöjen ja työryhmien sekä matkailualan kehittämisfoorumeissa, joissa Finavia on mukana.

Olemme muun muuassa kansainvälisen lentoasemajärjestö ACI (Airport Council International) Europen jäsen ja mukana useissa sen työryhmissä. Finavian toimitusjohtaja Kimmo Mäki on nimitetty ACI Europen hallitukseen kolmivuotiskaudeksi vuodesta 2022 alkaen. Hän edustaa samalla koko Pohjois-Eurooppaa. Kestävän kehityksen johtaja Mikko Viinikainen toimii ACI Europen ympäristökomitean puheenjohtajana.

Olemme myös biopolttoaineiden ilmailukäyttöä edistävän pohjoismaisen NISA-yhteistyöverkoston (Nordic Initiative for Sustainable Aviation) perustajajäsen ja sähkölentämistä edistävän pohjoismaisen Network for Electric Aviation (NEA) -verkoston jäsen.

Matkailualaa ja lentoasemien kaupallisia mahdollisuuksia kehitämme kansainvälisesti Nordic Travel Retail Groupissa ja Nordic Council of Shopping Centersissä. Olemme myös Palvelualojen työnantajat PALTA ry:n jäsen.

Vastuullista hankintaa

Finavia on valtakunnallisesti merkittävä tavaroiden ja palveluiden ostaja. Vuonna 2021 ostimme tavaroita ja palveluita yli 2 000 toimittajalta 323 miljoonalla eurolla, suuren osan Suomesta. Vuoden suurin hankinta oli matkatavarankäsittelyjärjestelmä Helsinki-Vantaan lentoaseman laajennukseen.

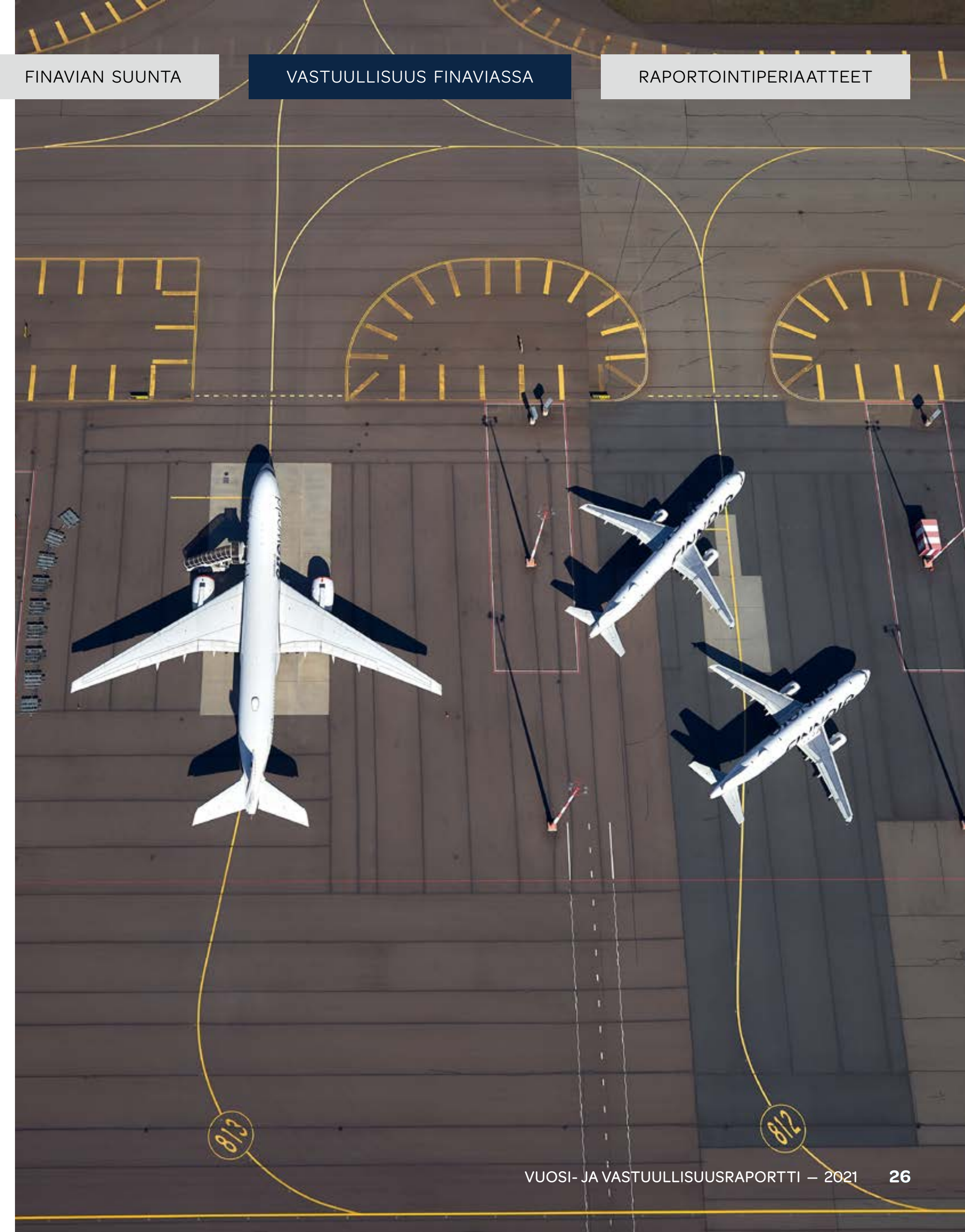
Finavian tulojen pienentymisen takia neuvottelimme vuonna 2021 toimittajiemme kanssa maksuaikojen pidennyksistä, hinnankorotusten lykkäyksistä ja alennuksista.

EU-komission merkitys sääntelijänä korostui talouskriisissä.

Hankintalainsäädäntö ohjaa Finavian kilpailutuksia. Hankinnoissa noudatamme lakia vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalveluiden alalla toimivien yksiköiden hankinnoista (1398/2016). Lähtökohtaisesti kilpailutamme kaikki hankinnat, ja kynnysarvon alittavissa hankinnoissa sovellamme hankintapolitiikassamme määriteltyä kolmen tarjouksen periaatetta.

Edellytämme toimittajiltamme lakien, säädösten, hyvän kauppatavan sekä kestävän kehityksen periaatteiden noudattamista ja vastuullisuutta. Olemme kartoittaneet ja tunnistamme korkean riskin toimittajat, ja pitkän tähtäimen tavoitteenamme on, että hankintamme ovat kestävästi tuotettuja ja toimitusketjut läpinäkyviä. Hankintaprosessin digitalisointi ja automatisointi lykkääntyi edelleen koronakriisin vuoksi.

Liitämme eettiset periaattemme osaksi kaikkia uusia sopimuksia. Sen sisältämät selkeät toimintaperiaatteet, kuten nollatoleranssi korruptiota kohtaan, viestivät toimijoille, että otamme vakavasti vastuullisuuteen liittyvät asiat kaikessa toiminnassa.

Sidosryhmä	Sidosryhmän esille nostamia asioita	Yhteistyön muotoja	Esimerkkejä Finavian toimista 2021
Henkilöstö	<ul style="list-style-type: none"> Koronaturvallinen työympäristö Koronakriisin aiheuttama huoli omasta työllisyydestä Säännöllisen viestinnän korostunut tarve koronan aiheuttamista muutoksista työhön ja työtilanteeseen Koronakriisin aiheuttama jaksamishaaste ja henkilöstön hyvinvointi 	<ul style="list-style-type: none"> Työterveyspalveluiden kehittäminen muuttuneissa tarpeissa Lomautetun henkilöstön tukeminen ja aktivointi Koronatilanteen vaatima korostunut viestintä Jatkuva yhteistyö johdon, henkilöstön ja ammattiliiton edustajien kanssa 	<ul style="list-style-type: none"> Koronaturvalliset käytännöt pysyväksi osaksi arkea, kuten hygienian ja turvavälien ylläpito lähityössä. Etä- ja hybridityö niissä tehtävissä, joissa se on mahdollista Säännöllinen viestintä päivitetystä koronaohjeista ja työtilanteen kehittymisestä Henkilöstön osallistaminen vastuullisuus- ja työturvallisuuskeskusteluihin Laajennettu työterveyspalvelu, kuten työpsykologin työpajat, henkilöstön käytettävissä
Viranomaiset (Tulli, Rajavartiolaitos, Poliisi, Traficom) Ympäristöviranomaiset Terveysturvallisuuden viranomaiset	<ul style="list-style-type: none"> Viranomaisten (esim. Tulli, Poliisi, Rajavartiolaitos) resurssit selvittää tehtävistään liikenteen palautumisessa Yhteistyömuotojen sujuvuuden varmistaminen ja proaktiivisuuteen pyrkiminen Finavian lentoasemilla Terveysturvallisuus, hygieniatoimet 	<ul style="list-style-type: none"> Yhteisen tilannekuvan ylläpito ja säännöllinen läpikäynti Päivittäisen toiminnan koordinointi ja johtaminen Jatkuva vuoropuhelu ja tiedonjako 	<ul style="list-style-type: none"> Sääntelyn ja Finavian omien ohjeistusten ja periaatteiden mukainen toiminta Poikkeustilanteiden toimintamallien ja harjoitteiden tekeminen Koronaohjeistus ja viestintä Uusien lääkärihelikopteritukikohtien sijoittaminen Finavian lentoasemille Helsinki-Vantaalle terminaali 2:n laajennukseen uusia viranomaisten toimipisteitä ja -alueita
Rahoittajat ja omistaja	<ul style="list-style-type: none"> Tarve olla perillä Finavian tilanteesta ja tulevaisuuden näkymistä Halu varmistaa Finavian selviytyminen kriisiin yli ja lentoliikenteen palautuminen Sujuvan yhteistyön varmistaminen viranomaisten kanssa koronan leviämisen ehkäisemiseksi 	<ul style="list-style-type: none"> Jatkuva, avoin vuoropuhelu Pääomistajan mukaan tulo toiminnan rahoitukseen kriisiaikana 	<ul style="list-style-type: none"> Tilannetiedon päivittäminen omistajalle Ennusteiden jakaminen omistajan ja rahoittajien kanssa Aktiivisuus rahoituksen oikea-aikaisessa hankkimisessa ja sen riittävydessä
Valtio ja lähikunnat maakuntien osalta	<ul style="list-style-type: none"> Suomen ja eri alueiden hyvä saavutettavuus Kustannustehokkaiden lentoliikenteen palveluiden tarjoaminen Huoli lentojen ja Finavian toiminnan jatkumisesta kriisin jälkeen 	<ul style="list-style-type: none"> Jatkuva vuoropuhelu Tapaamiset, työryhmät 	<ul style="list-style-type: none"> Lentoasemaverkoston tarkastelu saavutettavuuden, verkoston toimivuuden ja matkustajille tarjottujen palveluiden näkökulmasta, ei vain reittiliikenteen näkökulmasta tai kannattavuuskysymyksenä Valtio-omistajan mukaantulo vähäliikenteisten reittien rahoittamiseen Finavian osallistuminen liikenne- ja viestintäviraston valtakunnalliseen liikennesuunnitteluun
Lentoasemien lähistöjen asukkaat	<ul style="list-style-type: none"> Avoin keskusteluyhteys, kuuleminen ja vaikuttaminen Lentoasemien ympäristövaikutukset Lentokonemelun hallinta 	<ul style="list-style-type: none"> Viestintä esimerkiksi digitaalisissa kanavissa (internet, sosiaalinen media) Ympäristöpalautekanava ja tiedusteluihin vastaaminen Säännöllinen raportointi saatavilla myös asukkailla Osallistavan suunnittelun malli WebTrak-lennonseuranta- ja melunmittauspalvelu 	<ul style="list-style-type: none"> Digitaalisiin kanaviin painottuva säännöllinen viestintä Sisäisen tiedonkeruun ja raportoinnin kehittäminen
Lentoasemilla toimivat yritykset, yhteistyö- kumppanit, alihankkijat ja toimittajat	<ul style="list-style-type: none"> Kaupallisten toimijoiden huoli taloudellisesta selviytymisestään Tavarantoimittajien huoli selviytymisestä koronakriisissä Kauppapaikkojen muutokset Helsinki-Vantaalla 	<ul style="list-style-type: none"> Hyvä ja avoin vuoropuhelu Sopimus- ja hintaneuvottelut huolellisesti argumentoiden ja dataan pohjautuen 	<ul style="list-style-type: none"> Huolehdittu matkustajille tärkeimpien palveluiden saatavuudesta lentoasemilla Kaupallisten toimijoiden kanssa neuvottelu esim. maksuajoista tilannekohtaisesti Kustannuskuri toimittajien suuntaan, kuitenkin ylläpitäen hyviä suhteita Helsinki-Vantaan lentoaseman uusien toimijoiden valinta

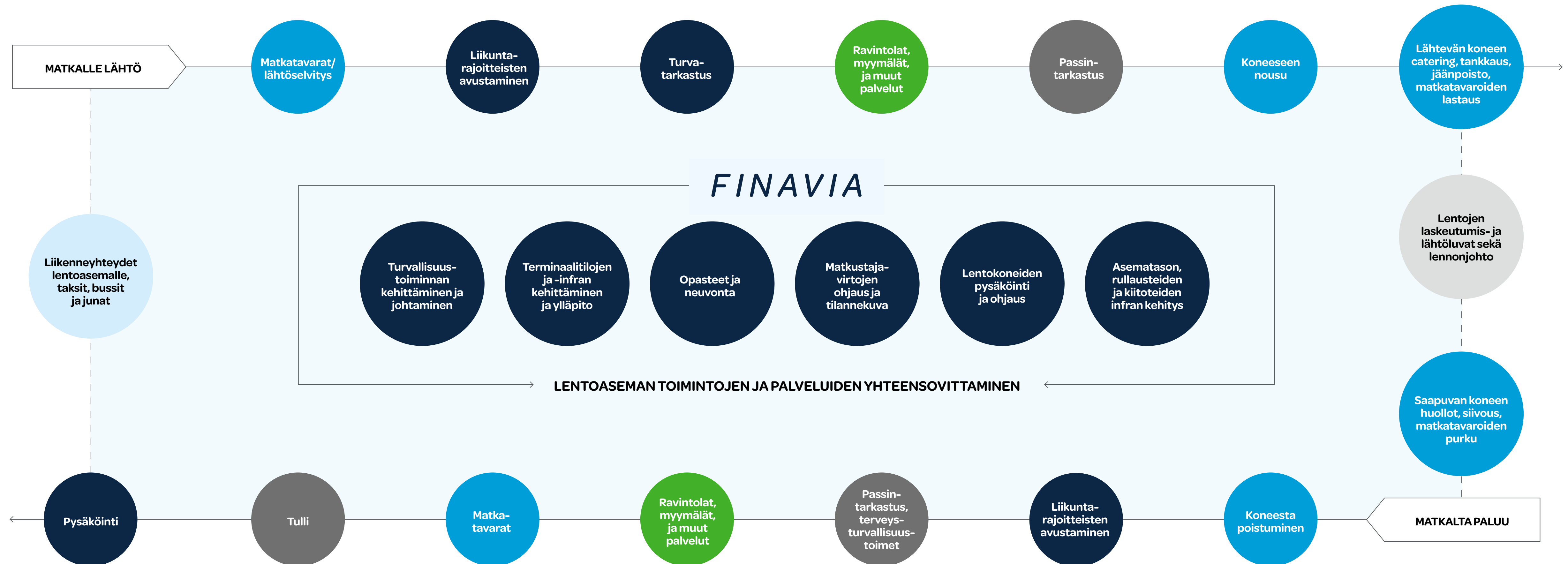
Sidosryhmä	Sidosryhmän esille nostamia asioita	Yhteistyön muotoja	Esimerkkejä Finavian toimista 2021
Media	<ul style="list-style-type: none"> Koronan vaikutukset lentoliikenteeseen ja koronaviruksen leviämisen estämiseksi tehdyt toimet lentoasemilla Matkustusrajoitusten vaikutus lentoasemien toimintaan Helsinki-Vantaan kehitysohjelma 	<ul style="list-style-type: none"> Avoin viestintä 	<ul style="list-style-type: none"> Säännölliset mediatiedotteet ja säännöllinen tiedotus Finavian uutishuoneella Ajantasainen viestintä mm. taloudesta, toimintaympäristöstä ja liikennetilastoista sekä terveysturvallisuudesta Mediayhteydenottojen koordinointi Media Desk -palvelun kautta Mediatilaisuudet
Sotilas- ja valtion ilmaliikenne	<ul style="list-style-type: none"> Puolustusvoimien harjoitustoimintaan liittyvä yhteistyötoiminta korona-aikana 	<ul style="list-style-type: none"> Säännölliset yhteistoimintakokoukset ja tapaamiset Jäsenyys liikenne- ja viestintäministeriön ilmatilanhallinnan neuvottelukunnassa 	<ul style="list-style-type: none"> Sotilasharjoitusten ja sotilaslentämisen mahdollistaminen koronatilanteesta huolimatta Puolustusvoimien, Fintrafficin ja Finavian kolmikantayhteistyö
Yleisilmailu	<ul style="list-style-type: none"> Tuki ja palvelut lentoasemilla Kuuntelu ja keskustelu Turvallisuuden ylläpito kentillä talvikauden alkaessa Sujuva liikkuminen lentoasemilla 	<ul style="list-style-type: none"> Paikallinen keskustelu ja tapaamiset Finavian ja Suomen Ilmailuliiton yhteistyöelimen tapaamiset Suhteet etujärjestöihin ja lentokouluyrityksiin 	<ul style="list-style-type: none"> Lentokentät auki yleisilmailulle myös talvikaudella, pandemiasta huolimatta
Matkustajat / Asiakaskokemus	<ul style="list-style-type: none"> Matkustajien huoli mahdollisista koronavirustartunnoista lentoasemilla ja koronaviruksen leviämisen estämiseksi tehdyt toimet Matkojen suunnittelun vaikeus maakohtaiset ja muuttuvat rajoitukset ja vaatimukset huomioiden Helsinki-Vantaan lentoaseman olosuhteet kehitysohjelman aikana (jonot, ahtaus, melu, rajoitettu palvelutarjonta) 	<ul style="list-style-type: none"> Matkustaminen terveysturvallisesti Turvallisuudentunteen kasvattaminen Tiivis yhteistyö viranomaisten ja alueellisten terveysalan ammattilaisten kanssa koronaviruksen leviämisen ehkäisemiseksi Avoin ja säännöllinen asiakasviestintä 	<ul style="list-style-type: none"> Terveysturvalliset käytännöt ja välineet osana matkustamisprosessia, uusina viruksia ja bakteereja tuhoava pinnoite ja UV-puhdistus Tuki ja opastus asiakkaille lupa- ja todistusasioissa Ruuhkien purkaminen ja kapeikoiden poistaminen matkustusprosessien jatkuvan seurannan ja asiakaspalautteen perusteella Lentoasemien aukioloaikojen normalisointi Uusien palveluntarjoajien valinta Helsinki-Vantaalle
Lentoyhtiöt	<ul style="list-style-type: none"> Lentoliikenteen palautuminen Toiminnan kannattavuuden parantaminen Matkustusluvut ja koronatilanteesta johtuvat maahantulorajoitukset Lentoyhtiöiden ja lentoaseman yhteistyö koronaturvallisen lentomatkustamisen kehittämisessä Toimenpiteistä tiedottaminen ja ajan tasalla pysyminen 	<ul style="list-style-type: none"> Finavian tuottamat lyhyen aikavälin ennusteet ja data lentoyhtiöiden käyttöön Tiivis yhteistyö Finavian ja lentoyhtiöiden välillä 	<ul style="list-style-type: none"> Lentoasemien aukioloaikojen mukautus alkuvuonna 2021 Jatkuva dialogi lentoyhtiöiden kanssa palautumisesta Päätös olla nostamatta lentoliikennemaksuja lentoyhtiöille Avoin viestintä lentoyhtiöille Suomen matkustusrajoituksista sekä toimenpiteistä, joita Finavian lentoasemilla tehdään koronan leviämisen ehkäisemiseksi

Lentoasemien toiminnallinen kokonaisuus

Finavian lentoasemilla toimii yli 1 500 eri yritystä ja muuta organisaatiota, jotka yhdessä vastaavat lentoliikenteen sujuvuudesta ja turvallisuudesta. Lentoasemien toiminnot ja palvelut tuotetaan yhteistyönä.

- Finavia ja sen alihankkijat
- Rajavartiolaitos / Tulli / Poliisi
- Bussi-, juna- ja taksiyhtiöt
- Lentoyhtiöt ja niiden alihankintayhtiöt
- Fintraffic Lennonvarmistus
- Ravintola- ja myymäläyritykset

Taloudellinen vastuu

Koronakriisin takia vuosi 2021 oli Finavialle tappiollinen. Varmistimme toimintamme jatkuvuuden rahoitusratkaisujen avulla ja jatkoimme 300 miljoonan euron säästöohjelman toteuttamista onnistuneesti.

Kun toimintamme on taloudellisesti kestävä, voimme huolehtia vastuullisesti henkilöstöstämme, ympäristöstä ja omaisuudestamme sekä investoida lentoasemiemme kehittämiseen. Lentoasemamme ovat silloin myös houkuttelevia lentoyhtiöiden ja kansainvälisten matkustajien näkökulmasta. Kilpailukyvyystämme huolehtimalla luomme työtä koko Suomeen.

Finavian liikevaihto muodostuu lentoyhtiöiden maksamista lentoasemamaksuista, lentoasemilla toimivien yritysten maksamista liiketila- ja tonttivuokrista, mainospaikkojen vuokratuloista sekä pysäköintituloista.

Matkustajien määrä lentoasemillamme väheni vuonna 2020 alkaneen koronakriisin vuoksi noin 90 prosenttia normaalitilanteesta, mikä johti liikevaihdon romahdukseen. Pandemia vaikutti vielä vuoden 2021 alkupuolella lentoliikenteen ja matkustajien määrään huomattavasti. Vuoden jälkipuoliskolla alkoi liiketoiminnan maltillinen palautuminen matkustajamäärien kasvaessa.

Finavia-konsernin liikevaihto laski 3,5 prosenttia 145,4 miljoonaan euroon (150,6), ja tulos oli tappiollinen. Tilikauden tulos laski -143,8 miljoonaan euroon (-147,0). Finavian tavoitteena on maksaa osinkoa omistajalleen eli Suomen valtiolle tuloksensa ja jakokelpoisten varojensa puitteissa. Hallitus esitti, että osinkoa ei jaeta vuodelta 2021.

Huomattava osuus Finavian ja sen lentoasemien kustannuksista on kiinteitä ja sääntelyn määrittämiä. Henkilöstökulujen osuus kustannuksista on merkittävä, keskimäärin noin 40 prosenttia.

Yhtiön toiminnan jatkuvuuden varmistamiseksi käynnistimme vuonna 2020 vuoteen 2023 ulottuvan, 300 miljoonan euron säästöohjelman, johon sisältyy operatiivisten kulujen (200meur) ja investointien (100meur) vähentämistä koko konsernissa. Jatkoimme ohjelman toteuttamista vuonna 2021 ja saavutimme sen tavoitteita aikataulusta edellä. Säästöjä on haettu palvelu- ja materiaalihankinnoista, hallinnollisista kuluista ja henkilöstökuluista sekä investoinneista.

Lentoasematoiminnan jatkuvuuden kannalta välttämättömiä kulueriä olivat viranomaismääräysten mukainen turvallisuustoiminta ja ympäristölupien vaatima ympäristötyö.

Palautuminen alkoi ja Helsinki-Vantaan kehitysohjelma jatkui

Vuonna 2021 laadimme palautumisstrategian ja käynnistimme palvelukykyimme palauttamisen. Rahoituspohjan varmistumisen myötä panostimme painopistealueisiin, jotta voimme matkustuksen palautuessa tarjota parhaan asiakaskokemuksen ja toimia

luotettavana yhteistyökumppanina säästöohjelman jatkuessa. Palautumisstrategiamme painopisteet ovat henkilöstön hyvinvointi ja tulevaisuuden rakentaminen, liiketoiminnan palautuminen sekä säästöt ja operatiivisen toiminnan skaalautuminen.

Investointimme vuonna 2021 olivat yhteensä 164,7 miljoonaa euroa (255,7). Tästä 121,7 miljoonaa koski Helsinki-Vantaan kehitysohjelmia ja 43,0 miljoonaa oli muita investointeja. Helsinki-Vantaan yhteensä miljardin euron arvoisen kehitysohjelman kotimaisuusaste on lähes 90 prosenttia.

Helsinki-Vantaan lentoaseman menestys on olennaista koko lentoasemaverkostomme kannalta, sillä alueellisten lentoasemien tappiot on katettu Helsinki-Vantaan kaupallisten palveluiden tuotoilla. Helsinki-Vantaan kehitysohjelmalla on merkittävä työllisyysvaikutus, joka on vuosina 2013–2023 arviolta 16 600 henkilötyövuotta. Ennen koronavirusta kehitysohjelman arvioitiin tuovan lentoasemalle noin 5 000 uutta pysyvää työpaikkaa.

Vuonna 2021 alueellisten lentoasemien investoinneista merkittävin oli Maarianhaminan lentoaseman kiitotien uudelleenpäilystämisen ja kiitotievalojärjestelmän uudistaminen, johon käytettiin viisi miljoonaa euroa.

Lentoliikennemaksujen korotuksista pidättäytyttiin

Kustannustehokas toimintamme on mahdollistanut lentoliikennemaksujen pitämisen matalalla tasolla, mikä on tehnyt Finavian lentoasemista houkuttelevia lentoyhtiöille.

Päätimme tukea lentoliikenteen palautumista koronaviruksesta pidättäytymällä hinnankorotuksista vuonna 2021. Myös EU:n valtiontukipäätösten ehtojen perusteella aggressiivinen hinnoittelu on kielletty. Finavia teki päätöksen korottaa lentoliikenteen hintoja lentoyhtiöille ja muille lentoasemien käyttäjille vuoden 2022 alusta alkaen kokonaisuudessaan 3,5 prosenttia vuoden 2021 tasoon verrattuna.

Korollisia velkoja Finaviassa oli vuoden lopussa 738,1 miljoonaa euroa (802,0). Investointeja rahoitetaan tulorahoituksen lisäksi vieraalla pääomalla. Nettovelkojen määrä oli 621,3 miljoonaa euroa (727,9).

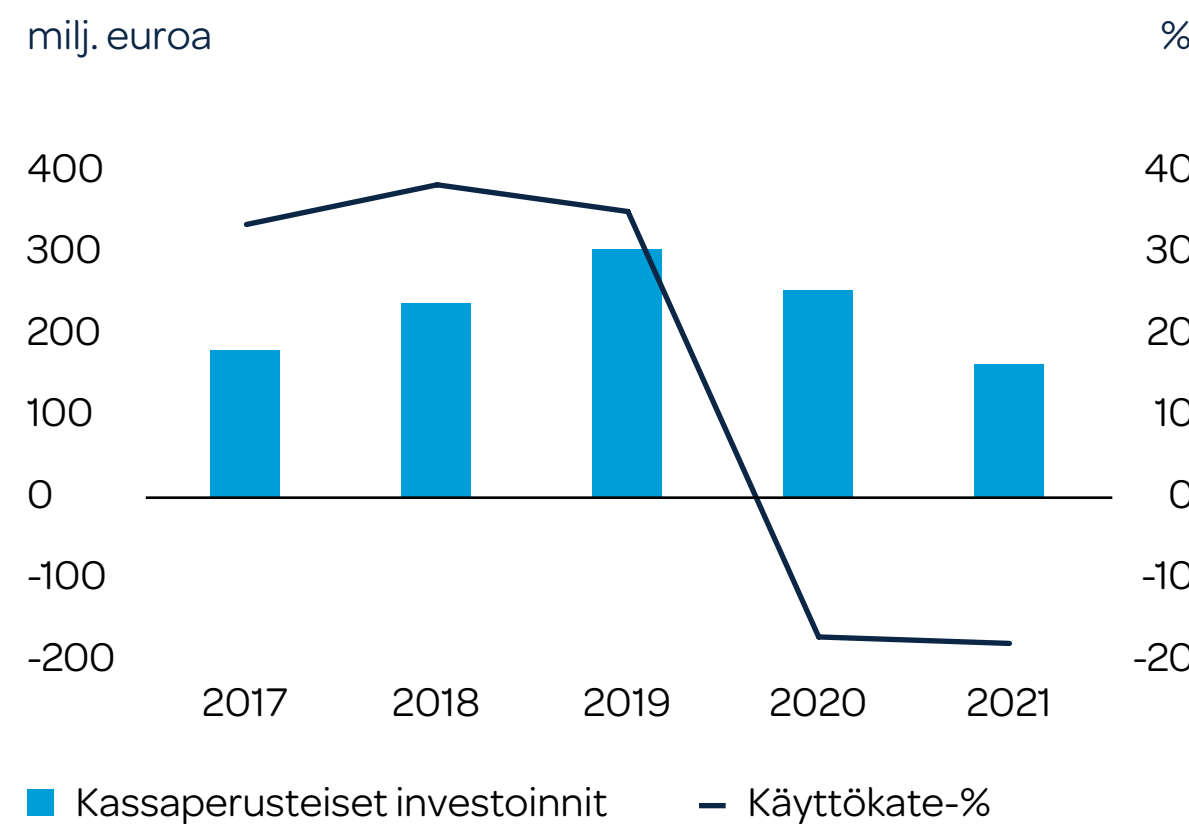
Investointiemme rahoituksessa on hyödynnetty pääosin projektirahoitusta, joka sopii hyvin laajoihin strategisiin infrastruktuurihankkeisiin. Lainatyyppi tukee myös Finavian pitkän aikavälin ansaintalogiikkaa, jossa lentoasemainvestointien tuotto kertyy erittäin pitkällä aikajänteellä, ja toisaalta matkustajamäärien odotetaan kasvavan.

Rahoitusasemamme vahvistui vuonna 2021 Suomen valtion 317 miljoonan euron pääomituksen ja 33 miljoonan euron pääomallainan myötä. Lisäksi saimme investointipankilta 25 miljoonan euron lisälainan Helsinki-Vantaan lentoaseman kehitysohjelman viimeisen vaiheen rahoittamiseksi.

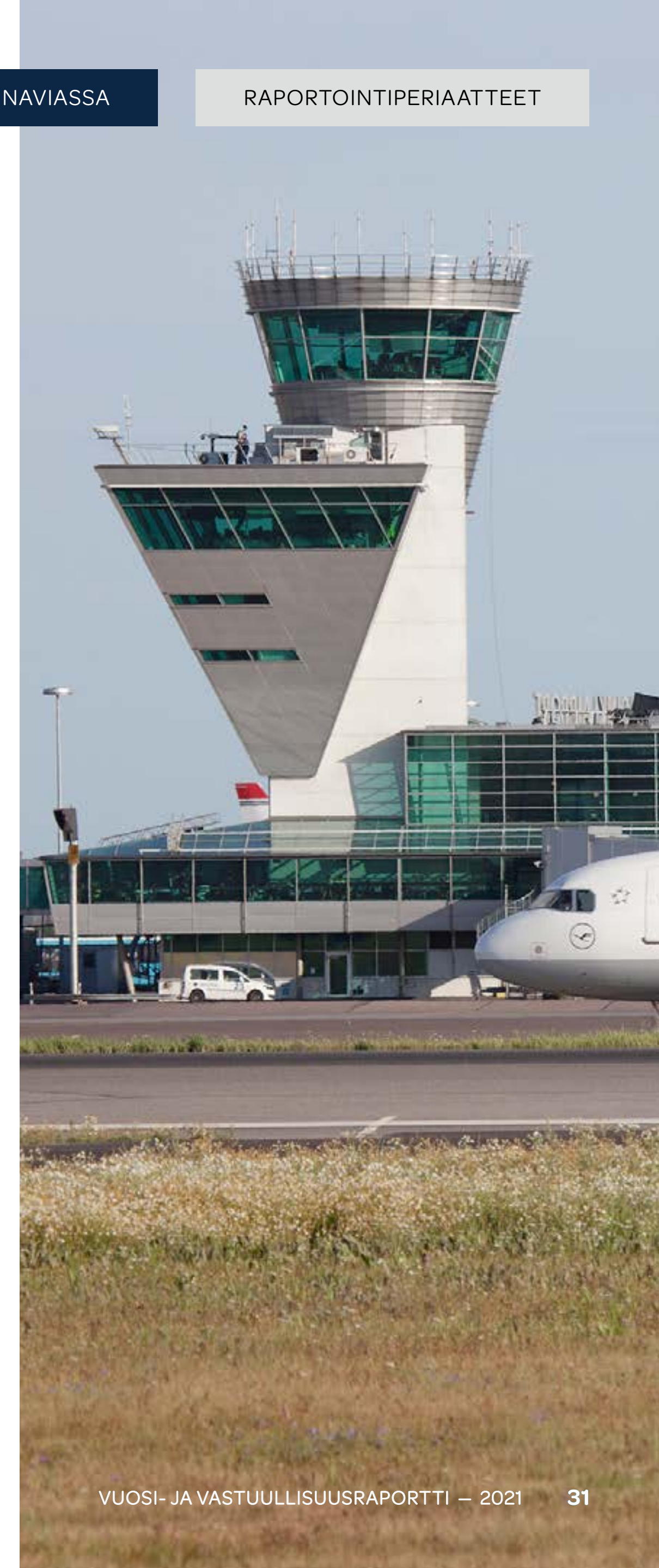
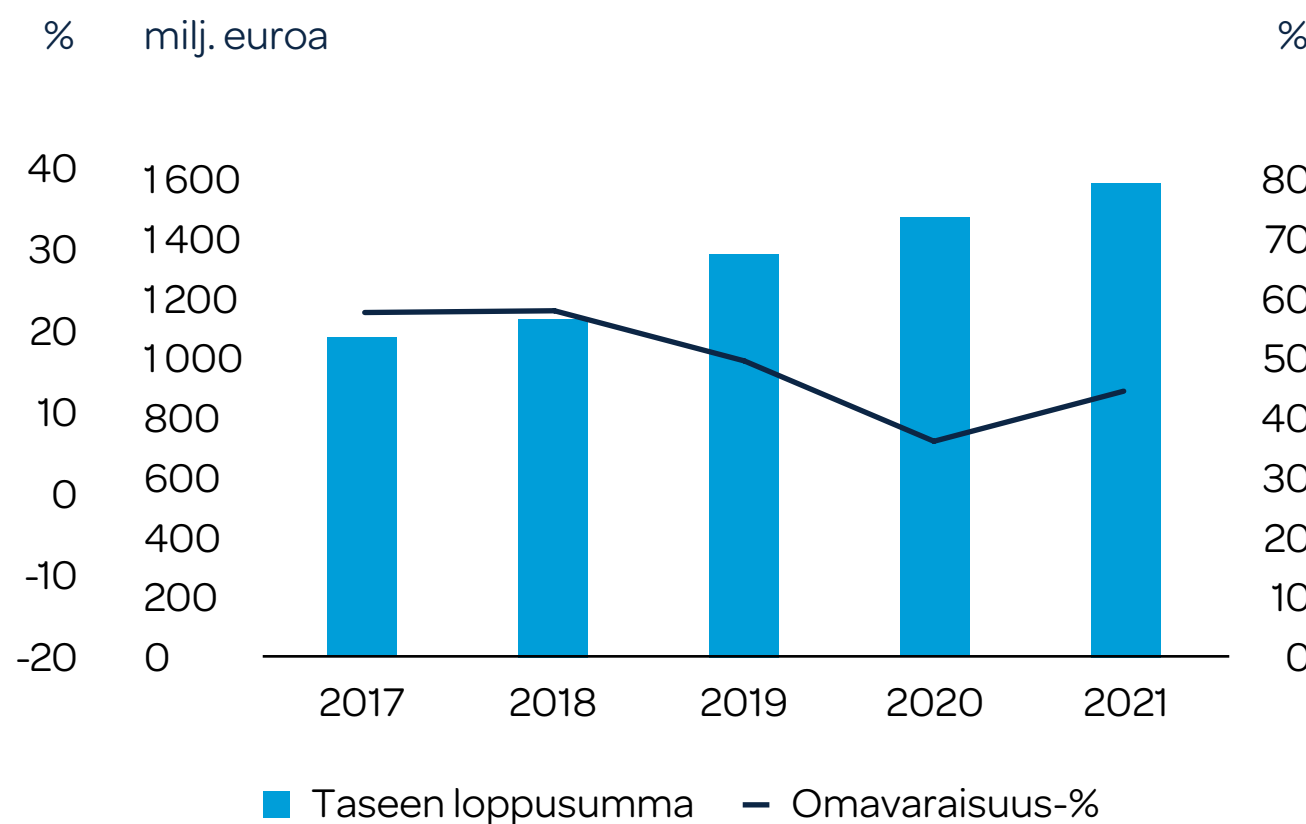
Omavaraisuusasteemme oli vuoden 2021 lopussa 44,9 prosenttia (36,3). Tavoitteemme omavaraisuusasteelle on vähintään 40 prosenttia. Finavian investointiohjelmat on suunniteltu siten, että kasvuodotusten toteutuessa vakavaraisuus säilyy hyvällä tasolla.

Ostettuihin tavaroihin, materiaaleihin ja palveluihin liittyvät kulut olivat 323 miljoonaa euroa, missä näkyi Finavian korkea investointien taso. Rahoituskulut olivat 7,8 miljoonaa euroa (13,9). Henkilöstölle maksettiin palkkoina, palkkioina ja muina henkilököskuluina 79,0 miljoonaa euroa (74,3).

Investoinnit ja käyttökate-%, 2017–2021

Taseen loppusumma ja omavaraisuusaste 2017–2021

Saavutimme säästö-ohjelman tavoitteita etuajassa.

Verot ja veroluonteiset maksut

Finavialla on liiketoimintaa vain Suomessa, ja maksamme tuloksestamme verot sekä muut veronluonteiset maksut Suomeen suomalaisen lainsäädännön mukaisesti. Emme ole määritelleet erillistä verostrategiaa.

Verotukseen liittyvistä asioista vastaa Finaviassa talusjohtaja, joka raportoi tarvittaessa hallituksen tarkastusvaliokunnalle. Toimimme aktiivisessa yhteistyössä veroviranomaisen kanssa ja esimerkiksi pyydämme verottajalta ennakkopäätöksiä tulkinnanvaraisissa kysymyksissä, jotta verotukselliset epävarmuustekijät voitaisiin minimoida. Maksu- ja ilmoitusvelvollisuuden toteuttamiseksi oikea-aikaisesti.

Varmistamme, että Finavia-konsernissa on riittävästi verotukseen liittyvää asiantuntemusta. Tarvittaessa voimme ostaa verotukseen liittyviä asiantuntijapalveluita. Vuonna 2021 käytimme myös ulkopuolisia veroneuvontapalveluita.

Finavian veroihin liittyvään raportointiin ei liity arvioita. Raportointi perustuu konsernin tilinpäätöstietoihin ja kirjanpitoluonnoksiin.

Finavian maksettavia veroja ja veroluonteisia maksuja oli vuonna 2021 yhteensä 18,1 miljoonaa euroa (13,2). Emme maksa emmekä tilitä veroja OECD:n määrittelemiin veroparatiisivaltioihin, emmekä ole myöskään saaneet tukea kyseisistä maista. Yhteisövero sisältää tilikauden tulokseen kirjatut verot sekä edelliseltä kaudelta kirjatut verot (ei sisällä laskennallisia veroja).

Maksut Traficomille sisältävät lentoliikenteen valvontamaksut sekä muut ilmailuun liittyvät maksut.

Lentoliikenteen valvontamaksu on lentoyhtiöiltä kerättävä Traficomin lakisääteinen maksu, jonka tilitämme Traficomille. Maksu ei liity Finavian tuottamiin lentoasemapalveluihin, ja se peritään eduskunnan vahvistamana viranomaismaksuna kaikilta lentoyhtiöiltä.

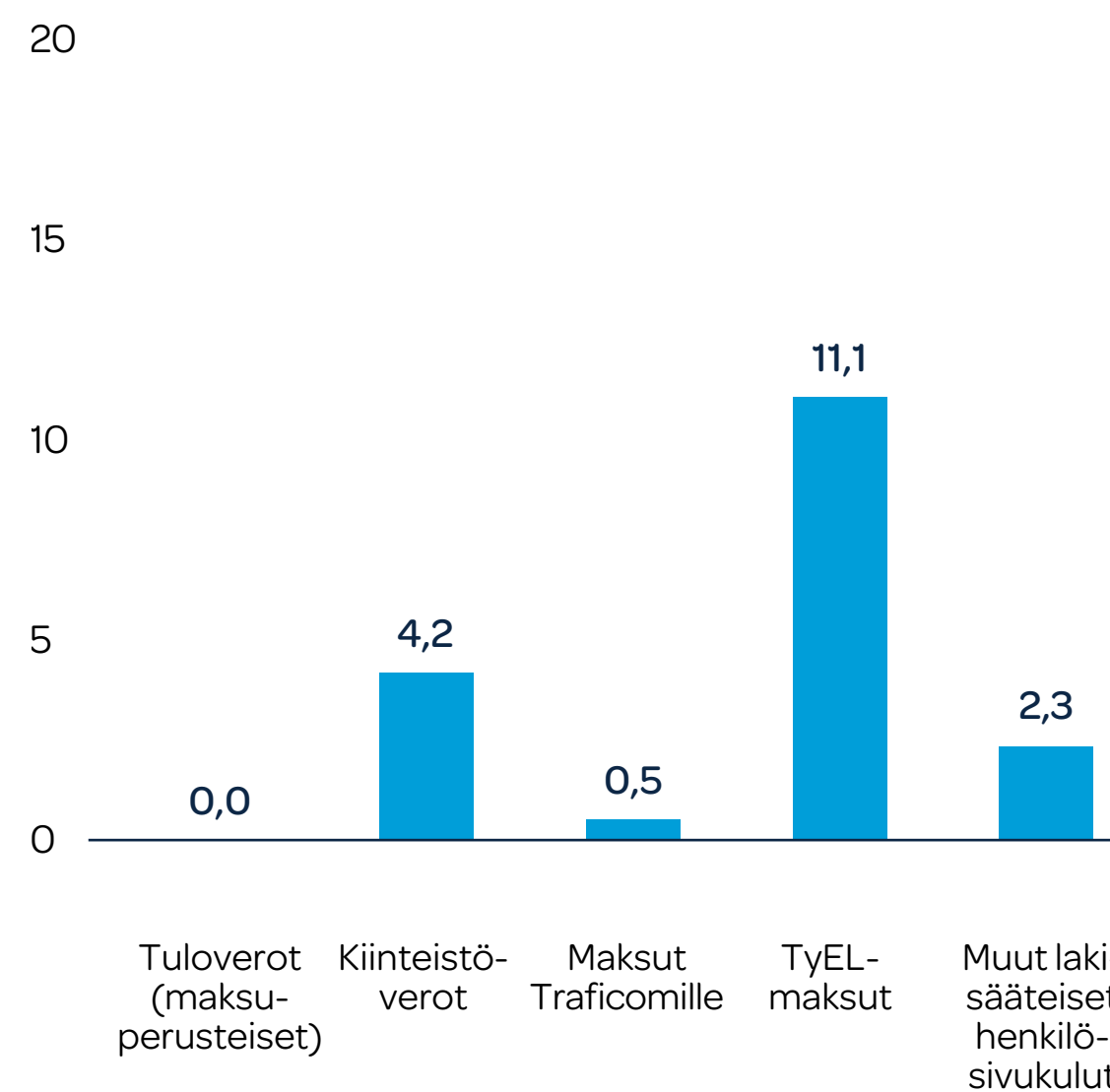
Finavia keräsi ja tilitti veroja sekä veroluonteisia maksuja yhteensä 23,4 miljoonaa euroa (32,2). Kerätyt verot ja veroluonteiset maksut eivät jää Finavian tulokseen, vaan toimimme näiden osalta läpilaskuttajana.

Kerätyt ja tilitettyt verot vuosilta 2021 ja 2020 eivät sisällä arvonnäköveroä. Finavia sai vuonna 2021 arvonnäköveron palautuksia enemmän kuin keräsi ja tilitti.

Maksetut ja tilitettyt verot ja veronluonteiset maksut 2021

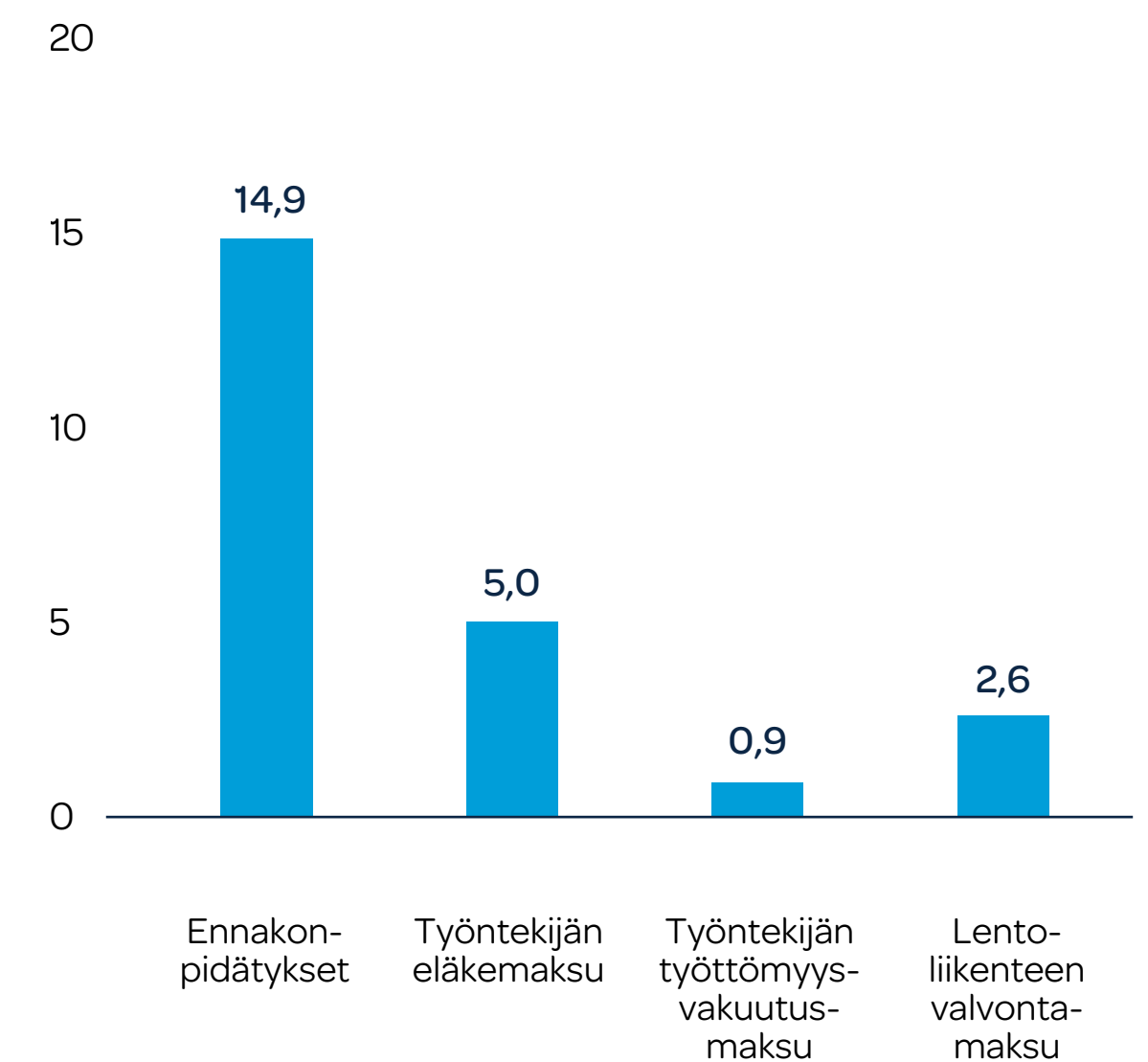
Maksetut verot

milj. euroa

Tilitetyt verot

milj. euroa

Saavutettava Suomi

Finavian lentoasemat ja sen kautta lennettävät lennot varmistavat Suomen saavutettavuuden ja mahdollistavat suomalaisille hyvät yhteydet ympäri maailmaa. Koronapandemian toisen vuoden alkupuolella lentoja oli hyvin vähän, mutta loppuvuotta kohti iso osa Helsinki-Vantaan lennoista oli jo palautunut.

Normaalitilanteessa Finavian lentoasemat ja lentoyhtiöiden lennot muodostavat yhdessä Suomesta keskeisen ja helposti saavutettavan kohteen sekä tarjoavat suomalaisille helpon ja nopean tavan matkustaa maailmalle.

Koronaviruspandemia ja matkustusrajoitukset vähensivät rajusti sekä kansainvälisiä että kotimaan lentoja. Lentojen ja matkustajien palautuminen käynnistyi kesällä 2021, kun Schengen-alueen sisärajatarkastukset poistettiin sekä EU alueen rokotuskattavuus laajeni ja EU:n koronarokotustodistus otettiin käyttöön. Vuoden loppuun mennessä lentokohteista noin 60 prosenttia oli palautunut pandemiaa edeltäneeseen aikaan verrattuna ja matkustajamäärästä noin puolet. Suoria kansainvälisiä lentokohteita oli vuoden lopussa 71 (54). Mannertenvälisten lentojen palautumista hidastivat Aasian ja Pohjois-Amerikan valtioiden tiukat matkustusrajoitukset.

Matkustusrajoitusten takia kansainvälisiin jatkoyhteyksiin nojaava kotimaan lentoliikenne pysyi vähäisenä, vaikkakin uusia kansainvälisiä reittiyhteyksiä avautui myös alueellisilta lentoase-

---

Matkustusrajoitusten
purkaminen paransi Suomen
saavutettavuutta.

CASE

Helsinki-Vantaan uusi matkakeskus valmistui

Helsinki-Vantaalle saapuminen ja sieltä lähteminen on entistä sujuvampaa ja mukavampaa uuden, eri kulkumuodot linkittävän matkakeskuksen ansiosta.

LUE LISÄÄ

FINAVIA 2021

FINAVIAN SUUNTA

VASTUULLISUUS FINAVIASSA

RAPORTOINTIPERIAATTEET

milta. Viime vuosina Lapin lentoasemille tehdyt investoinnit ja Lapin alueen matkailun markkinointi tuottivat tulosta pandemias- ta huolimatta. Vuoden 2021 joulusesonki Lapin lentoasemilla oli erinomainen, kun tilauslentojen määrä nousi pandemiaa edeltä- välle tasolle.

Suurin osa lentoasemistamme palveli matkustajia läpi vuoden. Savonlinnassa liikenne käynnistyi vasta lokakuussa. Enontekiön lentoaseman omistajuus siirtyi Finavialta Enontekiön kunnalle heinäkuussa.

Kehitämme aktiivisesti lentoliikennettä yhdessä lentoyhtiöi- den kanssa, jotta Suomesta pääsisi maailmalle enintään yhdellä vaihdolla.

Matkaketjujen kehitystyö jatkuu

Panostamme pitkällä tähtäimellä matkaketjujen kehittämiseen, jossa keskeisin tavoite on mahdollisimman lyhyt kokonaismatka- aika. Tärkeä etappi saavutettiin, kun Helsinki-Vantaan lentoase- man uusi multimodaali matkakeskus avattiin joulukuussa. Se linkit- tää saumattomasti eri kulkumuodot toisiinsa ja sujuvoittaa läheltä tai kaukaa tulevien asiointia Helsinki-Vantaalla entisestään.

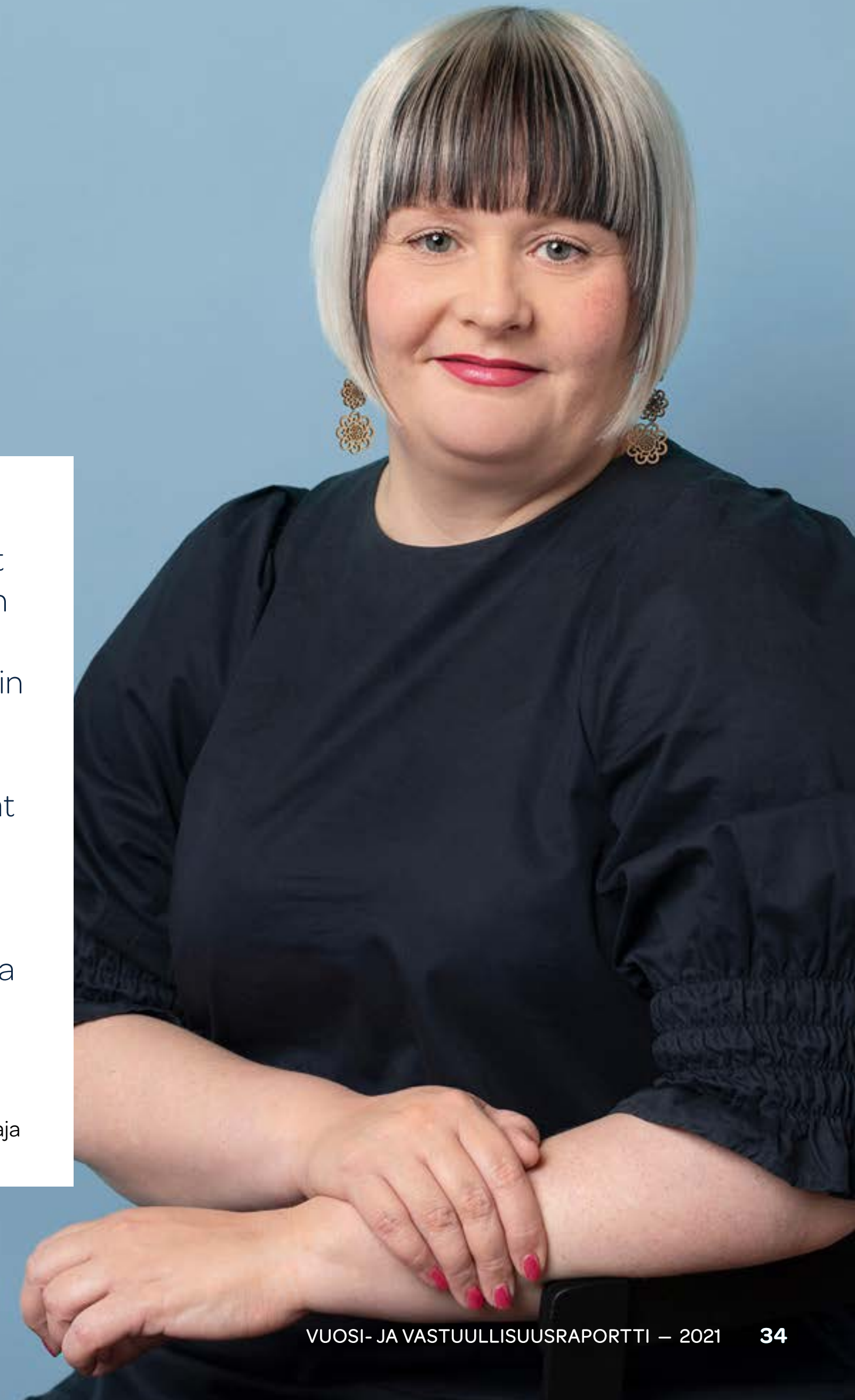

Helsinki-Vantaan uusi matkakeskus linkittää eri kulkumuodot saumattomasti.

Finavian viime vuosien investoinnit Lapin kehittämiseen sekä aktiivinen markkinointityö Lapin alueen matkailun vetovoiman kasvattamiseen ovat tuottaneet tulosta. Joulusesonki oli Lapin lentoasemilla erinomainen vuonna 2021.

Jonna Pietilä
Lapin lentoasemien aluejohtaja

Palvelut ja asiakaskokemus

Terveysturvallisuus oli pandemian jatkuessa yksi asiakaskokemuksen tärkeimpiä painopistealueita. Tavoitteenamme oli varmistaa sujuva matkustaminen. Valmistauduimme matkustajamäärien kasvuun Helsinki-Vantaalla ja avasimme terminaali 2:n laajennusosan.

Poikkeuksellisen laadukas asiakaskokemus on strateginen kilpailutekijä, joka erottaa meidät muista kansainvälisistä lentoasemista. Finavian lentoasemien asiakaskokemuksen peruspilareita ovat varmuus, tunne kiireettömyydestä ja virkistäytymisestä sekä kokemus suomalaisuudesta. Asiakaskokemuksen kehittämistyömme perustuu pitkäjänteisyyteen ja tiedolla johtamiseen. Tutkimusten avulla selvitämme, mitä matkustajat meiltä ja lento-matkustukselta toivovat ja miten meidän tulisi asiakaskokemusta kehittää, sekä seuraamme miten olemme asiakkaiden mielestä suoriutuneet.

Terveysturvallisuus yhä tärkeintä

Koronapandemian jatkuessa terveysturvallisuus pysyi toimintamme yhtenä tärkeimmistä painopistealueista myös vuonna 2021. Jatkoimme vuonna 2020 aloittamiamme toimia hillitksemme koronaviruksen leviämistä. Huolehdimme siitä, että matkustajat voivat huoletta ja sujuvasti liikkua lentoasemillamme.

Huolehdimme terveysturvallisuudesta tiiviissä yhteistyössä vastuuviranomaisten ja terveysalan asiantuntijoiden kanssa. Lisäksi tehostimme yhteistyötä kaikkien lentoasemalla toimivien yritysten kanssa. Etsimme aktiivisesti uusia tapoja ja teknologioita

varmistaa lentoasemien korkea hygieniataso. Otimme Helsinki-Vantaalla käyttöön syksyllä 2021 kotimaisen, innovatiivisen pinnoitusratkaisun, joka poistaa viruksia ja bakteereita kosketuspinoilta ja kalusteista. Hyödynnämme desinfiioivaa UVC-tekniologiaa turvatarkastuksessa ja liukuportaiden kaiteissa. Lisäksi asennutimme hisseihin ilmanpuhdistuslaitteita. Terminaali 2:n laajennuksen avaaminen joulukuussa toi toivottua lisätilaa matkustajille.

Siivouksen ja desinfioinnin lisäksi olemme pyrkineet vähentämään koskettamisen tarvetta lentoasemilla liikuttaessa ja asiakaspalvelutilanteissa. Käytössä on esimerkiksi automaattisesti avautuvia ovia ja portteja, kontaktittomia passien ja lentolippujen lukulaitteita sekä etämaksumahdollisuus lentoaseman myymälöissä ja ravintoloissa. Helsinki-Vantaalla pysäköintihalliin voi ajaa sisään ja ulos auton rekisterinumeron automaattisen tunnistuksen perusteella.

Puhtaus ja siisteys on yksi vahvimmista Helsinki-Vantaan asiakasyytyväisyyden osa-alueista. Kansainvälisissä lentoasematutkimuksissa Helsinki-Vantaan lentoasema on jo yli 20 vuoden ajan saanut hyviä arvioita matkustajilta lentoaseman siisteydestä.

Hyvää asiakaspalvelua matkustajamäärien kasvaessa

Hyvän asiakaskokemuksen tuottaminen lentoasemilla vaati erityisen tiivistä yhteistyötä kaikkien lentoasemalla toimivien yritysten ja viranomaisten kanssa etenkin, kun matkustusohjeet muuttivat lyhyellä varoitusajalla. Pandemian jatkuessa toista vuotta koronaviruksen torjuntaan ja pandemian vaikutuksiin liittyvä yhteistyö viranomaisten ja lentoyhtiöiden kanssa hioutui sujuvaksi.

Vastasimme matkustajien kasvaneeseen tiedon tarpeeseen viestimällä aktiivisesti ja vuorovaikutteisesti digitaalisissa kanavissamme. Asiakaspalvelutiimimme vastasi aktiivisesti asiakkaiden kysymyksiin. Kysytyimmät kysymykset koskivat muuttuvia rajanylityskäytäntöjä sekä Helsinki-Vantaan pysäköinti- ja kulkuyhteyksiä.

Digitaalisen asiakaspalvelun kehittämiseksi käynnistämämme Voice of customer -projekti saatiin valmiiksi vuonna 2021. Sen ansiosta käytössämme on monikanavainen asiakaspalvelujärjestelmä, joka kokoaa yhteen verkkosivuilta, sosiaalisen median kanavista ja asiakaskohtaamisissa kasvokkain saamamme asiakasyhteydenotot sekä tarjoaa helposti saatavilla olevia itsepalvelumahdollisuuksia.

Jatkoimme vuonna 2020 verkkosivuillemme käyttöön otetun chatbot-palvelun hyödyntämistä. Tehostimme edelleen myös viestintäämme ja päivitimme aktiivisesti verkkosivuillemme tuoreimpia matkustusohjeita. Esteettömyyden edistämiseksi paransimme verkkosivujemme saavutettavuusominaisuuksia.

Vähäisen matkustajamäärän takia supistunutta palvelutarjontaa voitiin joiltain osin jo palauttaa syksyllä. Läpi pandemian pyrimme pitämään huolta siitä, että matkustajille olisi koko ajan tarjolla ruokaa ja juomaa tarjoavia palveluita. Hiljaisimmilla alueellisilla lentoasemilla kahvilapalveluita jouduttiin korvaamaan kahvi- ja välipala-automaateilla.

Keskityimme matkustajien turvallisuuden tunteen ylläpitämiseen ja tiedon tarjoamiseen.

Helsinki-Vantaan uudistus loppusuoralla

Vuonna 2014 aloitetun investointiohjelmamme tavoitteena on vahvistaa Helsinki-Vantaan kilpailukykyä ja asemaa Pohjois-Euroopan johtavana lentoasemana. Vuonna 2021 saavutimme tärkeän virstanpylvään, kun joulukuussa avasimme terminaali 2:n laajennusosan. Lisäksi avasimme 1 800 paikkaisen pysäköintihallin. Terminaali 2:n uudet lähtö- ja tuloaulat, eri matkustusmuodot linkittävä matkakeskus, pysäköintitalo ja uudistettu joukkoliikennealue tarjoavat aikaisempaa sujuvamman asiakaskokemuksen.

Vuoden 2021 lopulla kilpailutimme terminaalin liiketilojen kaupallisten palveluiden tuottajat. Kilpailutusta ohjaavat asiakkaidemme toiveet terminaalin palveluista.

Tavoitteena on tarjota maahamme saapuville kansainvälisille matkustajille mieleenpainuva kokemus suomalaisuudesta jo lentoasemalla.

Verkkopalveluiden kehittäminen asiakasta kuunnellen on ensiarvoisen tärkeää. Tiivis yhteistyö eri toimijoiden kanssa varmistaa hyvän asiakaskokemuksen myös digitaalisissa asiakaspalvelukanavissamme.

Hanna Hämäläinen

matkustajapalveluyksikön päällikkö

CASE

Helsinki-Vantaalle avautui uusi pysäköintihalli

Pysäköintihallissa on huomioitu kattavasti sähköautoilijat. Sähköautot latautuvat lentoaseman oman aurinkovoimalan tuottamalla sähköllä.

LUE LISÄÄ

Asiakkaiden arvostamaa palvelua

Mittaamme asiakkaidemme, yhteistyökumppaniemme ja matkustajien tyytyväisyyttä säännöllisillä kyselyillä. Alueellisten lentoasemien asiakastyytyväisyyttä mittaamme vuosittain kyselytutkimuksella, mutta vuonna 2021 tutkimusta ei toteutettu, sillä se ei olisi vähäisten matkustajamäärien takia ollut luotettava.

Helsinki-Vantaan matkustajien asiakastyytyväisyyttä mitataan kansainvälisellä ASQ (Airport Service Quality) -tutkimuksella. ASQ-arvosana vuonna 2021 oli 4,12 (asteikko 1 (huono)–5 (erinomainen)). Tutkimuksen perusteella Helsinki-Vantaan vahvuuksia olivat turvallisuuden tunne, henkilökunnan ystävällisyys ja koneenvaihtamisen helppous. Pandemiasta ja lentoaseman rakennustöistä huolimatta olemme onnistuneet pitämään asiakastyytyväisyyden hyvällä tasolla pitkäjänteisten ja järjestelmällisten toimiemme ansiosta.

Pandemiasta huolimatta onnistuimme pitämään asiakastyytyväisyyden hyvällä tasolla.

Turvallisuus

Turvallisuus on Finavian toiminnan edellytys ja näkyy kaikessa toiminnassamme. Vaikka säästöt rajoittivat investointeja vuonna 2021, turvallisuustavoitteista ei tingitty.

Finavian liiketoiminta edellyttää viranomaisvaatimusten mukaista toimintaa ja laadukkaan turvallisuuskulttuurin ylläpitoa. Siksi turvallisuus on ensisijaista kaikessa toiminnassamme.

Vastuullamme on huolehtia, että lentoaseman toiminta ja infrastruktuuri on määräysten mukaista ja turvallista. Ohjeistamme muut lentoasemalla toimivat yritykset ja valvomme ohjeiden noudattamista. Yritykset puolestaan edelleen ohjeistavat ja kouluttavat omat työntekijänsä vaatimusten mukaisesti.

Hallinnoimme ja kehitämme lentoaseman turvallisuuskäytäntöjä ja analysoimme toimintaamme jatkuvasti. Osallistumme toimialaa koskevaan keskusteluun ja pyrimme vaikuttamaan sääntelyyn turvallisuutta edistävissä asioissa. Laadukas turvallisuustyö mahdollistaa matkustajille sujuvan lentoasemakokemuksen.

Lentoasemillamme turvallisuus määrittää kaikkea toimintaa ja jokaista prosessia. Turvallisuustyön ytimessä ovat lentoturvallisuus, siviili-ilmailun turvaamistoiminta, kyber- ja tietoturvallisuus, työturvallisuus ja ympäristöturvallisuus.

Turvallisuuden osa-alueita ohjaa kansallinen ja EU-tasoinen sääntely, jota noudatamme tarkasti. Vaatimustenmukaisuuden noudattamista valvoo liikenne- ja viestintävirasto Traficom, jota puolestaan valvoo EU-komissio. Euroopan lentoturvallisuusvirasto EASA tekee yhteistyötä komission kanssa ja tekee muun muassa tarkastuksia lentoasemilla.

Vaikka vuotta 2021 leimasivat säästötoimenpiteet, vaatimustenmukaisuudesta ja turvallisuustavoitteista ei tingitty. Pande-

mian aikana teimme tiiviisti yhteistyötä viranomaisten, terveysalan asiantuntijoiden ja lentoasemilla toimivien yritysten kanssa terveysturvallisuuden ylläpitämiseksi. Lue [terveysturvallisuudesta](#) sivulta 35 alkaen.

Turvallisuustyö on yhteistyötä ja jatkuvaa kehittämistä

Teemme lentoasemien turvallisuustyötä yhteistyössä lentoyhtiöiden, alihankkijoiden ja viranomaisten kuten poliisin, tullin ja Rajavartiolaitoksen kanssa. Jatkuva vuoropuhelu mahdollistaa kaikille ajantasaisen tilannekuvan, jonka tärkeys korostuu muuttuvissa tilanteissa.

Vuonna 2021 kotimaanliikenteeseen sijoittui kolme uutta ulkomaista, valtion rahoittaman ostoliikenteen turvin toimivaa lentoyhtiötä. Varmistimme, että ne toimivat vaatimusten mukaisesti ja että lentoasemiemme turvallisuuskäytännöt vakiintuivat osaksi uusien yhtiöiden toimintaa.

Finavian turvallisuudenhallinnan keskeinen periaate on toiminnan jatkuva parantaminen, jota tavoitellaan suunnittelemalla, toteuttamalla, mittaamalla ja kehittämällä. Jokaisella työntekijällä on tärkeä rooli turvallisuustason ja -kulttuurin ylläpitämisessä. Kannustamme työntekijöitä ehdottamaan aktiivisesti turvallisuutta lisääviä toimia ja raportoimaan poikkeushavainnoista matalla kynnyksellä.

Lentoasemien turvallisuudesta huolehdittiin koronakriisin aikana

Säästöohjelmasta huolimatta emme tinkineet vaatimustenmukaisuudesta ja turvallisuudesta. Onnistuimme lentoasemien turvallisuuden hallinnassa vuoden aikana hyvin. Kun matkustusrajoitukset muuttuivat ja matkustajamäärät kasvoivat, huolehdimme henkilöstön riittävydestä sekä pidimme yllä turvallisuusosaimista ja kelpoisuuksia.

Pandemian aikana panostimme myös tieto- ja kyberturvallisuuteen.

Kustannussäästöjen vuoksi Helsinki-Vantaalla otettiin pois käytöstä yksi kiitotie, joitakin asematasoalueita ja lentokoneiden pysäköintipaikkoja. Pidimme huolta siitä, ettei infrastruktuurin sulkeminen aiheuttanut turvallisuusriskiä.

Turvallisuuden ylläpitokustannukset vuonna 2021 olivat 27,1 miljoonaa euroa (29,7), mistä valtaosa muodostui siviili-ilmailun turvaamisen toimista vaatimustenmukaisuuteen liittyen. Näitä ovat muun muassa turvatarkastukset, kiertovartiointi, kulunvalvonta sekä näihin liittyvä tekninen kehittäminen ja ylläpito.

Turvallisuudenhallintajärjestelmä

Turvallisuusorganisaatiomme koostuu konserni-, liiketoiminta- ja toimintayksiköistä. Organisaatorakenteella varmistamme tiedonkulun ja sen, että johto saa tarvittavan tiedon turvallisuuteen vaikuttavista asioista.

Finavian turvallisuudenhallintajärjestelmä perustuu vieressä esitelyihin seitsemään pääperiaatteeeseen.

Turvallisuudenhallintajärjestelmän pääperiaatteet

Viranomaisnormien täyttäminen

Turvallisuushallintajärjestelmän on täytettävä merkittävä määrä kansainvälisiä ja kansallisia määräyksiä, joiden vaatimustenmukaisuutta seuraa Traficom. Vuonna 2021 Traficom teki verkostolevyasemilla yhteensä 11 (6) auditointia, joista 9 (4) paikanpäällä ja 2 (2) koronapandemian vuoksi etäyhteyksillä. Lisäksi Traficom kohdisti erilliset auditoinnit Helsinki-Vantaan lentoasemaan ja Finavian konsernitoimintoihin.

Johdon sitoutuminen

Finavian johto on sitoutunut turvallisuudenhallintajärjestelmän periaatteisiin ja sen tuottaman tiedon käyttämiseen päätöksenteossa. Eri toiminnoille on asetettu turvallisuustavoitteet, joiden toteutumista seurataan säännöllisesti.

Kannustava poikkeamaraportointi

Henkilöstön ilmoittamat poikkeamat luokitellaan ja analysoidaan. Merkittävimpien poikkeamien osalta käynnistetään ei-syyllistävä ja riippumaton sisäinen tutkinta.

Henkilöstön pätevyys

Henkilöstöllä on koulutukseen, ammattitaitoon ja kokemukseen perustuva riittävä pätevyys. Henkilöistä pidetään koulutuskirjanpitoa, johon kirjataan erikoiskoulutustiedot, kokemus sekä tehtävän edellyttämät tasotarkastukset.

Turvallisuuden ennakointi

Turvallisuuskriittisten muutosten, uusien järjestelmien ja menetelmien turvallisuusvaikutukset arvioidaan etukäteen. Tavoitteena on tunnistaa ja hallita muutoksiin liittyvät riskit sekä pienentää niitä erilaisilla toimenpiteillä ja varamenettelyillä.

Riittävä omavalvonta

Toimintayksiköiden oman seurannan lisäksi tehdään riippumattomia sisäisiä auditointeja, joiden sisällössä, laajuudessa ja painopistealueissa huomioidaan toiminnan turvallisuusvaikutukset. Havaitut poikkeamat käsitellään, selvitetään ja edellytetyt korjaustoimenpiteet suoritetaan.

Hyödyllisen tiedon levittäminen

Tutkinnoista, auditoinneista, poikkeamaraporttien analysoinnista, korjaavien toimenpiteiden tehokkuudesta ja kansainvälisestä yhteistyöstä saatuja tietoja hyödynnetään laajasti henkilöstön koulutuksessa, ohjeistuksen kehittämisessä ja sisäisessä viestinnässä.

Henkilöstö

Henkilöstötyössämme keskityimme vuonna 2021 työhyvinvoinnin tukemiseen ja terveysturvallisuuden ylläpitoon. Henkilöstön hyvinvointi ja tulevaisuuden rakentaminen ovat palautumisstrategiamme painopistealueita.

Henkilöstötyömme periaatteena on huolehtia työntekijöidemme osaamisesta, jaksamisesta ja työhyvinvoinnista. Henkilöstötyömme tavoitteita ovat johtamisen kehittäminen erityisesti esihenkilötaitojen osalta, motivoitunut ja sitoutunut henkilöstö sekä terveysturvallinen ja jaksamista tukeva työskentely-ympäristö.

Vuonna 2021 nostimmekin henkilöstömme hyvinvoinnin tukemisen ja tulevaisuuden rakentamisen palautumisstrategiamme painopistealueeksi. Toteutimme laajan kirjon erilaisia toimenpiteitä, joiden avulla tuimme henkilöstöämme koronakriisissä. Tiiviillä ja avoimella viestinnällä ja yhteistyöllä henkilöstön kanssa etsimme yhdessä ratkaisuja, joilla voimme viedä Finavian kriisin läpi kohti uutta kasvua. Koko henkilöstömme osallistui Finavian tavoitekulttuuriin määrittämiseen. Yhteisten työpajojen tulosten pohjalta laadimme Finavian kulttuurikäsikirjan.

Pandemian liiketoiminnallisten vaikutusten ja vuonna 2020 käynnistämämme säästöohjelman vuoksi henkilöstömme oli lomautettuna keskimäärin 13 päivää/työntekijä. Pääosa lomautuksista kohdentui keväälle 2021. Lomautukset päättyivät vuoden lopussa.

Vuoden 2021 alussa Finavia Oyj:n palveluksessa oli 1 009 henkilöä. Finavia-konserni työllisti kaikkiaan 2 233 henkilöä. Vuoden lopussa vastaavat henkilömäärät olivat 1 059 henkilöä/Finavia Oyj ja 2 250 henkilöä/konserni. Henkilötyövuosissa ilmoitettuna vuoden 2021 vastaava luku oli Finavia Oyj:ssä 819 ja koko konsernissa 1 398. Henkilötyövuosi eli htv-luku kuvaa kokoaikaiseksi muute-

tun henkilön työpanosta. Palkattomat poissaolot ja lomautukset vähensivät htv-lukua.

Sairauspoissaolojen määrä vuonna 2021 oli 2,7 prosenttia (2,4). Sairauspoissaoloprosentin kasvu vuodesta 2020 selittyi sillä, että lomautusten määrä väheni vuodesta 2020 merkittävästi, jolloin operatiivisen työn määrä kasvoi selvästi. Sairastavuus oli vuonna 2021 edelleen matalalla tasolla.

Vuonna 2021 rekrytoimme 55 uutta työntekijää, joista suurin osa oli korvaavia rekrytointeja.

Henkilöstö sopimustyypeittäin ja henkilöstön vaihtuvuus

Finavia Oyj:n henkilöstöstä vakituisia työntekijöitä vuonna 2021 oli 801 (924) ja määräaikaisia 158 (187). Kokoaikaisina työskenteli 830 henkilöä (952) ja osa-aikaisina 129 henkilöä (158). Konsernin henkilöstöstä vakituisia työntekijöitä oli 1 728 henkilöä (2 046).

Finavialaisista 855 henkilöä (1 004) eli 89,2 prosenttia (90,4) kuului kollektiivisesti neuvotellun työehtosopimuksen piiriin.

Ostopalvelutyövoiman osuus Finavia Oyj:ssä oli laskennallisesti vuonna 2021 yhteensä 734 henkilötyövuotta (766). Ulkopuolelta ostetuista työvoimapalveluista suurimman ryhmän muodostivat siivous, vartiointi- ja turvatarkastuspalvelut. Lisäksi ostettiin ulkopuolista työvoimaa kiinteistö- ja IT-palveluihin.

Finavia Oyj:n vuoden 2021 kokonaisvaihtuvuus oli 24 prosenttia (17,0). Tulovaihtuvuuden osuus oli 5,7 prosenttia (3,9) ja läh-

tövaihtuvuuden 18 prosenttia (12,9). Lähtövaihtuvuuden kasvun taustalla oli koronakriisin takia tehdyt sopeuttamistoimenpiteet. Lähtövaihtuvuudessa on mukana irtisanotut, irtisanoutumiset ja vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkkeelle jäämiset. Kokonaisvaihtuvuuden tunnusluku saadaan laskemalla yhteen työsuhteensa aloittaneiden ja päättäneiden vakinaisten työntekijöiden lukumäärät ja vertaamalla summaa koko vuoden keskimääräiseen vakinaisen henkilöstön lukumäärään.

Turvallisesti töissä

Finavia on sitoutunut työturvallisuuden jatkuvaan parantamiseen. Työturvallisuus on osa turvallisuuden johtamisjärjestelmäämme. Asetamme työturvallisuustavoitteet liiketoiminnoittain ja tulosityksiköittäin ja seuraamme niitä säännöllisesti. Finavian työturvallisuuden kehittäminen kuuluu työhyvinvointi- ja työsuoje-

lupäällikön tehtäviin. Lisäksi jokainen esihenkilötehtävään siirtyvä koulutetaan Finavian työturvallisuuskulttuuriin ja poikkeama- ja havaintojärjestelmän käyttöön sekä riskiarvioinnin tekemiseen. Työsuojeluvaltuutetut saavat koulutuksen tehtävänsä.

Vuonna 2021 työturvallisuuden kehittämisen painopisteitä olivat positiivisen työturvallisuuden kehittäminen ja työturvallisuuteen liittyvän viestinnän vahvistaminen. Positiivisen työturvallisuuden periaatteen mukaisesti kaikki finavialaiset ovat mukana kehittämässä työyhteisön turvallisuutta, ja jokainen tunnistaa vastuunsa turvallisen työyhteisön rakentamisessa. Työturvallisuuteen liittyvä sisäinen viestintä on osa Finavian jokapäiväistä työtä, jonka avulla tuomme työturvallisuutta näkyväksi osaksi arkea.

Pandemian jatkuessa terveysturvallisuus pysyi keskeisenä työturvallisuuden osa-alueena. Pidimme tiiviisti yhteyttä terveysturvallisuuden kanssa ja opastimme henkilöstöämme

viranomaisten antamien ohjeiden ja suositusten mukaisesti. Tarjosimme henkilöstöllemme maskit, käsineet ja käsidesit sekä huolehdimme hygieniasta ja turvaväleistä. Suosimme etätöitä niissä tehtävissä, joissa se oli mahdollista. Koronarokotukset otettiin työterveyshuollon sopimuksen piiriin keväällä 2021.

Seuraamme työturvallisuusasioita ePHI-järjestelmän (sähköinen poikkeamahavaintojärjestelmä) avulla, johon henkilöstöä on koulutettu raportoimaan matalalla havainnointikynnyksellä. Henkilöstö raportoi ePHI-järjestelmään havaitsemansa työturvallisuuteen liittyvät poikkeamat, joihin kuuluvat työtapaturmien lisäksi myös läheltä piti -tilanteet ja työturvallisuuteen liittyvät kehitysehdotukset. Työtaturmat raportoidaan myös tapaturmavakuutusjärjestelmään. Myös lentoasemilla toimivilla yrityksillä on velvollisuus raportoida erityisesti Finavia-liitännäisistä poikkeamista Finavialle kirjallisesti.

Seuraamme säännöllisesti työtapaturmien määrää ja taajuutta. Työssä tapahtuneista tapaturmista suoritetaan paikallinen työtapaturmatutkiminta ja keskeiset havainnot ja korjaavat toimenpiteet viestitään myös muille toimipaikoille. Hyödynnämme tutkimuksen tuloksia päätöksenteossa ja laadimme tai tarkennamme ohjeistuksia niiden perusteella. Näin pyrimme varmistamaan, että vastaavat työtapaturmat vältettäisiin jatkossa. Työtaturmailmoituksen raportoinnissa ja tapausten analysoinnissa käytetään apuna myös työtapaturmavakuuttajan raportointijärjestelmää. Työtaturmista raportoidaan kvartaaleittain Finavian hallitukselle.

Vuonna 2021 Finaviassa tapahtui 46 (40) työtapaturmaa, joista yhdeksän tapahtui työmatkalla. Tapaturmista 24 oli lieviä ja niistä ei aiheutunut sairaspöissaoloa, 13 aiheutti vähintään yhden päivän sairauspöissaolon.

Vähintään yhden päivän sairauspöissaolon aiheuttaneiden tapaturmien perusteella lasketuksi tapaturmataajuudeksi (LTIF) muodostui 9,6 (6,9). Analysoimme tapaturmat ja veimme niistä saadut opit käytäntöön myös muissa toimipisteissä.

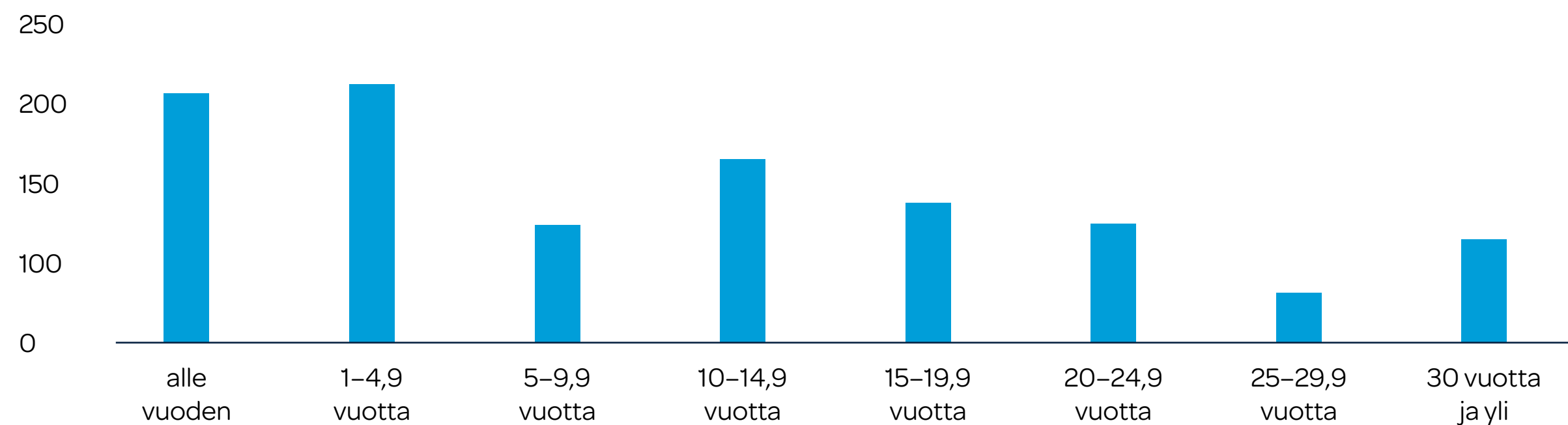
Työssä tapahtuneiden tapaturmien yleisimmät syyt olivat sijoiltaanmeno, nyrjähdys tai venähdys (12) sekä haavat ja pinnalliset vammat (11). Työtaturmien määrä lisääntyi vuodesta 2020, jolloin työtapaturmia tapahtui vähemmän henkilöstön lomautusten ja etätöiden takia. Henkilöstön työtapaturmiin liittyviä läheltä piti -ilmoituksia tehtiin vuonna 2021 ePHI-järjestelmän kautta 115, joka on vähemmän kuin vuonna 2020 (134).

Palautumisstrategian painopistealueena henkilöstö

Hallittuun pandemiasta palautumiseen ja uuteen kasvuun tähtäävän palautumisstrategiamme kolmesta painopistealueesta yksi on henkilöstön hyvinvointi ja tulevaisuuden rakentaminen. Koronakriisistä palautumisen keskeisiä keinoja ovat työskentelyn ja johtamismallien uudistaminen, henkilöstön hyvinvoinnin ja jaksamisen tukeminen sekä sitouttaminen ja osaamisen varmistaminen.

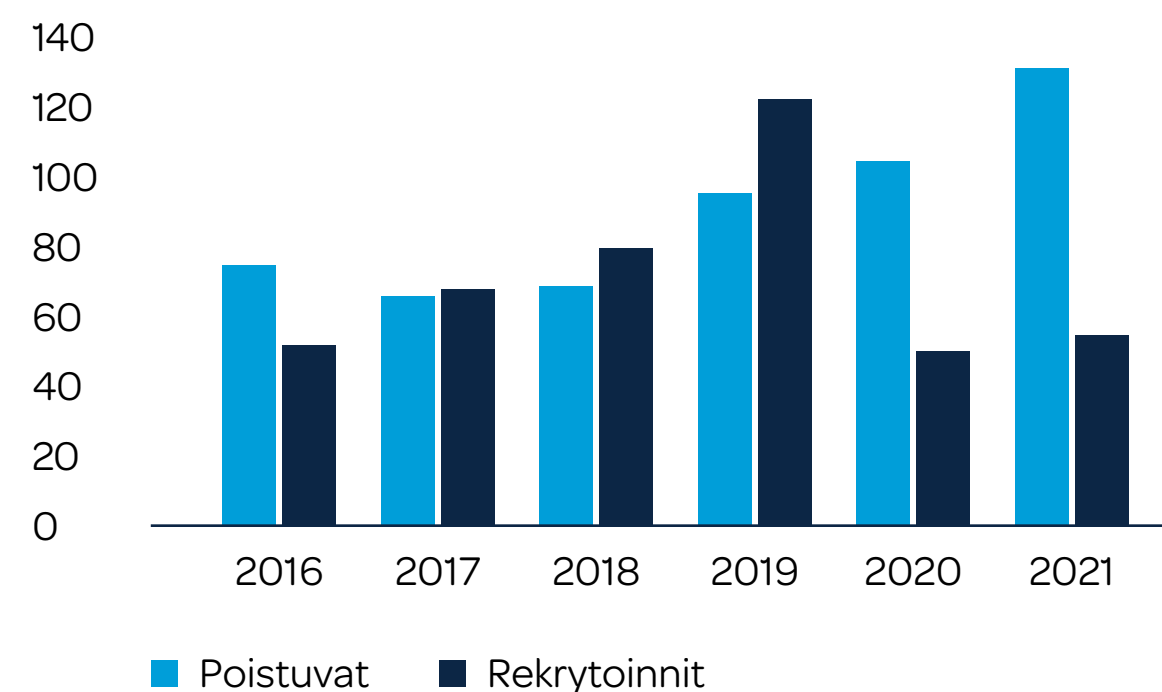
Työsuhteiden kesto

henkilöä

Vakituisen henkilöstön rekrytoinnit ja poistumat

henkilöä

Saavutimme kaikki henkilöstötyön vuodelle 2021 asetetut tavoitteet. Tuimme henkilöstömme henkistä hyvinvointia kiinnittämällä erityistä huomiota johtamiseen ja viestintään sekä tekemällä tiivistä yhteistyötä työterveyshuollon ja työeläkeyhtiön kanssa.

Kirkastimme tavoitekulttuurityöpajoissa työskentelytapoja ja johtamismalleja yhdessä henkilöstön kanssa. Henkilöstöjohtamisen merkitys korostui kriisissä, joten tarjosimme esihenkilöille siihen työkaluja. Kehitimme etätyön ja -johtamisen mallejamme sekä vahvistimme esihenkilöittemme etätyön johtamistaitoja. Etätyössä olevaa henkilöstöä koulutettiin itsensä johtamiseen.

Vahvistimme työhyvinvointia tukevia palveluja sekä terveyturvallisuuden kehittämistä ja ylläpitämistä. Ylläpidimme jatkuvasti päivittyvää koronaohjeistusta ja tarjosimme työterveyshuoltomme kautta koronatestausta operatiiviselle henkilöstöllemme, jolla on riski altistua työssä koronavirukselle. Selvitimme vuoden mittaan kahdella henkilöstön pulssikyselyllä tarvetta työhyvinvoinnin kehittämiseen ja paikallisiin kehittämistoimenpiteisiin. Kyselyllä kartoitimme myös etätyön vaikutuksia henkilöstömme työhyvinvointiin sekä johtamista ja viestintää poikkeuksellisessa tilanteessa.

Otimme käyttöön uuden työterveyshuollon toimintamallin, jonka painopisteet ovat ennakoivassa työterveyshuollossa ja työterveyspainotteisessa sairaanhoidossa sekä entistä laajemmissa digitaalisissa palveluissa. Laajensimme työterveyspalvelut kattamaan myös mielen hyvinvoinnin ja tarjosimme mahdollisuuden hakeutua matalalla kynnyksellä etävastaanotolle. Jaksamisen tueksi järjestimme muun muassa työpsykologin työpajoja henkilöstölle ja esihenkilöille sekä yhteisiä aamukahvieskusteluja aiheista, joissa henkilöstö koki tarvitsevansa tukea.

Finavian työterveyshuolto ei kata ostotyövoimaa. Alihankkijat ja työvoimanvuokrausrytykset hoitavat oman henkilöstönsä työterveyshuollon.

Huolehdimme henkilöstömme henkisestä hyvinvoinnista ja jaksamisesta.

Työssä jaksamista tuimme myös yhteistyössä työeläkeyhtiön kanssa erilaisin hankkein. Lisäksi tarjosimme koko henkilöstölle työsuohdepolkupyöräedun liikunnalliseen elämäntapaan kannustamiseksi.

Henkilöstömme sitouttamisen ja osaamisen vahvistamiseksi lisäsimme monikanavaista sisäistä viestintäämme. Järjestimme koko henkilöstölle säännöllisesti tiedotustilaisuuksia, joissa kävimme avoimesti läpi yhtiön tilannetta. Lisäksi kävimme henkilöstön kanssa aktiivista keskustelua siitä, millainen työyhteisö Finavia haluaa olla tulevaisuudessa ja millaisten arvojen pohjalta haluamme työskennellä yhdessä. Osallistimme henkilöstöä yhteisillä vaikuttamisfoorumeilla ja työpajoissa.

Järjestimme verkkokoulutuksia muuttuneiden kelpoisuusmääräysten ja politiikoiden mukaisesti sekä uudistimme palo- ja pelastuskoulutustamme. Pandemian takia jouduimme vuonna 2020 keskeyttämään järjestämämme ammatillisen osaamisen oppisopimuskoulutukset, mutta vuonna 2021 käynnistimme niitä uudelleen. Uusille esihenkilöille käynnistettiin laaja ja kattava viisimodulinen esihenkilövalmennus.

Otimme käyttöön myös whistleblowing-kanavan, jossa henkilöstömme voi ilmoittaa anonyymisti havaitsemistaan epäkohdista työpaikalla. Vuonna 2021 ilmoituksia kanavalle tuli neljä, ja ilmoitukset käsiteltiin prosessin mukaisesti.

Haluamme olla yritys, joka uudistuu ja kehittyy. Olemme avoimia ja meillä on luottamuksellinen ilmapiiri, jossa arvostetaan jokaista.

Eeva Kokki
työhyvinvointi- ja työsuojelupäällikkö

Töissä jokaisella on hyvä olla

Meille on tärkeää, että Finaviassa on hyvä tehdä töitä iästä ja sukupuolesta riippumatta. Kohtelemme kaikkia yhdenvertaisesti, makamme palkkaa tasapuolisesti sekä edistämme työn ja perhe-elämän yhteensovittamista ja ikääntyneiden työssäjaksamista.

Tätä tavoitetta toteutamme ja seuraamme henkilöstöpolitiikan, eettisten periaatteiden sekä viimeksi vuonna 2019 päivitetyn Finavian tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman avulla. Siinä kirjasimme tavoitteiksi muun muassa yrityksemme monikulttuurisuuden kasvattamisen, miesten rohkaisemisen perhevapaisiin ja naisten määrän lisäämisen yrityksen esihenkilö- ja johtotehtävissä.

Säännöllisissä henkilöstökyselyissämme selvitämme mahdolliset kiusaamiseen ja syrjintään liittyvät tapaukset. Kaikki työnantajan tietoon tulleet tapaukset selvitetään joko osana whistleblowing-prosessia tai niiden käsittelystä vastaa työhyvinvointi- ja työsuojelupäällikkö yhteistyössä HR:n edustajien kanssa.

Finavian henkilöstön keski-ikä vuonna 2021 oli 44,9 vuotta (45,4). Naisten osuus henkilöstöstämme on 30,3 prosenttia (31,6). Sukupuolijakaumaa selittää osin työn fyysinen kuormittavuus ja usein tekniset työtehtävät, joihin miehet perinteisesti hakeutuvat naisia enemmän.

Säästöohjelma jatkuu

Vuonna 2022 jatkamme palautumisstrategiamme mukaisesti panostusta johtamiseen sekä henkilöstömme jaksamisen ja sitoutumisen tukemiseen. Jatkamme jo käynnistettyjä toimia johtamisen kehittämiseksi sekä jatkokehitämme hybridityön toimintamalleja. Toteutamme henkilöstön pulssikyselyiden lisäksi henkilöstötutkimuksen ja ryhdymme jatkotoimenpiteisiin tulosten perusteella.

Panostamme sitoutuneeseen ja osaavaan henkilöstöömme, jotta voimme viedä Finavian kriisin läpi kohti uutta kasvua.

Vuoden 2022 tavoitteisiimme kuuluvat myös työyhteisön monimuotoisuuden ja yhdenvertaisuuden edistäminen sekä työturvallisuuskulttuurin kehittäminen analytiikkaa hyödyntämällä ja toimintamalleja uudistamalla.

Liiketoiminnan palautumisen kannalta on olennaista varmistaa, että yhtiössä on oikeanlaista osaamista. Määrittelemme liiketoiminnan palautumisen kannalta kriittiset osaajaresurssit ja varmistamme rekrytointien ja sisäisten koulutusten avulla osaan henkilöstön riittävyyden.

Ympäristö

Koronaviruspandemian aiheuttama vähentynyt lentoliikenne näkyi ympäristövaikutuksissamme toista vuotta. Jouduimme yhä lykkäämään kehityshankkeita taloudellisista syistä, mutta samalla valmistauduimme matkustuksen palautumiseen ja vähentämään hiilipäästöjämme edelleen.

Ilmasto-ohjelma eteni pandemiasta huolimatta

Tavoitteemme on pienentää lentoasemien ympäristökuormitus mahdollisimman vähäiseksi. Ympäristötyötämme ohjaavat lainsäädäntö, kansainväliset määräykset, ympäristölupien määräykset ja ympäristöjärjestelmämme tavoitteet sekä halumme aktiivisesti tehdä vaikuttavia toimenpiteitä.

Ympäristötyömme perustuu lupamääräyksiin ja jatkuvaan parantamiseen ISO 14001 -ympäristöjärjestelmän mukaisesti, taloudelliset näkökohdat huomioiden. Ympäristöjärjestelmämme sertifioitiin uudelleen syksyllä 2021. Päivitimme ympäristöpolitiikkamme niin, että ilmastopäästöjen vähentämisen merkitys korostuu. Kunnossapitopäälliköidemme rooli raportoinnissa ja kemikaali- ja öljysäiliöihin liittyvässä vastuussa korostuu päivityksen myötä.

Vuonna 2020 aloitettujen taloudellisten sopeuttamistoimien taakia Finavian ympäristötyön rakennus-, kehitys- ja tutkimushankkeita jouduttiin keskeyttämään, eikä niitä voitu pääosin jatkaa vuonna 2021. Jatkoimme ympäristölupien vaatimia, muun muassa vesien- ja melunhallintaan liittyviä tarkkailu-, selvitys- ja suunnittelutoimenpiteitä. Joillekin selvityksille jouduimme hakemaan lisäaikaa.

Kaikki lentoasemamme ovat hiilineutraaleja.

Vähäisen liikenteen vuoksi lentoasemiemme ympäristövaikutukset pysyivät normaalia vähäisempinä. Kun lentoliikenne tulevina vuosina palautuu, jatkamme ympäristötyötämme suunnitelmien mukaisesti. Toimintamme kaikilla lentoasemilla saavutti hiilineutraaliuden vuonna 2019. Helsinki-Vantaa sertifioitiin hiilineutraaliksi vuonna 2017 ja Lapin lentoasemat vuonna 2018. Seuraava tavoitteemme on nettonollahiilipäästöisyys jo lähivuosina. Tavoittelemme sitä jatkamalla kunnianhimoista ilmasto-ohjelmaamme.

Ympäristöinvestoinnit

Helsinki-Vantaan kehitysohjelmaa jatkoimme koronakriisistä huolimatta. Terminaali 2:n laajennus sekä maaliikennealueen ja asemantason muutostyöt toteutettiin ympäristönäkökohdat huomioiden. Asematasolla muun muassa parannettiin hulevesien hallintaa, jonka myötä lentoasematoiminnan ympäristövaikutukset pienenevät entisestään. Hulevesien puhdistamiseen liittyvän maanalaisen kosteikon rakentamista lentoaseman eteläpuolella jatkettiin kevään ja syksyn aikana. Työt jatkuvat vuonna 2022. Maarianhaminan lentoasemalla uusimme maakaluston polttonesteiden jakelupaikan.

Tehostimme sisäistä tiedonkeruutamme ja ympäristöraportointiamme teknisesti: uudistimme meluraportointiamme ja hiilidioksidipäästöjemme laskentaa ja raportointia. Säästöohjelman jatkuessa merkittäviä uusia ympäristöinvestointeja ei kuitenkaan voitu tehdä.

Globaalit ympäristövaikutukset

Toimintamme aiheuttaa hiilidioksidipäästöjä, joita olemme ilmasto-ohjelmamme avulla vähentäneet. Lentoasemien toiminnan hiilidioksidipäästöt aiheutuvat pääasiassa terminaalien lämmityksestä sekä koneiden ja ajoneuvojen polttoaineiden käytöstä.

Finavian ilmasto-ohjelma

Olemme saavuttaneet hiilineutraaliuden kaikilla lentoasemillamme vuonna 2019, vuotta asetettua tavoitetta aiemmin. Helsinki-Vantaalla ja Lapin lentoasemilla on Airports Council International (ACI) Europen Airport Carbon Accreditation (ACA) -ohjelman sertifiointi.

Hiilineutraaliuden saavuttamiseksi minimoimme ensin omasta toiminnastamme aiheutuvat hiilidioksidipäästöt ja sen jälkeen kompensoimme päästöt, joita ei voida välttää.

Parannamme kiinteistöjen energiatehokkuutta, käytämme päästötöntä tuulisähköä ja tuotamme sähköä itse aurinkopa-

* ACA (Airport Carbon Accreditation) on kansainvälinen lentoasemien hiilidioksidipäästöjen vähentämiseen tähtäävä ohjelma.

neeleilla. Olemme kaikilla lentoasemillamme korvanneet diesel-polttoaineen uusiutuvalla tähteistä ja jätteistä tehdyllä dieselillä. Lämmityksessä käytämme mahdollisuuksien mukaan uusiutuvia energialähteitä kuten pellettejä. Puolet lentoasemistamme läm-piää kotimaisella puupohjaisella biopolttoaineella.

Kompensoimme jäljelle jäävät päästöt rahoittamalla ACA-ohjelman vaatimukset täyttäviä hankkeita, joiden kautta hiilidioksidipäästöjä vähennetään kehittyvissä maissa.

Olemme allekirjoittaneet ACI Europen tavoitteen, jonka myötä sitouduimme nettonollahiilipäästöihin vuoteen 2050 mennessä.

Nettonollahiilipäästöisyys tarkoittaa, että toimintamme pie-neksi jäävät hiilipäästöt voidaan sitoa pois ilmakehästä. Mahdol-lisiin keinoihin voivat kuulua esimerkiksi siirtyminen pelkästään uusiutuvan energian käyttöön sekä kansainvälisten standardien mukaisiin hiilinieluhankkeisiin osallistuminen.

Lisäksi Finavia osallistuu myös koko lentoliikenteen päästöjen vähentämiseen tähtääviin hankkeisiin. Olemme mukana rahoit-tamassa Suomen ensimmäistä sähkölentokonetta, jotta koneka-luston tarpeista saadaan tulevaisuudessa käyttökokemuksia.

Energiankulutus ja päästöt

Lentoasemillamme kuluu energiaa muun muassa terminaalien lämmitykseen, ilmanvaihtoon ja koneistukseen sekä valaistuk-seen sisällä ja laajoilla ulkoalueilla. Myös kunnossapidon ajoneuvo- ja konekalusto on merkittävä energiankäyttäjä. Lentoasemien energiankulutukseen vaikuttaa merkittävästi sääolosuhteet ja talvikunnossapidon tarve.

Vuonna 2021 hiilipäästöt kasvoivat edellisvuodesta kylmän ja lumisen alkutalven sekä loppuvuotta kohti kasvaneiden lento- ja matkustajamäärien vuoksi. Edellisenä vuonna suljettuina olleita lentoasemia avattiin myös uudelleen liikenteelle. Otimme kuiten-kin käyttöön uusia keinoja vähentää hiilipäästöjä.

Käytimme ensimmäisen erän uusiutuvaa moottoripolttoöljyä Helsinki-Vantaalla ja päätimme asteittain lisätä sen käyttöä. Uu-

Lentoasemamme ovat nettonollahiilipäästöisiä vuoteen 2030 mennessä.

Energian, veden ja päästöjen tunnusluvut

			Muutos, %
Lämpöenergian kulutus	GWh	70	29
Lämpöenergian kulutus matkustajaa kohti	kWh/pax	12,9	54
Sähköenergian kulutus	GWh	74	4
Sähköenergian kulutus matkustajaa kohti	kWh/pax	13,8	24
Veden kulutus	m ³	84 000	-3
Veden kulutus matkustajaa kohti	l/pax	15,6	15
Maakaluston energiankulutus	GWh	20	41
Maakaluston energiankulutus matkustajaa kohti	kWh/pax	3,6	61
Hiilidioksidipäästöt matkustajaa kohti	kg/pax	2,3	77
Matkustajat	milj.	5,4	-16

Finavian hiilipäästöissä mukana varavoiman tuotanto. Matkustajaa kohti jyvitettyjen arvojen laskennassa eivät ole mukana Hallin ja Utin lentoasemat, joilla ei ole säännöllistä matkustajaliikennettä.

siutuvan dieselin osuus Finavian ajoneuvojen käyttämästä dieselistä on jo alueellisilla lentoasemillamme lähes 100 prosenttia ja Helsinki-Vantaalla noin 80 prosenttia.

Kaikki ostamamme sähkö on sertifioitua pohjoismaista tuulisähköä. Helsinki-Vantaalla tuotamme sähköä aurinkopaneelien avulla. Aurinkosähkökapasiteettimme on 650 piikkikilowattia. Ajoittain tuotamme sähköä myös varavoimakoneilla.

Huomioimme Helsinki-Vantaan lentoaseman kehitysohjelman suunnittelussa ja toteutuksessa rakennusten BREEAM-ympäristösertifiointijärjestelmän vaatimukset. Ne ohjaavat esimerkiksi energiatehokkuutta, rakentamisen aikaista toimintaa ja rakennusten käyttöönottoa. Saimme syyskuussa 2021 kaukolentoalueen rakennusvaiheen Excellent-tason sertifikaatin kokonaisvaltaisesta vastuullisuustyöstä.

Helsinki-Vantaalla käytetyn kaukolämmön lähde muuttuu vähähiilisemmäksi asteittain, mikä vähentää Finavian välillisiä päästöjä. Tutkimme päästöttömän kaukolämmön ja maalämmön hyödyntämisen mahdollisuuksia osalla lentoasemistamme.

Vuoden 2021 jäännöspäästöt on kompensoitu Verified Carbon Standard (Verra) -sertifioidussa biokaasuhankkeessa Thaimaassa.

Paikalliset ympäristövaikutukset

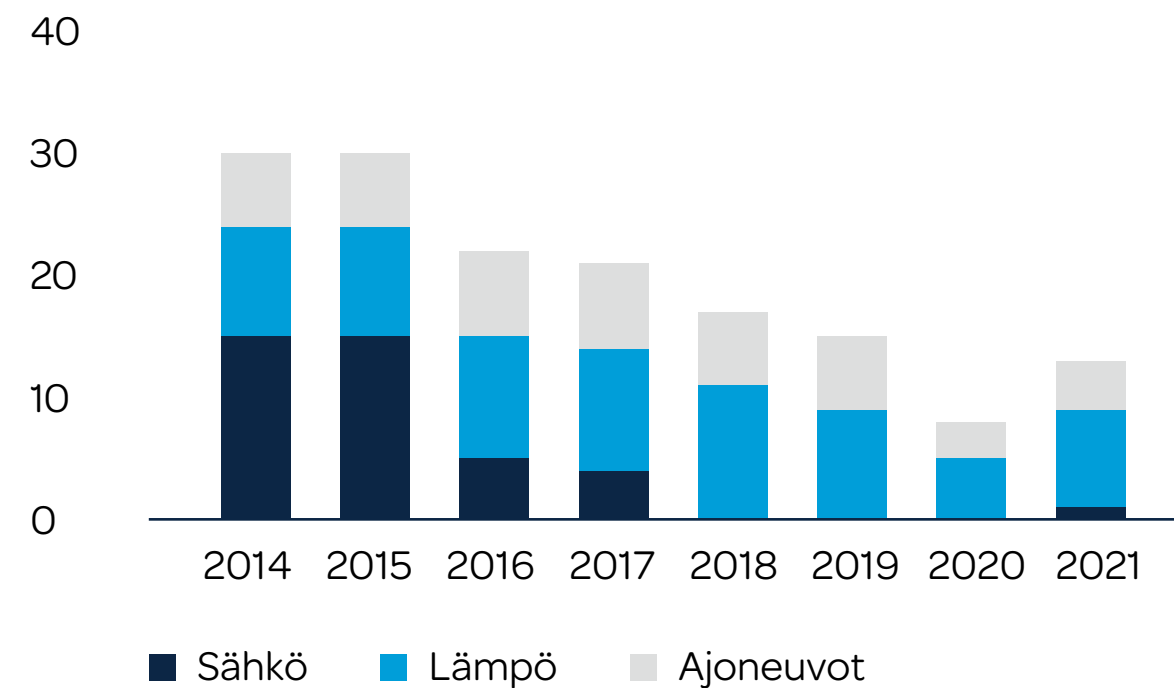
Lentoasemiemme merkittävimmät paikalliset ympäristövaikutukset aiheutuvat lentoturvallisuuden kannalta välttämättömien kemikaalien käytöstä sekä lentokonemelusta. Talvitoiminnassa kemikaalit vaikuttavat vesistöihin ja maaperään. Paikalliseen ilmanlaatuun vaikuttavat liikenteestä aiheutuvat typen oksidit. Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä HSY mittaa ilmanlaatua Helsinki-Vantaan lentoaseman lähialueella osana alueellista tarkkailua.

Jäänpoistotoiminta, liukkaudentorjunta ja PFAS-yhdisteet

Tavoitteenamme on minimoida lentoasemien asematasolla käytettävien lentokoneiden jäänpoisto- ja jäänestoaineiden sekä

Finavian oman toiminnan CO₂-päästöt 2014–2021

tuhatta tonnia

kiitoteillä käytettävien liukkaudentorjunta-aineiden aiheuttama kuormitus vesistöön ja maaperään. Hulevesien hallintaa on jatkuvasti parannettu. Seuraamme pohjaveden laatua 14 lentoasemalla ja pintavesien laatua kaikilla 20 lentoasemalla.

Suojelemme vesistöjä lentoasemien talvitoiminnassa käytettävien aineiden aiheuttamalta kuormitukselta monin tavoin. Lumi poistetaan kiitoteiltä ensisijaisesti auraamalla tai harjaamalla. Käytämme liukkaudentorjunnassa aineita, jotka hajoavat nopeasti luonnossa, eivätkä rehevöitä vesistöjä.

Maahuolintayritykset käyttävät lentokoneiden jäänpoistossa ja -estossa propyleeniglykolia, jota ei ole luokiteltu vaaralliseksi. Se kuitenkin kuormittaa vesistöjä lisäämällä hapenkulutusta. Lisäksi propyleeniglykolin hajoamistuotteet aiheuttavat hajua.

Haasteellisista ajoista huolimatta jatkoimme hulevesien hallintaan ja puhdistamiseen liittyviä investointeja Helsinki-Vantaalla. Seuraamme pohjaveden laatua 14 lentoasemalla ja pintavesien laatua kaikilla 20 lentoasemalla.

Kirsi Pitkäranta
ympäristöpäällikkö

Rakennamme ja korjaamme jäänpoisto- ja jäänestopaikkoja, joilta käytetyt glykolipohjaiset aineet saadaan tehokkaammin talteen. Glykolin keräys on järjestetty Helsinki-Vantaan, Jyväskylän, Kuopion, Oulun, Tampere-Pirkkalan ja Ivalon lentoasemilla. Lisäksi Kittilän lentoasemalla jatketaan glykolipitoisen veden imuriauto-keräyksen testausta.

Vuonna 2021 jatkoimme ympäristölupien velvoittamia selvityksiä glykolin keräys- ja käsittelymahdollisuuksista. Glykolin keräysvalmiuksien parantaminen rakentamisinvestoinnein Kittilän, Rovaniemen ja Turun lentoasemilla ei pandemian takia edennyt. Vähäinen liikenne koko verkostossa vähensi jäänpoisto- ja jäänestointineiden käyttöä. Toisaalta runsaslumisen talven ja jäätävien sateiden takia liukkaudentorjuntaan tarvittiin edellisvuotta enemmän kemikaaleja.

Paloharjoituksissa vuoteen 2011 asti käytettyjen sammutusvaahtojen pysyvät fluoriyhdisteet (PFAS-yhdisteet) ovat pilanneet joillakin lentoasemilla maaperää. PFAS-yhdisteitä koskevaa vesitarkkailua jatkettiin Helsinki-Vantaan ja Tampere-Pirkkalan lentoasemilla. Tarkkailun piiriin tulivat Turun ja Kittilän lentoasemat.

Vesienhallinta Helsinki-Vantaalla

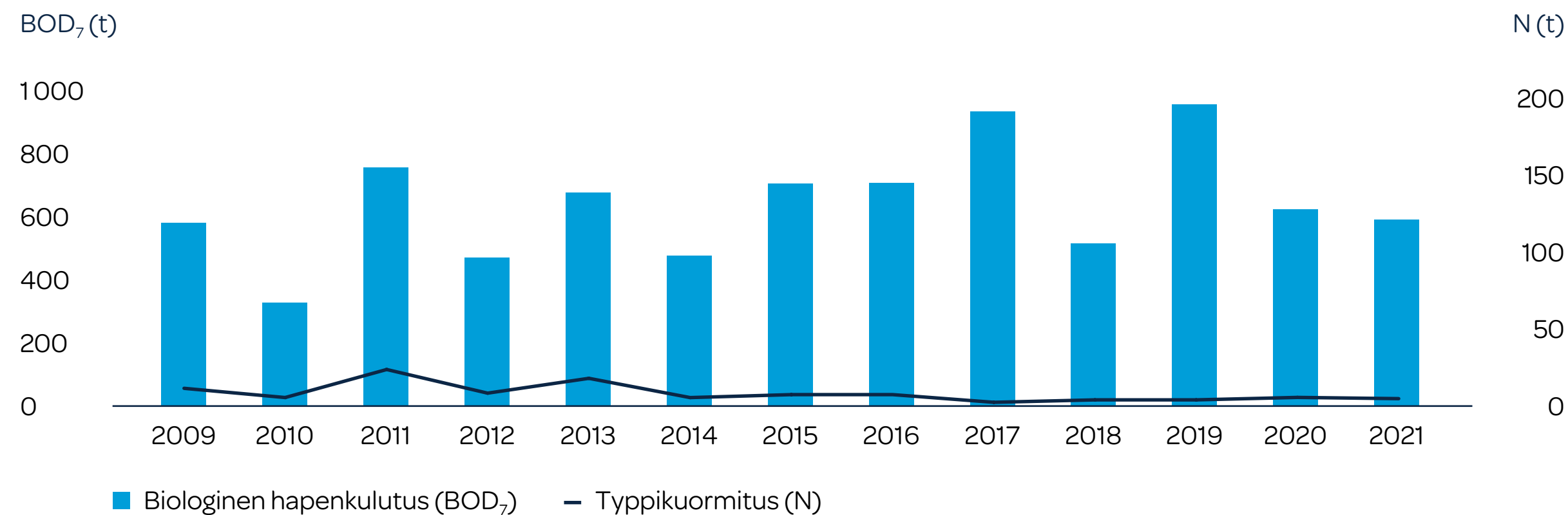
Vantaanjoen vesistö ja purot ovat tärkeä taimenten lisääntymisalue. Helsinki-Vantaalla käytetyt liukkaudentorjunta-, jäänpoisto- ja jäänestointineet ovat aikaisemmin kuormittaneet lasku-uomia. Olemme tehneet pitkäjänteisesti töitä kuormituksen vähentämiseksi.

Hulevesiä pidättävän, keväällä 2019 valmistuneen biosuodatusalueen tarkkailua jatkettiin suunnitellusti vuonna 2021.

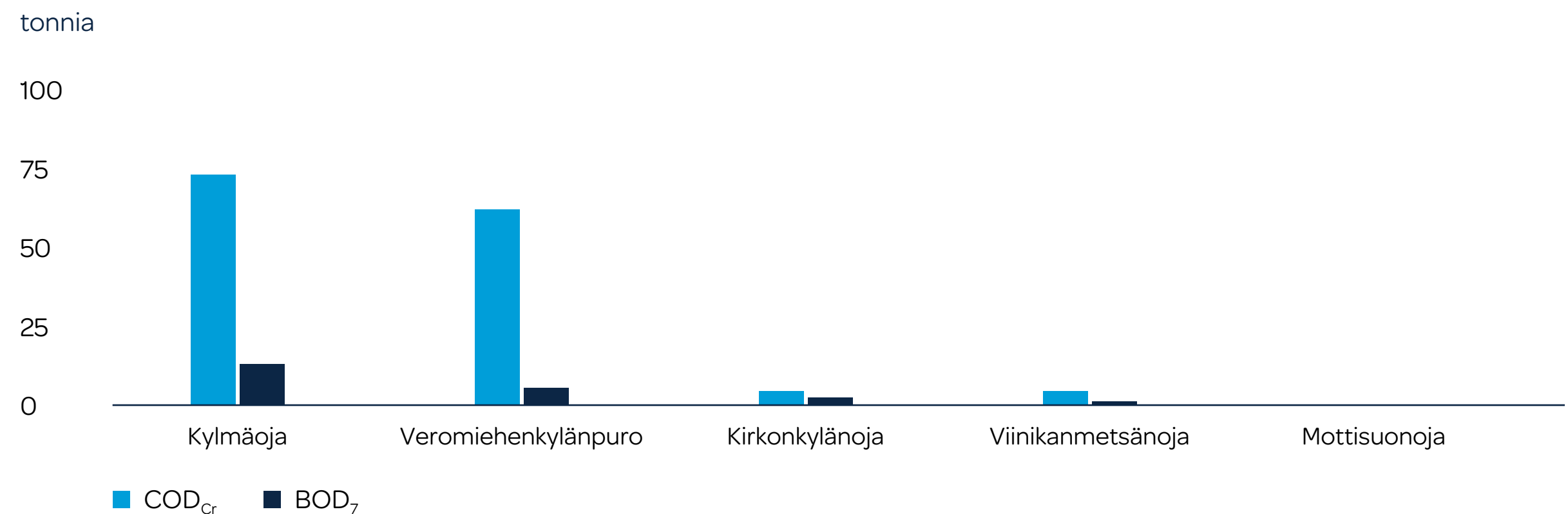
Helsinki-Vantaalta etelään johtavan Veromiehenkylänpuron virtaamien äärevyyden hallintaa ja vedenlaatua parantavan maanalaisen kosteikon suunnittelutyötä edistettiin ja maanrakennustöitä jatkettiin keväällä ja syksyllä säästöohjelmasta huolimatta. Rakennustöitä jatketaan vuonna 2022.

Lentoasemien talvitoiminnan päästöjä ja vaikutuksia pinta- ja pohjavesiin tarkkaillaan säännöllisesti. Vesitarkkailua tehdään

Lentoasemilla käytettyjen liukkaudentorjunta-aineiden sisältämä biologinen hapenkulutus ja typpikuormitus 2009–2021

Mitattu kemiallinen ja biologinen hapenkulutuskuormitus eri purkuoijiin Helsinki-Vantaan lentoasemalla talvikaudella 2020–2021

CASE

Rovaniemen lentoasemalle päästötön kaukolämpö

Rovaniemen lentoasema lämpiää nyt kaukolämmöllä, jonka tuotannossa ei synny hiilidioksidipäästöjä. Tämä tukee ilmasto-ohjelmaamme, jonka tavoite on poistaa toimintamme aiheuttamat päästöt ilmakehästä.

LUE LISÄÄ

lentoasemilla alueiden ELY-keskusten hyväksymien tarkkailuohjelmien mukaisesti. Vesinäytteistä analysoidaan toiminnan vaikutuksia kuvaavia parametreja, mm. happipitoisuutta, hapenkulutusarvoja, kaliumpitoisuutta ja sähkönjohtavuutta, sekä haitta-aineita, mm. öljyhiilivedyt ja VOC-yhdisteet. Vesitarkkailun tulokset raportoidaan ympäristöviranomaisille ja tuloksista tehdään lentoasemakohtaisesti vuosikoosteet. Tarkkailuohjelmien mukaisten vedenlaadun seurannan lisäksi tehdään erilaisia lentoasemien ympäristölupapäätösten mukaisia erillisselvityksiä, mm. hulevesikuormituksen vähentämistarvetta ja -mahdollisuuksia sekä haitta-aineiden esiintymistä koskevia selvityksiä.

Lentokonemelunhallinta

Lentokoneiden aiheuttama melu vaikuttaa etenkin lentoasemiamme lähialueilla. Olemme laatineet suurimmalle osalle lentoasemistamme melunhallintasuunnitelman ympäristölupien

mukaisesti. Melunhallintasuunnitelmiin ja muihin lentokonemeluselvityksiin voi tutustua [verkkosivuillemme](#).

Viestimme melunhallinnasta aktiivisesti. Helsinki-Vantaalla käytössämme on lentokoneiden reittien ja melun seurantajärjestelmä, jonka keräämää tietoa voi tarkastella avoimessa WebTrak-palvelussa.

Vähennämme lentokoneiden melua muun muassa ohjaamalla kiitoteiden ja lentoreittien käyttöä sekä lentoonlähtö- ja lähestymismenetelmien kehitystä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Normaalioloissa teemme tiivistä yhteistyötä lentoyhtiöiden ja liikenteenohjausyhtiö Fintrafficin kanssa. Vuonna 2015 käynnistämämme Helsinki-Vantaan lentokonemelun hallinnan kehittämisohjelma keskeytettiin pandemian vuoksi vuonna 2020, eikä sitä voitu vielä jatkaa.

Liikenteen vähentymisen vuoksi Helsinki-Vantaan lentoasemalla ylläpidettävää infrastruktuuria supistettiin talvikaudeksi

2020–2021, mikä vaikutti kiitoteiden käyttöön. Kesällä kiitoteitä remontoitiin. Lentojen määrä pysyi vähäisenä normaaliin verrattuna, mutta eri tavoin painottunut kiitoteiden käyttö aiheutti muutoksia myös melun suuntautumiseen. Vähäisen liikenteen vuoksi saimme lentokonemelusta yhteydenottoja eri alueilta vähemmän kuin normaalisti.

Helsinki-Vantaan lentokonemelualueella asui vuonna 2020 noin 2 400 ihmistä, mikä on noin kymmenesosa aiemmasta. Melualueen muoto ja asukasmäärä vaihtelevat vuosittain tuulo-olosuhteiden ja esimerkiksi kiitoteiden kunnostustöiden vuoksi.

Jätteet

Pyrimme minimoimaan lentoasemillamme syntyvän jätteen määrän ja toimittamaan syntyvän kierrätettävän jätteen uusio-käyttöön. Helsinki-Vantaalla tehostimme muovijätteen kierrätystä ja aloitimme matkustaja- ja henkilöstötiloissa muovien ja PET-pullojen erilliskeräyksen loppuvuodesta.

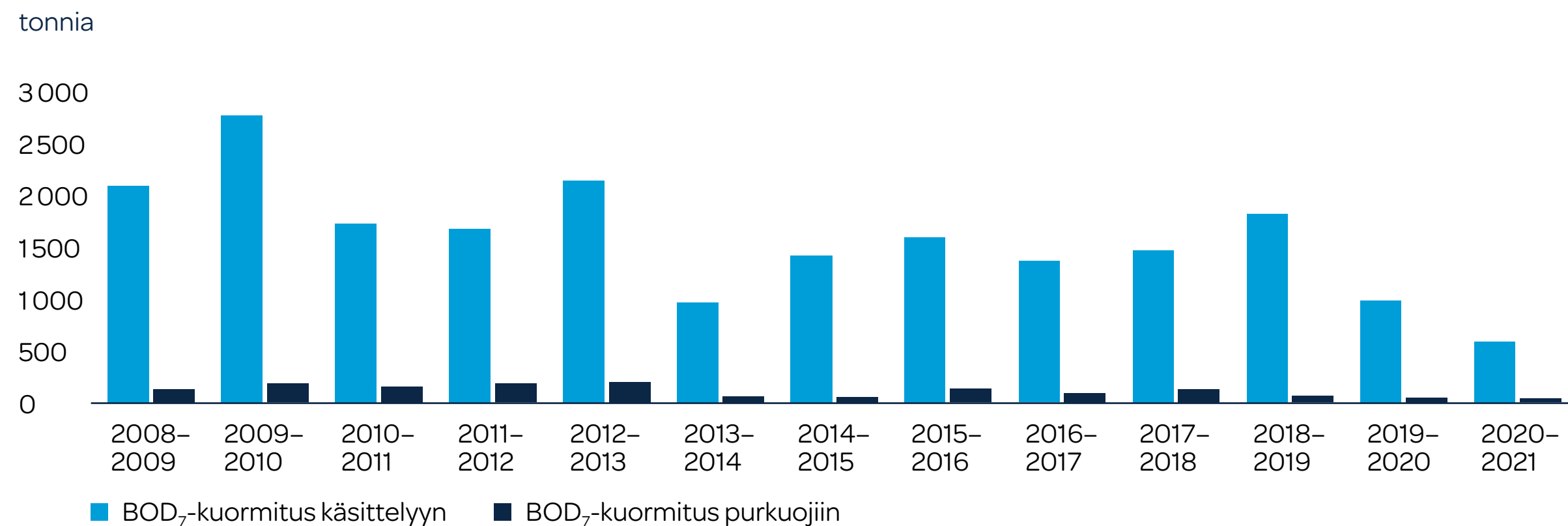
Vuonna 2021 jättekertymä lentoasematoiminnoista oli 1 700 tonnia ja yhdyskuntajätteen kierrätysaste oli 52 prosenttia.

Ympäristöyhteydenotot

Uudistimme ympäristöä koskevia yhteydenottoja käsittelevän järjestelmän, minkä ansiosta voimme vastata tiedusteluihin aiempaa sujuvammin ja monipuolisemmin. Vastamme kaikkiin ympäristöaiheisiin yhteydenottoihin ja raportoimme palautemäärän vuosittain ja neljännesvuosittain ympäristöviranomaisille. Raportit ovat nähtävissä Finavian [verkkosivuilla](#).

Suurin osa ympäristöpalautteesta liittyy lentokoneiden aiheuttamaan meluun. Vuonna 2021 Helsinki-Vantaan lentoasemaa koskien tapahtui 238 (206) ympäristöaiheista yhteydenottoa. Yhteyttä otti 195 eri henkilöä. 98 prosenttia (96) palautteesta koski melua. Muut yhteydenotot liittyivät muun muassa ilmapäästöihin.

Mitattu biologinen hapenkulutuskuormitus käsittelyyn ja purkujiin Helsinki-Vantaan lentoasemalla 2008–2021

Lentoasemakohtaiset ympäristötiedot

Lentoasema	Laskeutumiset*			Kulutus			Lentokoneiden päästöt****			Ajoneuvokaluston päästöt			Kemikaalit	
	Liikenneilmailu	Sotilasilmailu	Muu ilmailu	Sähkö MWh	Lämpö MWh	Vesi m ³	LTO-sykli (kpl)	NO _x (t)	Polttoaine (t)	NO _x (t)	CO ₂ (t)	Polttoaine** (t)	Liukkauden- torjunta-aineet (t)	Lentokoneiden jäänesto- ja poistoaineet (t)
Enontekiö*****	0 (-100 %)	0 (-100 %)	0 (-100 %)	310	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Halli	0 (0 %)	1 040 (-46 %)	309 (-22 %)	80	260	140	300	0	0	0,4	60	20	14	0
Helsinki-Vantaa	34 235 (-1 %)	550 (22 %)	2 897 (21 %)	53 810	39 100	49 300	36 100	239	19 500	11,8	1 740	740	871	1 023
Ivalo	703 (6 %)	20 (33 %)	119 (205 %)	990	2 010	1 500	800	5	400	0,8	120	50	45	37
Joensuu	459 (27 %)	6 (-70 %)	198 (171 %)	470	1 000	1 180	600	1	100	0,6	90	30	8	4
Jyväskylä	356 (24 %)	10 703 (-7 %)	1 327 (44 %)	970	1 300	8 360	1 600	0	100	1	170	60	99	4
Kajaani	388 (37 %)	75 (-58 %)	33 (371 %)	450	930	750	400	1	100	0,4	60	20	9	5
Kemi-Tornio	559 (142 %)	2 (0 %)	172 (-11 %)	380	990	360	700	0	100	0,6	100	40	17	3
Kittilä	1 024 (-1 %)	20 (233 %)	74 (9 %)	1 660	2 440	2 200	1 100	8	600	1,3	200	80	33	70
Kokkola-Pietarsaari	772 (209 %)	24 (85 %)	228 (74 %)	420	750	750	1 000	1	100	0,4	60	20	39	7
Kuopio	540 (-27 %)	5 677 (15 %)	2 532 (5 %)	1 430	2 410	4 460	2 900	2	200	1,1	180	70	55	3
Kuusamo	578 (18 %)	3 (-70 %)	24 (140 %)	750	1 570	720	600	2	200	0,7	120	40	33	22
Maarianhamina	654 (-29 %)	0 (0 %)	287 (-47 %)	280	500	350	900	1	100	0,4	60	30	6	2
Oulu	2 116 (4 %)	1 100 (-22 %)	2 871 (9 %)	3 640	5 360	3 200	4 500	9	800	1,6	260	100	110	30
Pori	611 (25 %)	72 (500 %)	8 204 (46 %)	590	1 140	1 450	8 800	1	200	0,4	50	30	9	0
Rovaniemi	1 470 (-5 %)	4 786 (3 %)	2 125 (13 %)	3 450	3 850	5 380	2 200	8	700	2,1	350	130	131	29
Savonlinna	88 (-20 %)	19 (280 %)	10 (100 %)	380	0***	210	100	0	0	0,2	20	10	6	0
Tampere-Pirkkala	163 (-68 %)	3 531 (20 %)	11 424 (-12 %)	1 320	1 880	830	10 700	1	200	1,1	170	70	92	10
Turku	845 (-45 %)	142 (-14 %)	6 098 (-17 %)	1 680	1 160	2 030	5 700	5	500	0,8	120	50	45	18
Utti	2 (100 %)	2 608 (7 %)	500 (-17 %)	50	160	120	500	0	0	0,2	10	20	3	0
Vaasa	303 (-57 %)	5 (-78 %)	138 (-66 %)	950	2 020	910	400	1	100	0,5	80	30	49	4

* Muutosprosentti merkitty sulkuihin

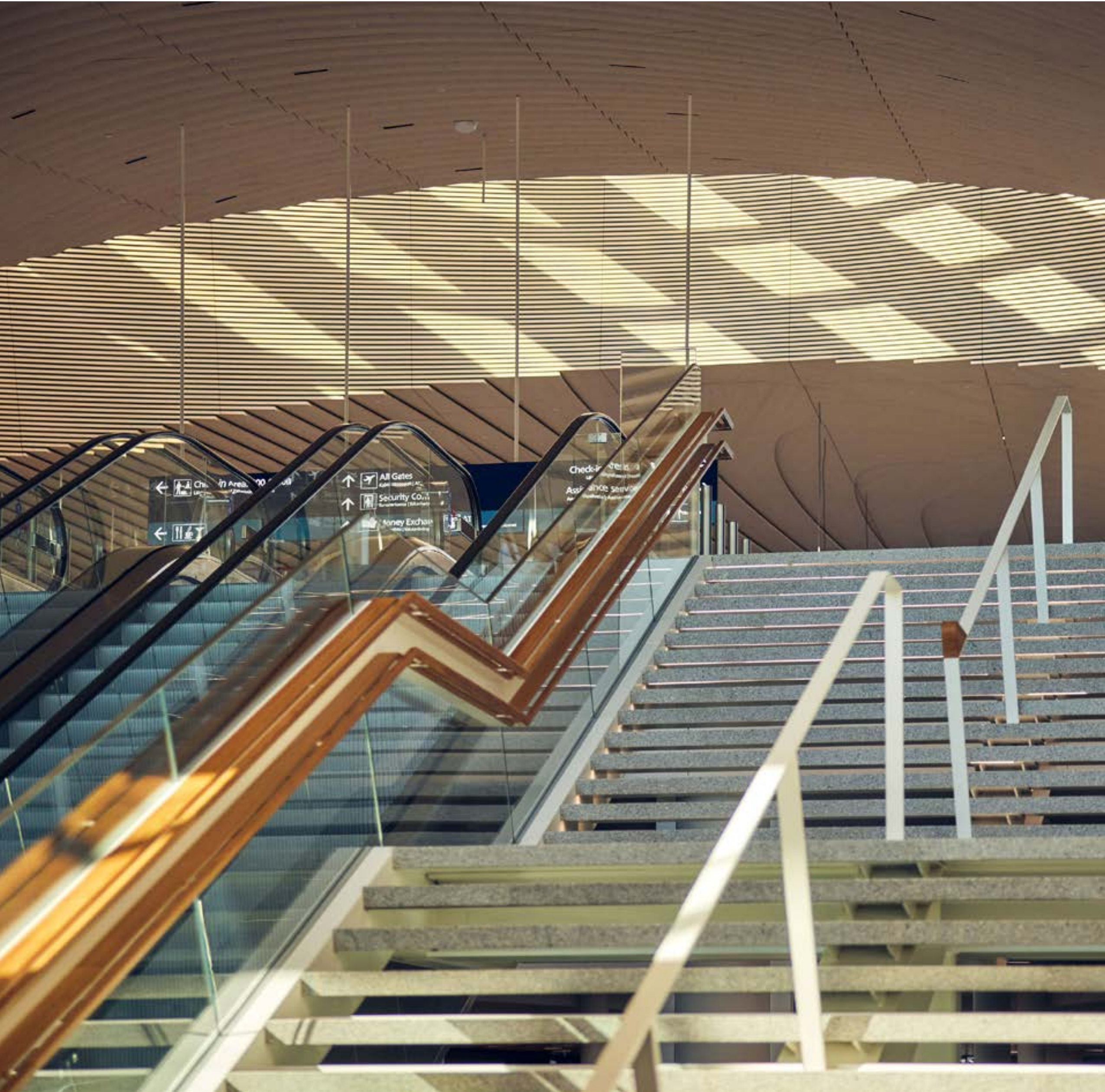
** Polttoaineen kokonaismäärästä uusiutuvan polttoaineen osuus 23 %

*** Savonlinnan lentoasemalla on käytössä maalämpö. Lämpöenergian kulutus on yhdistetty sähkön kulutukseen.

**** Sivili-ilmailu alle 3000 jalan korkeudessa

***** Enontekiön lentoasema poistui Finavian verkostosta heinäkuussa 2021.

Raportointi- periaatteet

Finavian yritysvastuuraportointi noudattaa Global Reporting Initiative -standardien perustason sovelluslaajuutta. Raportoinnissa on lisäksi käytetty lentokenttäoperaattoreille tarkoitettun lisäosan tunnuslukuja.

Raportointiperiaatteet	52
Olennaisuustaulukko	54
GRI-indeksi	56
Tilastot 2021.....	62

Raportointiperiaatteet

Finavian yritysraportointi noudattaa Global Reporting Initiative (GRI Standard) perustason (core) sovelluslaajuutta. Lisäksi raportoinnissa on käytetty lentoasemayhtiöille tarkoitettua lisäosan (G4 Airport Operators Sector Disclosures) tunnuslukuja. Raportoinnissa on myös huomioitu Suomen valtion omistajapolitiikkaa koskeva valtioneuvoston periaatepäätös sekä sen vaatimukset valtionyhtiöiden yritysraportoinnille.

Raportin kattavuus

Tämän vastuullisuusraportin tiedot kattavat Finavia-konsernin. Osa tiedoista, kuten koko ympäristövastuuosio, kattaa vain Finavia Oyj:n, jolloin tästä on erikseen mainittu. Raportointi ja tunnusluvut kattavat ajanjakson 1.1.–31.12.2021. Yritysvastuun asiantuntija Mitopro Oy on tarkastanut Finavian vuosikertomuksen 2021 vastaavuuden GRI Standardeihin ja vahvistaa raportoinnin täyttävän core-sovellustason mukaiset vaatimukset.

Talous- ja hallinnointitiedot

Esitetyt taloudelliset tunnusluvut kattavat Finavia-konsernin toiminnan. Luvut perustuvat yhtiön kirjanpitoon ja tilinpäätökseen. Taloudellisessa raportoinnissa noudatetaan FAS-tilinpäätöskäytäntöä. Taloudelliset tunnusluvut ovat tilintarkastettuja. Finavia noudatti vuonna 2021 soveltuvin osin Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n vuonna 2021 hyväksymää Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia.

Lentoliikennetiedot

Tiedot lentotapahtumista saadaan Fintrafficilta lennonvarmistuksen järjestelmistä. Lentoyhtiökohtaiset tiedot matkustaja-,

rahti- ja postimääristä kerätään Finavian lentoasemilla toimivilta huolintayhtiöiltä. Tiedot kerätään liikennetietokantaan. Lentoliikennetilastot perustuvat liikennetietokannan tietoihin.

Ympäristötiedot

Liukkaudentorjunta-aineet

Finavian lentoasemat kirjaavat liukkaudentorjuntatoimenpiteet ja kemikaalien kulutusmäärät kunnossapidon sähköiseen päiväkirjaan, josta Ympäristöyksikkö hakee tiedot raportointia varten. Helsinki-Vantaan osalta lentoaseman kunnossapito ilmoittaa kuukausittain varastokirjanpitoon perustuvat kemikaalien käyttömäärät. Sähköisessä päiväkirjassa olevien tietojen oikeellisuuden tarkistaa Finavian Liikennealuepalvelut-yksikkö. Liukkaudentorjunta-aineiden kulutus on vastuullisuusraportissa esitetty 100-prosenttisena, joka on saatu vähentämällä nestemäisten aineiden käyttömääristä veden osuus 50 prosenttia.

Liukkaudentorjunta-aineista aiheutuva hapenkulutuskuormitus lasketaan käyttämällä kunkin tuotteen biologisen hapenkulutuksen kerrointa (BOD₇). Poikkeuksena on urea, jonka laskentakerrotimeksi on käytetty sen muista poikkeavan hajoamisprosessin

vuoksi teoreettista hapenkulutusta (ThOD). Käytetyt kertoimet ovat oheisessa taulukossa.

Liukkaudentorjunta-aineiden biologinen hapenkulutuskerroin

	BOD ₇ mg/g
Nestemäinen asetaatti	300
Rakeinen asetaatti	670
Nestemäinen formiaatti	90
Rakeinen formiaatti	170
Nestemäinen betaiini (Betafrost)	720
Kiinteä betaiini	1 440
Urea (ThOD)	2 100

Liukkaudentorjunta-aineista typpikuormitusta aiheuttavat urea ja betaiini. Urean aiheuttaman typpikuormituksen laskennassa käytetty kerroin on 0,466 g/g, kiinteään betaiinin 0,12 g/g ja nestemäisen betaiinin (Betafrostin) 0,06 g/g.

Lentokoneiden jäänpoisto- ja jäänestoaineet

Lentokoneiden jäänpoisto- ja jäänestokäsittelyjä lentoasemilla tekevät maahuolintayritykset pitävät kirjaa suoritetuista käsittelyistä ja käytetyistä nestemääristä (tyypit I ja IV). Maahuolintayritykset toimittavat kuukausittain päiväkohtaiset tiedot nesteiden käyttömääristä ja käsittelyjen lukumääristä Finavian Ympäristöyksikköön ja lentoasemien laskutukseen niillä lentoasemilla, joilla glykolin keräys on järjestetty. Muiden lentoasemien osalta maahuolintayritykset toimittavat kuukausittain tiedot nestetyyppien käyttömääristä Ympäristöyksikköön. Pienimmiltä toimijoilta Ympäristöyksikkö pyytää kuukausittaiset tiedot nestetyyppien käyttömääristä puolivuositain. Ympäristöraportissa vuosittaiset käyttömäärät on esitetty 100-prosenttisena propyleeniglykolina, joka on saatu vähentämällä käyttömääristä veden osuus. Tyypin I nesteen käyttömäärässä se on 12 tai 20 prosenttia tuotteesta riippuen ja tyypin IV nesteessä 50 prosenttia.

Lentokoneiden päästöt

Lentokoneiden päästöt lasketaan ns. LTO (Landing and take off) -syklin mukaisesti, mikä on kansainvälinen standardi. Päästöt lasketaan alle 3 000 ft (915 m) lentokorkeudessa ja laskennassa

otetaan huomioon kone- ja moottorityypit. Laskentaan otetaan mukaan lentoonlähdön, laskeutumisen ja niihin liittyvien rullauksen aiheuttamat päästöt 3 000 ft korkeuteen asti. Päästökomponenteille on omat kertoimet. Ne saadaan kansainvälisistä tietokannoista, jotka perustuvat pääasiassa kansainvälisen siviili-ilmailujärjestö ICAO:n tietoihin lentokoneiden moottoreiden tyypinhyväksyntämittauksista. LTO-syklin laskentaan Finaviassa on oma ohjelma.

Finavian maakaluston päästöt

Hiilidioksidipäästö lasketaan eri polttoaineiden kulutuksen perusteella. Muille päästökomponenteille kertoimet saadaan VTT:n ylläpitämästä Lipasto-järjestelmästä ja arvioidaan kaluston tyyppin mukaan.

Sähkön, lämmön ja veden kulutus

Finavian lentoasemilla luetaan sähkön, lämmön ja veden kulutuksen mittarit kuukausittain ja tiedot syötetään Granlund Manager-järjestelmään. Finavian Kiinteistöpalvelut ja energia -yksikkö tarkastaa tietojen oikeellisuuden. Finavian Ympäristöyksikkö saa sähkön-, lämmön- ja vedenkulutustiedot ympäristöraportointia varten Granlund Oy:ltä.

Matkustajakohtaiset kulutusmäärät lasketaan jakamalla kokonaiskulutukset vuoden matkustajamäärällä. Ennen laskutoimitusta kokonaiskulutuksista vähennetään Hallin ja Utin lentoasemien kulutukset, koska näillä lentoasemilla ei ole varsinaista matkustajaliikennettä.

Finavian kokonaispäästöt (CO₂)

Lämmön päästöt on laskettu lämpöenergian kulutuksesta lentoasemakohtaisin kertoimin, jotka ottavat huomioon lämmön tuotantomuodon. Eri lentoasemilla käytetty lämpö tuotetaan eri tavoin (pelletti, kaukolämpö jne.).

Kokonaispäästöt käsittävät Finavian lämpöenergian ja maakaluston päästöt sekä varavoimakoneet. Sähköenergia hankitaan alkuperätaattuna tuulisähkönä, ja sen päästöt ilmoitetaan nollassi.

Finavian kokonaispäästöjen (CO₂) kokonaislaskenta on toteutettu GHG-protokollan (Greenhouse Gas Protocol) mukaisesti. Laskennassa otettiin huomioon myös hankinta- ja sijaintiperusteisista lähteistä aiheutuneet päästöt vuodelta (GHG Protocol scope 2).

Jätteet

Finavia saa tiedot vuosittaisista jätekertymistä jätehuoltoyrityksiltä saamistaan vuosiraporteista ja lentoasemien saamista laskuista. Lentoasemilla tiedot syötetään Finavian Ympäristötieto-järjestelmään, josta Finavian Ympäristöyksikkö hakee ne ympäristöraportointia varten. Jätekertymät on jaoteltu raportissa materiaalina kierrätettyyn, energiana hyödynnettyyn ja loppusijoitettuun jätteeseen. Laskentaan sisältyvät vaarallisista jätteistä SER-jäte ja käytetyt pienakut ja paristot. Laskentaan eivät sisälly maa-ainekset, lietteet, asfaltit, betonit ja glykolipitoiset vedet. Kierrätysaste on laskettu yhdyskuntajätteen määrästä.

Polttoaineet

Ajoneuvojen ja kaluston polttoaineiden tankkausmäärien seuranta tehdään Finavian lentoasemilla. Bensiinin vähäinen tankkaus tapahtuu yleisillä huoltoasemilla ja tankkausmäärien seuranta tapahtuu maksukuittien avulla. Lähes kaikilla lentoasemilla on käytössä tankkauksista tiedot keräävä järjestelmä (Dealex), jonka tiedot kerätään Ympäristöyksikössä. Muilla lentoasemilla tiedot maakaluston käyttämistä polttoaineista kootaan vuosittain Ympäristötieto-järjestelmään. Helsinki-Vantaalla kaikki tiedot, myös uusiutuvien Neste MY -dieselin ja Neste MY Non-Road -dieselin (moottoripolttoöljy), käyttötiedot saadaan Nesteen järjestelmästä.

Ympäristöpalautteet

Ympäristöasioita koskevat yhteydenotot (mukaan lukien WebTrak-palvelun kautta tulleet) kirjautuvat tai merkitään Finavian asiakaspalauttejärjestelmään (FreshDesk), minkä avulla niihin vastataan ja ne arkistoidaan. Yhteydenottojen määrä, maantieteellinen sijainti ja laatu haetaan järjestelmästä ympäristöraportointia varten.

Henkilöstötiedot

Henkilöstötiedot tunnuslukuja varten saadaan henkilöstöhallinnon eri järjestelmistä. Tunnusluvut kattavat Finavia-konsernin tai Finavia Oyj:n, mikä on mainittu tunnuslukujen yhteydessä. Tunnuslukujen laskentaa ohjaa myös kirjanpitolautakunnan yleisohje toimintakertomuksessa ilmoitettavien henkilöstötunnuslukujen laskemisesta.

Henkilötyövuodella tarkoitetaan säännöllistä normaalia vuosityöaika, johon ei lasketa ylityötä eikä muuta normaalin työajan ylittävää työaika. Palkattomat jaksot pienentävät henkilön htv:tä.

Työsuhteiden kesto on laskettu työntekijöiden yhdenjaksoisen palvelussuhteen aloituspäivästä. Ikä- ja sukupuolijakauma kuvaa vuoden 2021 keskimääräisen henkilömäärän mukaisesti henkilöstöä vakituisessa työsuhteessa olevien henkilöiden määrää jaoteltuna iän ja sukupuolen mukaan.

Vaihtuvuus kuvaa vakituisen henkilöstön vaihtuvuutta siten, että lähtövaihtuvuus on lähteneiden prosenttiosuus henkilöstöstä ja tulovaihtuvuus rekrytoitujen prosenttiosuus henkilöstöstä.

Tapaturmat ja sairauspoissaolot on laskettu kalenteripäivinä siten, että poissaolopäivä lasketaan, kun tapaturma tai sairaus on aiheuttanut kokonaisen päivän poissaolon. Myös koulutuspäiväksi lasketaan kokonainen päivä.

Kehityskeskusteluiden piirissä on koko henkilöstö. Kehityskeskustelut avataan ja tallennetaan vuosittain HR-järjestelmään.

Käytyjen keskusteluiden määrä perustuu vuoden aikana avattujen keskustelujen määrään.

Matkustajatytyväisyys

Finavia seuraa Helsinki-Vantaan lentoaseman matkustajien tyytyväisyyttä kansainvälisellä lentoasemien matkustajatytyväisyyttä mittaavalla Airport Service Quality -tutkimuksella. Tiedonkeruu tapahtuu kyselylomakkeella lähtöporttialueilla kuukausittain. Vuonna 2021 vastauksia kertyi yhteensä 4 085.

Alueellisten lentoasemien osalta matkustajatytyväisyystutkimusta ei toteutettu vuonna 2021.

Palautetta Finavian yritysraportoinnista voi lähettää osoitteeseen comms@finavia.fi.

Olenaisuustaulukko

Olenaisuuden painopistealueet	Sisältö	Johtamisen käytännöt	Finavian toiminnan kannalta olennainen julkaistava tieto
Suomen saavutettavuus	<p>Edistämme ihmisten, palveluiden ja tavaroiden liikkumista mahdollistamalla hyvät toimintaedellytykset lentoliikenteelle. Näin myös Suomesta ja Suomeen suuntautuvia lentoliikenneyhteyksiä voidaan edelleen kehittää.</p> <p>Koronaviruspandemiasta johtuvat matkustusrajoitukset vaikuttivat lentoliikenteeseen ja Suomen lentoyhteyksiin vuonna 2021.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Toiminnalliset tavoitteet • Taloudelliset tavoitteet • Finavian johtamisjärjestelmä 	<p>GRI 202 Markkina-asema</p> <p>GRI 203 Välilliset taloudelliset vaikutukset</p>
Turvallisuus	<p>Turvallisuus on kaiken tekemisemme perusta. Yhdessä lentoasemillamme toimivien yritysten ja viranomaisten kanssa pidämme huolta lentoliikenteen, matkustajien ja lentoaseman tietojärjestelmien turvallisuudesta. Lentoturvallisuutta valvoo ilmailuviranomainen, Traficom.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Yritysvastuun johtaminen • Riskienhallintapolitiikka • Yritysturvallisuus • Turvallisuuden hallintajärjestelmä • Riskiarvioinnit • Johtamismalli, jolla huolehditaan yhteistyöstä ja viestinnästä terveysviranomaisten kanssa 	<p>GRI 403 Työterveys ja turvallisuus</p>
Asiakaskokemus	<p>Erinomainen asiakaskokemus ja palveluasenne sujuvoittavat matkustamista lentoasemillamme. Lentoasemille räätälöidyt palvelukokonaisuudet helpottavat matkustusta, tarjoavat elämyksiä ja mieleenpainuvia hetkiä sekä ovat turvallisia ja tehokkaita. Matkustajien terveysturvallisuudesta huolehtiminen korostui vuonna 2021. Terveysturvallisuudesta vastaavat kuntien ja kaupunkien terveys- ja sosiaalitoimet, mutta teemme itse aktiivista työtä huolehtiaksemme lentoasemiemme hyvästä hygieniatasosta ja viestiäksemme koronaturvallisesta matkuksesta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Finavian strategia • Asiakastytyväisyystutkimus • Asiakaspalvelu ja -viestintä • Finavian kehitysohjelma 	<p>GRI 203 Välilliset taloudelliset vaikutukset</p>
Vastuullinen kasvu	<p>Vastuullinen toiminta ja lentoasemien kestävä kehitys ovat Finavian liiketoiminnan ytimessä. Tämä tarkoittaa, että kannamme vastuun toimintamme vaikutuksista ihmisiin, ympäristöön ja yhteiskuntaan – tarkasti ja tunnollisesti, yksityiskohdista huolehtien. Tavoitteenamme on, että toimintamme kehittyessä ympäristövaikutukset eivät lisäänty.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Yritysvastuun johtaminen • Finavian strategia • Ympäristökäsikirja ja ympäristöpolitiikka • Finavian kehitysohjelma 	<p>GRI 201 Taloudelliset tulokset</p> <p>GRI 203 Välilliset taloudelliset vaikutukset</p>
Hyvinvoiva henkilöstö	<p>Meille on tärkeää, että työyhteisömme voi hyvin ja että Finavia on haluttu työnantaja. Hyvinvoiva henkilöstö varmistaa erinomaisen asiakaskokemuksen, turvallisen matkustuksen ja hyvän yhteistyön asiakkaidemme ja kumppaneidemme kanssa. Mikään näistä ei ole mahdollista ilman työssään viihtyviä osaajia, joilla on mahdollisuuksia jatkuvaan kehittymiseen.</p> <p>Vuonna 2020 alkaneen pandemian aiheuttamat lomautukset ja irtisanomiset ovat koetelleet henkilöstöämme. Olemme panostaneet vastuullisuustyössämme erityisesti henkilöstön jaksamisen tukemiseen. Palautumisstrategiamme yhtenä painopistealueena on henkilöstön hyvinvointi ja jaksaminen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Yritysvastuun johtaminen • HR-strategia ja -toimintasuunnitelma • Eettiset periaatteet • Tasa-arvosuunnitelma • Ikäohjelma • Henkilöstötyytyväisyystutkimus 	<p>GRI 401 Työllistäminen</p> <p>GRI 402 Henkilöstön ja työnantajan väliset suhteet</p> <p>GRI 403 Työterveys ja turvallisuus</p> <p>GRI 404 Koulutus</p> <p>GRI 405 Monimuotoisuus ja tasa-arvo</p> <p>GRI 406 Syrjimättömyys</p>

Olennaisuuden painopistealueet	Sisältö	Johtamisen käytännöt	Finavian toiminnan kannalta olennainen julkaistava tieto
Avoin yhteistyö arvoketjussa	Tärkeimpiä sidosryhmiämme ovat omistaja, oma henkilöstömme, lentoyhtiöt ja lentoasemillamme toimivat yritykset, matkustajat, viranomaiset ja päättäjät sekä lentoasemien lähikunnat. Koronapandemian aikana erityisesti yhteistyö terveysviranomaisten kanssa korostui. Kehitämme toimintaamme ja toimialaa avoimessa vuoropuhelussa yhdessä sidosryhmiemme kanssa.	<ul style="list-style-type: none"> • Yritysvastuun johtaminen • Viestintäpolitiikka • Sidosryhmävuorovaikutus • Hankintaperiaatteet • Kriisijohtaminen/viestintä 	<p>GRI 201 Taloudelliset tulokset GRI 203 Välilliset taloudelliset vaikutukset GRI 204 Ostokäytännöt GRI 207 Verot</p>
Uudistumiskyky	Pysyäksemme mukana kansainvälisessä lentokenttien välisessä kilpailussa meidän on uudistuttava jatkuvasti. Kehitämme toimintatapojamme ja hyödynnämme teknologioita vastataksemme sidosryhmiemme odotuksiin sujuvasta matkustamisesta ja palvelusta. Tätä työtä teemme yhdessä lentoyhtiöiden sekä lentoasemillamme toimivien yritysten ja viranomaisten kanssa.	<ul style="list-style-type: none"> • Finavian strategia 	<p>GRI 203 Välilliset taloudelliset vaikutukset</p>
Globaalit ympäristövaikutukset	Vähennämme omasta toiminnastamme aiheutuvia ilmastovaikutuksia huolehtimalla lentoasemien energiatehokkuudesta ja käyttämällä uusiutuvaa energiaa. Teemme tiivistä yhteistyötä toimialan kanssa voidaksemme vaikuttaa koko lentoliikenteen ympäristötehokkuuteen. Vaikutamme myös alan kansainvälisessä kehittämisessä.	<ul style="list-style-type: none"> • Yritysvastuun johtaminen • Ympäristökäsikirja ja ympäristöpolitiikka • Ympäristöjärjestelmä ISO14001 	<p>GRI 305 Päästöt</p>
Paikalliset ympäristövaikutukset	Kehitämme ratkaisuja lentoasemilla käytettävien liukkaudentorjunta- ja jäänestoaineiden ympäristövaikutusten vähentämiseksi sekä lentokonemelun hallitsemiseksi. Teemme yhteistyötä lentoasemien naapuruston, lähikuntien, ympäristöviranomaisten ja lentoliikennealan kanssa. Lentoasemien toimintaa koskevat tarkat ympäristöluvut ja niitä valvovat alueelliset ELY-keskukset.	<ul style="list-style-type: none"> • Yritysvastuun johtaminen • Ympäristökäsikirja ja ympäristöpolitiikka • Ympäristöjärjestelmä ISO14001 • Hankintaperiaatteet 	<p>GRI 301 Materiaalit GRI 302 Energia GRI 303 Vesi ja jätevesi GRI 304 Luonnon monimuotoisuus GRI 305 Päästöt GRI 307 Ympäristövaatimusten noudattaminen Melu</p>
Normienmukainen toiminta	Noudatamme lakeja ja hyvää hallintotapaa kaikessa toiminnassamme. Viestimme toiminnastamme, johtamisesta ja palkitsemisesta avoimesti. Noudatamme Suomen pörssiyrityksille suunnattua hallinnointikoodia siten kuin se on tarkoituksenmukaista huomioiden valtiollisen omistuksen ja toimintamme luonteen.	<ul style="list-style-type: none"> • Yritysvastuun johtaminen • Toimintakäsikirja • Eettiset periaatteet • Hankintaperiaatteet 	<p>GRI 205 Lahjonnan ja korruption vastaisuus GRI 206 Kilpailun vastainen toiminta GRI 307 Ympäristövaatimusten noudattaminen GRI 419 Sosiaalisten ja taloudellisten vaatimusten noudattaminen</p>
Sääntelyyn vaikuttaminen	Ennakoimme aktiivisesti kansallisen ja kansainvälisen lainsäädännön ja sääntelytyön vaikutukset liiketoimintaamme. Käymme aktiivista vuoropuhelua lentoalan toimijoiden ja viranomaisten kanssa. Lentokenttien toimintaan vaikuttavat muun muassa kansainväliset ilmailu- määräykset ja EU-tason lait ja asetukset.	<ul style="list-style-type: none"> • Osallistuminen erilaisiin kansallisiin ja kansainvälisiin työryhmiin sekä asiantuntijalausunnot pyydettyäessä 	<p>GRI 415 Poliittinen vaikuttaminen</p>

GRI-indeksi

GRI-standardi	Tunnus	Raportointisisältö	Sijainti raportissa	Huomioita
	Organisaatio			
Yleinen perussisältö				
GRI 102: Yleinen perussisältö	Organisaation taustakuvaus			
	102-1	Raportoivan organisaation nimi	Etukansi	Finavia Oyj
	102-2	Tärkeimmät toiminnot, tavaramerkit, tuotteet ja palvelut	Arvonluonti, Liiketoiminta-alueet, Hallituksen toimintakertomus / Liiketoiminnan kehitys	
	102-3	Yhtiön pääkonttorin sijainti		Vantaa, Suomi
	102-4	Toimintojen sijainti	Liiketoiminta-alueet	Finavia toimii ainoastaan Suomessa.
	102-5	Omistusrakenne ja yhtiömuoto	Hallituksen toimintakertomus / Osakkeet ja osakepääoma, Hallinto- ja palkitsemisselvitys	
	102-6	Markkina-alueet	Liiketoiminta-alueet, Tilastot 2021, Hallituksen toimintakertomus / Toimintaympäristö, Liikenteen kehitys	
	102-7	Organisaation koko	Avainluvut, Hallituksen toimintakertomus / Konsernin avainluvut -taulukko	
	102-8	Tiedot henkilöstöstä ja työntekijöistä	Henkilöstö, Henkilöstö sopimustyypeittäin ja henkilöstön vaihtuvuus	
	102-9	Toimitusketju	Arvonluonti, Vastuullista hankintaa, Hyvä ja avoin yhteistyö, Olennaisuustaulukko	
	102-10	Merkittävät muutokset organisaatiossa ja toimitusketjussa	Hallituksen toimintakertomus / Liiketoiminnan kehitys	
	102-11	Varovaisuusperiaatteen soveltaminen		Finavia noudattaa toiminnassaan varovaisuuden periaatetta. Finavia varautuu kaikessa toiminnassa ennalta ympäristöön liittyvien riskien ja haitallisten vaikutusten välttämiseen tai vähentämiseen.
	102-12	Ulkopuoliset aloitteet	Hyvä ja avoin yhteistyö	
	102-13	Jäsenyydet järjestöissä ja edunvalvontaorganisaatioissa	Mukana alan järjestöissä	
Strategia				
	102-14	Toimitusjohtajan katsaus	Toimitusjohtajan katsaus	
	102-15	Keskeiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet	Toimitusjohtajan katsaus, Megatrendit ja strategia, Arvonluonti, Johdanto vastuullisuuteen, Hallituksen toimintakertomus / Toimintaympäristö	
Liiketoiminnan eettisyys				
	102-16	Arvot ja liiketoimintaperiaatteet	Megatrendit ja strategia, Arvonluonti	

GRI-standardi	Tunnus	Raportointisisältö	Sijainti raportissa	Huomioita
	Hallinnointi			
	102-18	Hallintorakenne	Johdanto vastuullisuuteen, Hallinto- ja palkitsemisselvitys / Hallinto ja toimielimet	
	102-19	Vastuunjako yritysasioissa	Johdanto vastuullisuuteen, Hallinto- ja palkitsemisselvitys / Hallinto ja toimielimet	
	102-20	Yritysvastuun vastuuhenkilöt ja raportointisuhteet	Johdanto vastuullisuuteen	
	102-22	Hallituksen ja johtoryhmän kokonpano ja yritys vastuusaaminen	Hallitus (Finavia.fi) Hallinto- ja palkitsemisselvitys / Hallitus	
	102-23	Hallituksen puheenjohtajan muut johtovastuut	Hallitus (Finavia.fi) Hallinto- ja palkitsemisselvitys / Hallitus	
	102-25	Mahdollisten eturistiriitojen välttäminen	Hallinto- ja palkitsemisselvitys / Lähipiiriliiketoimet	
	102-26	Hallituksen ja johtoryhmän rooli yrityksen tarkoituksen, arvojen, strategian sekä yritys vastuun tavoitteiden määrittelyssä ja seuraamisessa	Hallinto- ja palkitsemisselvitys / Hallitus	
	102-29	Hallituksen ja johtoryhmän rooli yritys vastuun vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien identifioimisessa ja johtamisessa	Johdanto vastuullisuuteen, Hallinto- ja palkitsemisselvitys / Sisäinen valvonta, riskienhallinta ja sisäinen tarkastus	
	102-30	Hallituksen ja johtoryhmän rooli yritys vastuun riskienhallinnan tehokkuuden arvioinnissa	Hallinto- ja palkitsemisselvitys / Sisäinen valvonta, riskienhallinta ja sisäinen tarkastus	
	102-31	Yritys vastuun vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien arviointi tiheys	Johdanto vastuullisuuteen, Hallinto- ja palkitsemisselvitys / Sisäinen valvonta, riskienhallinta ja sisäinen tarkastus	
	102-35	Ylimmän johdon (hallitus ja johtoryhmä) palkitseminen	Palkka- ja palkkioselvitys	
	102-36	Palkitsemisjärjestelmät ja konsulttien käyttäminen	Palkka- ja palkkioselvitys	
	102-36	Palkitsemisjärjestelmät ja konsulttien käyttäminen	Palkka- ja palkkioselvitys	
	Sidosryhmävuorovaikutus			
	102-40	Luettelo sidosryhmistä	Hyvä ja avoin yhteistyö	
	102-41	Työehtosopimukset	Henkilöstö	
	102-42	Sidosryhmien tunnistaminen ja valinta	Hyvä ja avoin yhteistyö	
	102-43	Sidosryhmätoiminta	Hyvä ja avoin yhteistyö	
	102-44	Sidosryhmien esille nostamat tärkeimmät asiat ja huolenaiheet	Hyvä ja avoin yhteistyö, Palvelut ja asiakaskokemus, Hallituksen toimintakertomus / Liiketoiminnan kehitys	
	Raportointiperiaatteet			
	102-45	Konsernitilinpäätökseen sisältyvät yhtiöt		Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki konserniyhtiöt. Osakkuusyritys Taxi Point Oy on jätetty huomioimatta sen epäoleellisen vaikutuksen takia konsernin omaan pääomaan. Vuosikertomuksen yritys vastuuraportoinnin tiedot kattavat Finavia-konsernin. Osa tiedoista kattaa vain Finavia Oyj:n, jolloin tästä on erikseen mainittu.
	102-46	Raportin sisällön ja aiheiden laskentatarajojen määrittely		Finavia on määritellyt yritys vastuuraportin sisällön GRI 101 Raportointiperusteet standardin raportointiperiaatteiden mukaisesti.

GRI-standardi	Tunnus	Raportointisisältö	Sijainti raportissa	Huomioita
	102-47	Luettelo olennaisista aiheista	Johdanto vastuullisuuteen, Raportointiperiaatteet, Olennaisuustaulukko	
	102-48	Muutokset aiemmin raportoiduissa tiedoissa		Ei olennaisia muutoksia aiemmin raportoiduissa tiedoissa.
	102-49	Muutokset raportoinnissa		Ei olennaisia muutoksia aiemmin raportoiduissa tiedoissa.
	102-50	Raportointijakso	Raportointiperiaatteet	
	102-51	Edellisen raportin päiväys		24.3.2021
	102-52	Raportointitiheys		Vuosittain
	102-53	Yhteystiedot lisätiedoille		Finavia Oyj, Viestintä, Lentäjätie 3, 01530 Vantaa, comms(at)finavia.fi
	102-54	GRI-standardien mukaisuus		Tämä raportti noudattaa GRI-standardien sovellustasoa Core.
	102-55	GRI-sisältövertailu	GRI-indeksi	
	102-56	Ulkoisen varmennus	Raportointiperiaatteet	Raporttia ei ole ulkoisesti varmennettu. Yritysvastuun asiantuntija Mitopro Oy on tarkastanut Finavian vuosikertomuksen 2021 vastaavuuden GRI-standardeihin ja vahvistaa raportoinnin täyttävän core-sovellustason mukaiset vaatimukset.
GRI 103: Johtamiskäytäntö				
	103-1	Olennaiset aiheet ja niiden laskentarajat	Johdanto vastuullisuuteen, Raportointiperiaatteet, Olennaisuustaulukko	
	103-2	Johtamistapa ja sen osa-alueiden kuvaus	Johdanto vastuullisuuteen, Raportointiperiaatteet, Olennaisuustaulukko, Taloudellinen vastuu, Turvallisuus, Henkilöstö, Ympäristö	
	103-3	Johtamistavan tehokkuuden arviointi	Johdanto vastuullisuuteen, Taloudellinen vastuu, Turvallisuus, Henkilöstö,	
Olennaiset aiheet				
GRI 200: Taloudellisen vastuun standardit				
Taloudelliset tulokset				
GRI 201: Taloudelliset tulokset	201-1	Suoran taloudellisen lisäarvon tuottaminen ja jakautuminen	Näin luomme arvoa yhteiskunnalle	
	201-4	Valtiolta saadut avustukset	Taloudellinen vastuu	Finavia sai EU-tukea 3,8 milj. euroa (2,9 milj. euroa vuonna 2020) Helsinki-Vantaan lentoaseman matkakeskuksen suunnitteluun. Innovaatorahoituskeskus Business Finland myönsi energia-tukea 56 043 euroa Helsinki-Vantaan P2 pysäköintitalon aurinkosähköjärjestelmän kustannuksiin. Finavian tytäryhtiö Airpro Oy sai 1,3 milj.euroa valtionkonttorin kustannustukea.
Markkina-asema				
GRI 202: Markkina-asema	AO1	Vuosittainen matkustajamäärä jaoteltuna kotimaan ja ulkomaan lentoihin	Avainluvut, Tilastot 2021	
	AO2	Vuotuinen lentojen kokonaismäärä	Tilastot 2021	
	AO3	Rahdin määrä	Tilastot 2021	
Välilliset taloudelliset vaikutukset				
GRI 203: Välilliset taloudelliset vaikutukset	203-1	Investoinnit yleishyödylliseen infrastruktuuriin ja palveluihin	Arvonluonti, Liiketoiminta-alueet	

GRI-standardi	Tunnus	Raportointisisältö	Sijainti raportissa	Huomioita
	203-2	Merkittävät epäsuorat taloudelliset vaikutukset (esim. työllistäminen, taloudellinen kasvu, osaamisen kehittyminen, tarpeellisten palveluiden tuottaminen).	Taloudellinen vastuu, Olennaisuustaulukko	
Hankintakäytännöt				
GRI 204: Hankintakäytännöt	204-1	Paikallisten toimittajien osuus ostoista	Vastuullista hankintaa	Prosenttiosuutta ei raportoitu.
Lahjonnan ja korruption vastaisuus				
GRI 205: Lahjonnan ja korruption vastaisuus	205-2	Lahjonnan ja korruption vastainen koulutus	Vastuullisuuden johtaminen	Eettisiin ohjeisiin perehtyminen on osa finaviaalaisten työhön perehdytystä kaikissa liiketoimintayksiköissä.
	205-3	Lahjonta- ja korruptiotapaukset ja tehdyt toimenpiteet		Ei tapauksia vuonna 2021.
Kilpailun vastainen toiminta				
GRI 206: Kilpailun vastainen toiminta	206-1	Oikeustoimet kilpailun vastaisesta toiminnasta		Ei tapauksia vuonna 2021.
Verot				
GRI 207: Verot	207-1	Veroasioiden toimintaperiaatteet	Verot ja veroluonteiset maksut	
	207-2	Veroihin liittyvä sisäinen valvonta	Verot ja veroluonteiset maksut	
	207-3	Veroihin liittyvät sidosryhmäodotukset ja epäkohtien hallinta	Verot ja veroluonteiset maksut	Finavia noudattaa valtion omistajaohjauksen antamaa ohjeistusta verojen raportoinnista.
	207-4	Maksetut verot maittain	Verot ja veroluonteiset maksut	Finavia maksaa kaikki veronsa Suomeen.
GRI 300: Ympäristövastuun standardit				
Materiaalit				
GRI 301: Materiaalit	301-1	Materiaalien käyttö painon tai määrän mukaan	Jäänpoistotoiminta, liukkaudentorjunta ja PFAS-yhdisteet	
	301-2	Kierrätettyjen materiaalien osuus		Glykolin talteenkeräysaste jakautui seuraavasti: Helsinki-Vantaa 88 % (talvikausi 2020–2021), Tampere-Pirkkala 33 %, Kuopio 0 %, Jyväskylä 0 %, Oulu 46 %. Matkustajaliikenne oli lentoasemilla vähäistä koronapandemiaan liittyvien rajoitusten ja kysynnän hiljenemisen vuoksi. Lentokoneiden jäänpoisto- ja jäänestoaineiden käyttömäärät ja sen myötä kerätyn glykoliveden määrät jäivät vähäisiksi. Kuopiossa ja Jyväskylässä glykolivettä ei toimitettu käsittelyyn vuonna 2021 lainkaan.
Energia				
GRI 302: Energia	302-1	Organisaation oma energiankulutus	Energiankulutus ja päästöt	
Vesi ja jätevedet				
GRI 303: Vesi ja jätevesi 2018	303-1	Vesi jaettuna resurssina	Globaalit ympäristövaikutukset	
	303-2	Jätevesiin liittyvien vaikutusten hallinta	Vesienhallinta Helsinki-Vantaalla	
	303-3	Vedenotto	Energiankulutus ja päästöt	
	303-4	Päästöt veteen	Paikalliset ympäristövaikutukset	
	AO4	Hulevesien laatu	Paikalliset ympäristövaikutukset	

GRI-standardi	Tunnus	Raportointisisältö	Sijainti raportissa	Huomioita
	AO6	Lentokoneiden ja kiitoteiden jäänestoaineiden käyttö ja käsittely	Paikalliset ympäristövaikutukset, Lentoasemakohtaiset ympäristötiedot	
Luonnon monimuotoisuus				
GRI 304: Luonnon monimuotoisuus	304-1	Omistettut, vuokratut tai hallinoidut toimipaikat, jotka sijaitsevat luonnonsuojelualueilla tai luonnon monimuotoisuuden kannalta rikkailla alueilla tai niiden läheisyydessä		Luonnonsuojelu- ja Natura-alueiden välittömässä läheisyydessä sijaitsevat Turun, Kajaanin ja Joensuun lentoasemat. Helsinki-Vantaan, Vaasan, Oulun ja Maarianhaminan lentoasemat sijaitsevat noin 200–500 metrin etäisyydellä luonnonsuojelu- tai Natura-alueista.
Päästöt				
GRI 305: Päästöt	305-1	Suorat kasvihuonekaasujen päästöt (Scope 1)	Globaalit ympäristövaikutukset	
	305-2	Epäsuorat kasvihuonekaasujen päästöt (Scope 2)	Globaalit ympäristövaikutukset, Lentoasemakohtaiset ympäristötiedot	Kasvihuonekaasujen päästöt (sijaintiperusteinen laskentatapa): 24 200 t CO ₂ (sähkö: 158 kg CO ₂ /MWh). Kasvihuonekaasupäästöt (hankintaperusteinen laskentatapa) 12 500 t CO ₂ .
	305-3	Muut epäsuorat kasvihuonekaasujen päästöt (Scope 3)	Globaalit ympäristövaikutukset, Lentoasemakohtaiset ympäristötiedot	
	305-4	Kasvihuonepäästöjen päästöintensiteetti	Globaalit ympäristövaikutukset, Lentoasemakohtaiset ympäristötiedot	
	305-5	Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen	Globaalit ympäristövaikutukset, Lentoasemakohtaiset ympäristötiedot, Finavian ilmasto-ohjelma	
Ympäristövaatimusten noudattaminen				
GRI 307: Ympäristövaatimusten noudattaminen	307-1	Sakot ja muut sanktiot ympäristömääräysten rikkomisesta		Ei tapauksia vuonna 2021. Hankintaperiaattemme sisältävät vaatimuksia ympäristövastuun toteutumisesta.
Melu	AO7	Lentokonemelualueella asuvien asukkaiden määrä	Paikalliset ympäristövaikutukset, Lentokonemelunhallinta	
GRI 400: Sosiaalisen vastuun standardit				
Työllistäminen				
GRI 401: Työllistäminen	401-1	Uuden palkatun henkilöstön kokonaismäärä ja osuus sekä henkilöstön vaihtuvuus	Henkilöstö sopimustyypeittäin ja henkilöstön vaihtuvuus	
Työntekijöiden ja työnantajan väliset suhteet				
GRI 402: Työntekijöiden ja työnantajan väliset suhteet	402-1	Uudelleenjärjestelytilanteissa noudatettava vähimmäisilmoitusaika		Finavia noudattaa yt-neuvotteluissa työehtosopimuksen ja lain mukaisia aikoja.
Työterveys ja -turvallisuus				
GRI 403: Työterveys ja -turvallisuus	403-1	Työterveyden ja -turvallisuuden johtaminen	Turvallisuusuuden hallintajärjestelmä	
	403-2	Työterveysriskien tunnistaminen, riskien arviointi ja tapausten tutkinta	Turvallisesti töissä	
	403-3	Työterveyshuolto	Palautumisstrategian painopistealueena henkilöstö	

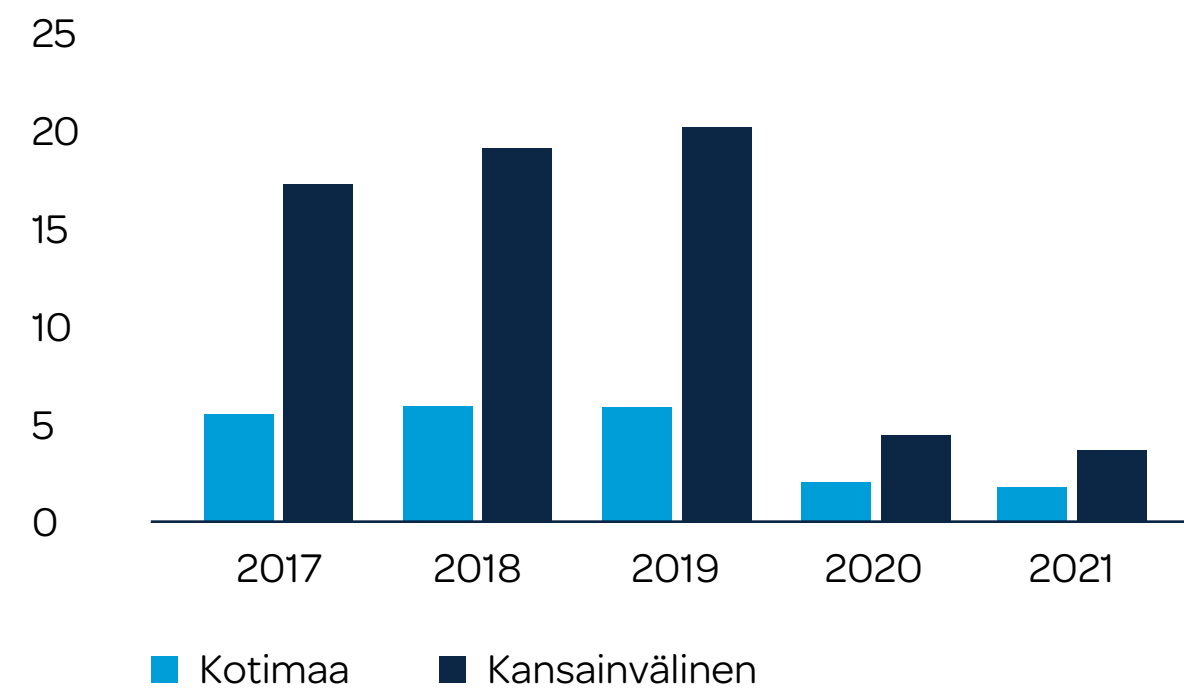
GRI-standardi	Tunnus	Raportointisisältö	Sijainti raportissa	Huomioita
	403-4	Työntekijöiden osallistuminen työterveyspalvelujen kehittämiseen	Palautumisstrategian painopistealueena henkilöstö	
	403-5	Työntekijöiden koulutus työterveyteen ja -turvallisuuteen	Palautumisstrategian painopistealueena henkilöstö	
	403-6	Työntekijöiden terveyden edistäminen	Olenaisuustaulukko, Palautumisstrategian painopistealueena henkilöstö	
	403-7	Liiketoimintasuhteisiin suoraan liittyvien työterveys- ja turvallisuusvaikutusten estäminen ja lieventäminen	Turvallisesti töissä	
	403-9	Työhön liittyvät tapaturmat ja vammat	Turvallisesti töissä	Tiedot ovat Finavian oman henkilöstön tapaturmatietoja.
Koulutus				
GRI 404: Koulutus	404-2	Työllistymisen tukemiseen liittyvä osaamisen kehittäminen ja tuki	Palautumisstrategian painopistealueena henkilöstö	
	404-3	Suorituksen arviointi- ja kehityskeskusteluprosessien kattavuus	Raportointiperiaatteet	Kehityskeskustelujen piirissä on koko henkilöstö.
Monimuotoisuus ja tasa-arvo				
GRI 405: Monimuotoisuus ja tasa-arvo	405-1	Hallintoelinten ja henkilöstöryhmien monimuotoisuus	Hallinto- ja palkitsemisselvitys	
Syrjimättömyys				
GRI 406: Syrjimättömyys	406-1	Syrjintätapausten lukumäärä ja niihin liittyvät korjaavat toimenpiteet		Ei tapauksia vuonna 2021.
Poliittinen vaikuttaminen				
GRI 415: Poliittinen vaikuttaminen	415-1	Poliittiset avustukset		Finavian hyväntekeväisyys- ja sponsorointilinjausten mukaisesti lahjoituksia ei anneta poliittisille puolueille, poliitikoille tai poliittisille instituutioille.
Sosiaalisten ja taloudellisten vaatimusten noudattaminen				
GRI 419: Sosiaalisten ja taloudellisten vaatimusten noudattaminen	419-1	Sakot ja muut sanktiot sosiaalisten ja taloudellisten määräysten rikkomisesta		Ei tapauksia vuonna 2021.

Tilastot 2021

Finavian lentoasemien matkustajamäärät

miljoonaa

MATKUSTAJIA OLI
-16 %
vähemmän kuin
vuonna 2020.

Matkustajat ja liikenneilmailun laskeutumiset

Lentoasema	Matkustajat		Laskeutumiset	
	Yhteensä	Muutos-%	Yhteensä	Muutos-%
Helsinki	4 261 535	-16	34 230	-1
Oulu	300 390	-4	2 116	4
Rovaniemi	254 979	-5	1 470	-5
Kittilä	182 302	-12	1 024	-1
Ivalo	110 520	-4	702	7
Kuusamo	74 209	5	577	19
Turku	51 086	-55	844	-45
Kuopio	36 407	-37	539	-27
Vaasa	19 231	-68	303	-57
Maarianhamina	18 247	-24	654	-29
Kajaani	17 600	1	387	40
Kemi-Tornio	16 738	23	558	143
Joensuu	9 090	-59	458	27
Tampere-Pirkkala	8 391	-77	162	-68
Kokkola-Pietarsaari	6 357	-31	772	209
Pori	4 702	-12	611	25
Jyväskylä	4 592	-57	356	24
Savonlinna	560	-53	88	-20
Utti	9	0	2	0
Enontekiö*	0	0	0	0
Halli-Kuorevesi	0	0	0	0
YHTEENSÄ	5 376 940	-16,0	91 636	-2,1

Utti ja Halli-Kuorevesi palvelevat sotilas- ja yleisilmailua.
* Enontekiön lentoasema poistui Finavian verkostosta heinäkuussa 2021.

Tavaraliikenne 2021

tonnia	Rahti	Posti	Yhteensä
Kotimaa	2 035	20	2 055
Kansainvälinen	173 585	3 719	177 305
Yhteensä			179 360
Muutos-%			21,8

**RAHTIA JA POSTIA
KULJETETTIIN YHTEENSÄ**
179 360
TONNIA,
mikä oli 22 prosenttia
enemmän kuin
vuonna 2020.

FINAVIA
for smooth travelling

Finavia Oyj
Lentäjätie 3, 01530 Vantaa
www.finavia.fi